

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Uusmaalaiden toisen asteen opiskelijoiden yhteiskunnallinen valvutuneisuus ja työelämä-tietous

Kukkola, Jussi

2017 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Uusmaalaisen toisen asteen opiskelijoiden yhteiskunnallinen valveutuneisuus
ja työelämätietous

Jussi Kukkola
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2017

Kukkola, Jussi

Uusmaalaisten toisen asteen opiskelijoiden yhteiskunnallinen valveutuneisuus ja työelämätietous

Vuosi 2017 Sivumäärä 84

Tämä opinnäytetyö on tehty toimeksiantona Työväen Sivistysliitto TSL:lle ja sen tarkoituksena oli tutkia uusmaalaisten lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien mielipiteitä ja asenteita työelämää, politiikkaa sekä muita yhteiskunnallisia asioita kohtaan, josta myös tutkimuksen teoreettinen viitekehys rakentui. Aiempia tutkimuksia näin rajatusta joukosta ei olla tehty. Sekä vertailupohjaa että taustatietoa haettiin pitkälti Valtion nuorisosiainneuvoston julkaisemista Nuorisobarometreistä.

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus. Toteutus tapahtui tutkimusluvut saatua strukturoidulla Surveypal-kyselyllä Wilman välityksellä maaliskuussa 2017. Kysely jaettiin karkeasti kuuteen eri osaan: taustakysymyksiin, väitteisiin yhteiskunnallisista asioista, eduskuntapuolueiden jaotteluun ja miellyttävyyteen, väitteisiin politiikasta, väitteisiin työelämästä ja vapaaseen sanaan. Tulokset on jaoteltu erikseen vielä opiskelupaikoittain ja sukupuolen mukaan.

Tulosten perusteella uusmaalaiset nuoret kokivat äänestämisen tärkeäksi oikeudeksi, mutta puolueisiin kuulumisen ja ehdokkuus vaaleissa ei juurikaan kiinnosta. Myös yhteiskunnallisten asioiden opetusta kaivattiin lisää kouluihin. Eduskuntapuolueet osattiin jaotella vasemmistoi- oikeisto -akselille ja selkeästi miellyttävin puolue uusmaalaisten toisen asteen opiskelijoiden mielestä oli vihreät. Vastajat kokivat tietävänsä työelämän pelisäännöt ja joka toinen aikoo järjestäytyä työelämässä. Nuoret kokivat tietävänsä työmarkkinajärjestöjen olemassaolon syyt, mutta selvää enemmistöä ei kiinnosta työskentely pääluottamusmiehenä tai työsuojelu- valtuutettuna. Työelämäopetusta kaivattiin myös lisää kouluihin.

Asiasanat: aktiivinen kansalaisuus, työelämä, yhteiskunta, politiikka, toisen asteen opiskelijat

Kukkola, Jussi

Attitudes of students in Uusimaa region in grammar schools and vocational schools towards working life and politics

Year	2017	Pages	84
------	------	-------	----

Subscriber of this thesis is Työväen Sivistysliitto TSL and the objective was to research attitudes of students in Uusimaa region in grammar schools and vocational schools towards working life, politics and other matters of society. The theoretical base of the thesis was built on these topics. Prior study for such a limited target group has not been made. The information for comparing and for the background was collected mostly from youth barometers published by the state youth council.

Research method of this thesis is quantitative. Implementation of this thesis was made by using SurveyPal questionnaire which was delivered for students by using Wilma student's intranet. The questionnaire was divided on six parts; background questions, arguments about issues of society, division of the parties of Finnish parliament based on their comeliness, arguments about politics and working life and free comments. The results are also divided by institutions and genders.

Based on the results the young people from region of Uusimaa felt voting as important privilege, but being a member of political party or nominated candidate wasn't seen interesting. Also the teaching of social studies was considered more needed in schools. The students were able to divide the political parties of Finnish parliament on left and right wing and the Green party was considered the most comeliness party. The target group felt that they have the knowledge about the rules of working life and half of the group is going to organize in a union in the future. The target group felt, they know the main reasons of existence of the organizations in the labourmarket, but it was clear that the majority are not interested in working as a chief shop steward or labour protection delegate. Education about working life was also considered more needed as part of the studies.

Keywords: active citizenship, working life, society, politics, students in secondary education

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Tutkimusmenetelmä ja tutkimuskysymykset.....	6
3	Tutkimuksen teoria	8
3.1	Aktiivisen kansalaisuuden määrittely.....	9
3.2	Poliittinen järjestelmä Suomessa	11
3.3	Työmarkkinaosapuolet Suomessa.....	13
3.4	Tutkimuksessa käytetty kysymyksenasettelu määrittelyjen pohjalta	15
4	Tutkimuksen toteuttaminen	15
5	Tutkimuksen tulokset	16
5.1	Taustakysymykset	16
5.2	Väittämiä yhteiskunnallisesta aktiivisuudesta	18
5.2.1	Väittämiä äänioikeudesta ja äänestämisestä.....	18
5.2.2	Väittämiä yhteisöiden jäsenyyksistä sekä ehdokkuudesta vaaleissa	23
5.2.3	Väittämiä opetuksesta sekä nuorten osallisuudesta ja osallistumisesta	29
5.2.4	Väittämiä nuorten omista edunvalvojista.....	34
5.3	Eduskuntapuolueet vasemmisto-oikeisto -akselilla	38
5.4	Oma sijoittuminen vasemmisto-oikeisto -akselille	39
5.5	Mielitymukset eduskuntapuolueisiin	40
5.6	Väittämiä politiikasta	41
5.7	Väittämiä työelämästä	50
5.7.1	Työmarkkinatuntemus ja järjestäytymisaikeet	50
5.7.2	Luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna työskentely	55
5.7.3	Työelämän pelisääntöjen tunteminen	58
5.8	Avoin kysymys.....	62
6	Yhteenvedo, jatkotutkimusmahdollisuudet ja oman oppimisen arviointi	63
	Lähteet	66
	Kuviot..	68
	Taulukot	69
	Kuvat	71
	Liitteet.....	72

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö on tehty toimeksiantona Työväen Sivistysliitto TSL:lle ja sen tarkoituksena on nimensä mukaisesti tutkia uusmaalaisten lukiolaisten ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien opiskelijoiden mielenkiintoa yhteiskunnallisia asioita sekä työelämää kohtaan. Yhteiskunnalliset asiat, työelämä tietous ja politiikka kasaantuvat pitkälti saman kattotermin - aktiivisen kansalaisuuden - alle. Yhteiskunnallisilla asioilla kyselyssä tarkoitetaan muun muassa äänestyskäyttäytymistä, kiinnostusta politiikkaa kohtaan ja samaistumista poliitikkoihin. Työelämä tietoudella tarkoitetaan muun muassa järjestäytymisasikeita, työelämä taitojen opettamista kouluissa ja työelämän vaatimuksia työntekijältä. Tutkimustulokset käydään toimeksiantajan kanssa läpi ja olen lupautunut esittelemään ne TSL:n hallitukselle vuoden 2017 marraskuussa.

Usein koetaan, että nuoria ei kiinnosta päätöksentekoon osallistuminen tai vaaleissa äänestäminen. Nuorten poliittista aktiivisuutta on tutkittu harvakseltaan ja otokset ovat olleet laiveahkot nuoren määrittelystä riippuen. Samankaltaista tutkimusta ei toisen asteen opiskelijoista ole tehty. Esimerkiksi Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemat Nuorisobarometrit käyttävät nuoren määrittelyä Nuorisolain 3 § määritelmää, jossa nuorella tarkoitetaan alle 29-vuotiaita ihmisiä (Finlex 2016). Tässä opinnäytetyössä tutkittavien otos haluttiin rajata nimellisesti toisella asteella opiskeleviin uusmaalaisiin nuoriin, jotta toimeksiantaja saa tarkempaa dataa siitä, mitä kyseisen alueen ammattiin opiskelevat sekä lukiolaiset yhteiskuntaan osallistumisesta ja työelämästä ajattelevat.

Koska vertailtavuutta samankaltaisista kotimaista tutkimuksista ei ole, olen yrittänyt koota erilaisia tilastoja ja etsinyt tutkimuksia, joita voidaan käyttää suuntaa antavina myös tässä opinnäytetyössä ja sen tulosten analysoinnissa, mikäli se on ollut mahdollista.

Halusin tehdä tämän opinnäytetyön, sillä aihe kiinnostaa minua henkilökohtaisesti ja ammatillisesti. On kiinnostavaa tutkia edes pintapuolisesti nuorten mielikuvia politiikasta, mahdollisesta äänestyskäyttäytymisestä ja työelämä tiedoista.

2 Tutkimusmenetelmä ja tutkimuskysymykset

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus (Saunders, Lewis & Thornhill 2009, 414), joka on etukäteen jäsennelty eli strukturoitu. Opinnäytetyössä tarkasteltiin suurta massaa ja siksi kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä sopi kvalitatiivista paremmin tämän työn toteuttamiseksi (kuva 1 & kuva 2). Aineiston kerääminen tapahtui sähköisellä kyselyllä.

Kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä tulokset esitetään nimenomaan numeroilla (Vilkkä 2007, 14), jolla saadaan heti asioille tarkka arvo. Arvot saatua tulokset on helppo taulukoida helposti esitettävään muotoon (Alasuutari 2011).

Kvantitatiivinen	Kvalitatiivinen
Aineisto edustaa tilastollista perusjoukko	Aineisto edustaa tutkimuskohteen olennaisia piirteitä
Aineiston kerääminen, käsittely ja analyysi toisistaan erottuvia vaiheita	Aineiston kerääminen, käsittely ja analyysi kietoutuvat toisiinsa
Täsmällisesti rajattu aineisto, joka esitettävissä lukuina havaintomatriisin muodossa	Aineiston rajat avoimet, aineisto verbaalista tai kuvallista

Kuva 1: Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtaiset erot, Kaijus Ervasti

Kvantitatiivinen	Kvalitatiivinen
Tyypilliset tutkimusaineistot: koe, kysely- ja haastattelu-tutkimukset, tilastot	Tyypilliset tutkimusaineistot: havainnointi, haastattelut, dokumentit, kulttuurin tuotteet
Tilastollisen analyysin taitavuus ja onnistuneisuus, tutkimuksen toistettavuus	Aineiston kylläntyminen: uudet tapaukset eivät tuo uusia piirteitä.
Mittauksen validiteetti ja realibiteetti	Analyysin arvioitavuus: lukijan mahdollista seurata tutkijan päättelyä.
Teoriaa koetteleva	Teoriaa kehittävä

Kuva 2: Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtaiset erot, Kaijus Ervasti

Toimeksiantaja nimenomaisesti halusi opinnäytetyössä tutkittavan sitä, kuinka aktiivisesti uusmaalaiset toisen asteen opiskelijat osallistuvat yhteiskunnan kehittämiseen ja mitä he ajattelevat politiikasta ja eduskuntapuoleista. Myös työelämävalmiuksia haluttiin tutkia. Siksi olikin loogista, että opinnäytetyön tutkimuskysymyksiksi valikoituivat:

1. Mikä on uusmaalaisten toisen asteen opiskelijoiden yhteiskunnallisen valveutuneisuuden taso?
2. Mitä uusmaalaiset toisen asteen opiskelijat ajattelevat eduskuntapuolueista ja politiikasta?
3. Mikä on uusmaalaisten toisen asteen opiskelijoiden työelämä tietouden taso?

3 Tutkimuksen teoria

Tutkimuksessa käytettyjen osa-alueiden yhteiskunnallisen valveutuneisuuden, työelämä tietouden ja poliittisen aktiivisuuden kattoterminä toimii aktiivinen kansalaisuus. Aktiivista kansalaisuutta on vaikea määrittää tarkasti maailmanlaajuisella viitekehyksellä, sillä termillä ei ole olemassa juurikaan universaaleja mittareita vaan ne tarkentuvat paremmin maittain tai alueittain (Nelson & Kerr 2006, 5).

Oikeusministeriö on raportissaan ”Kohti aktiivista kansalaisuutta” (2005, 44) todennut, että aktiivinen kansalaisuus ilmenee monin eri tavoin. Raportissa mainitaan, että ”ihminen voi olla aktiivinen kansalainen henkisesti, kulttuurisesti, aatteellisesti, yhteiskunnallisesti, poliittisesti ja toiminnallisesti.” Oikeusministeriön raportissa todetaan, että aktiivinen kansalaisuus voidaan määritellä joko

- älyllisesti, sivistyksellisesti ja kulttuurillisesti tai
- aatteellisesti, yhteiskunnallisesti ja poliittisesti

Ensimmäisellä tarkoitetaan pitkälti henkisesti ja kulttuurillisesti aktiivista kansalaista ja jälkimmäisellä enemmän tietoisia valintoja tekevää aktiivista kansalaista. Tärkeimpinä niin sanottuina laadullisina vaatimuksina aktiivisen kansalaisuuden kohdalla on lista eri tietoja ja eri taitoja. Tietoihin luokitellaan esimerkiksi perustiedot kansalaisten oikeuksista, vaikutusmahdollisuuksista ja velvollisuuksista. Taitoihin luokitellaan esimerkiksi kyky hahmottaa yhteiskuntaa, kriittisyys, kyky toimia ja osallistua.

Euroopan komission raporteissa aktiivista kansalaisuutta mitataan neljällä eri päämittarilla: politiikalla, kansalaisyhteiskunnalla, yhteistöllä ja arvoilla, jotka kaikki jakautuvat vielä tarkempiin määritelmiin (Hoskins ym. 2006, 11). Niitä määritteleviä mittareita on yhteensä 63. Poliittinen aktiivisuus sisältää 9 mittaria, kansalaisyhteiskunta 18 mittaria, yhteisöt 25 mittaria ja arvot 11 mittaria.

Globalissa ICCS (International Civic and Citizenship Education Study) tutkimuksessa (Suoniemi, Kupari & Törmäkangas 2010) aktiivista kansalaisuutta mitataan myöskin neljällä eri päämittarilla: kansalaisyhteiskunnalla, yhteiskunnallisilla perusarvoilla, kansalaistoiminnalla sekä kansalaisidentiteetillä, jotka myöskin jakautuvat erilaisiin alakohtiin.

3.1 Aktiivisen kansalaisuuden määrittely

Kuten todettua, aktiivista kansalaisuutta voi määritellä monin eri tavoin. Valitsimme toimeksiantajan kanssa tähän tutkimukseen aktiivisen kansalaisuuden alakohdiksi yhteiskunnallisen valveutuneisuuden, politiikan sekä työelämätietouden tasot.

Hoskins ym. (2006, 12) jakavat poliittiseen aktiivisuuden seuraaviin mittareihin:

1. Jäsenyys poliittisissa puolueissa
2. Osallistuminen poliittisten puolueiden toimintaan
3. Lahjoitukset poliittisille puolueille
4. Vapaaehtoistyö poliittisissa puolueissa
5. Toiminut jollain tavalla politiikassa viimeisen 12 kuukauden aikana
6. Lahjoittanut rahaa kansalaisjärjestöille viimeisen 12 kuukauden aikana
7. Äänestysaktiivisuus Europarlamenttivaaleissa
8. Äänestysaktiivisuus kansallisissa vaaleissa
9. Naisten osallistuminen parlamenttityöhön

Poliittinen aktiivisuus mitataan tässä enemmänkin suorana tai epäsuorana vaikuttamisena poliittisten puolueiden kautta, kuin esimerkiksi osallistumisella protesteihin tai mielenosoitukseen. Näistä mittareista tutkimukseen valittiin kysymys jäsenyydestä poliittisissa puolueissa.

Hoskins ym. (2006, 13) mittaavat kansalaisyhteiskuntaa seuraavilla arvoilla:

1. Työskentely kolmannen sektorin järjestöissä
2. Vetoimuksien allekirjoittaminen
3. Osallistuminen laillisiin mielenosoituksiin
4. Tuotteiden boikotointi
5. Eettinen kulutus
6. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö ihmisoikeusjärjestöissä
7. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö ammattiliitoissa
8. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö ympäristönsuojelujärjestöissä
9. Ottanut yhteyttä poliitikkoihin

Kansalaisyhteiskunnan mittareilla tarkoitetaan pitkälti sellaisia toimia, joilla ei tarkoiteta poliittisten puolueiden kautta tapahtuvaa vaikuttamista. Mittarit on jaettu vielä eri ulottuvuuksiin: protesteihin, ihmisoikeusjärjestöihin, ympäristöjärjestöihin ja ammattiliittoihin. Näistä mittareista kyselyyn valittiin työskentely kolmannen sektorin järjestöissä ja vapaaehtoistyö.

Hoskins ym. (2006, 14) mittaavat yhteisöjä seuraavilla arvoilla:

1. Organisoimattoman avustustoimintaan osallistuminen
2. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö uskonnollisissa yhteisöissä
3. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö yritysjärjestämissä
4. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö urheiluseuroissa
5. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö kulttuuriseuroissa
6. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö lähimäispalvelujärjestöissä
7. Osallistuminen, jäsenyys, toiminnan rahallinen tukeminen tai vapaaehtoistyö opettajaorganisaatioissa

Yhteisöillä Hoskins ym. (2006, 12-13) tarkoittavat pitkälti sellaisia toimia, jota ymmärretään vähemmän poliittisiksi ja enemmän yhteisöllisiksi. Verrattuna kansalaisyhteiskunnan mittareihin, yhteisömittarit kuvaavat enemmän yhteisöjä tukevia mekanismeja, eivätkä niinkään ole vallalla olevan hallituksen poliittista toimintaa vastustavia.

Arvoja mitataan (Hoskins ym. 2006, 15) seuraavilla mittareilla:

1. Maahanmuuttajilla pitäisi olla samat oikeudet
2. Laki syrjinnästä työpaikoilla
3. Laki rasismia vastaan
4. Sallitaan eri taustaiset maahanmuuttajat enemmistön toimesta
5. Maahanmuuttajat rikastuttavat/heikentävät kulttuurielämää
6. Maahanmuuttajat tekevät maasta paremman/huonomman
7. Kuinka tärkeää on se, että kansalaiset äänestävät
8. Kuinka tärkeää on se, että kansalaiset kunnioittavat lakeja
9. Kuinka tärkeää on se, että jokainen kehittää omia mielipiteitä
10. Kuinka tärkeää on se, että kansalaiset osallistuvat vapaaehtoistyöhön
11. Kuinka tärkeää on se, että kansalaiset osallistuvat politiikkaan

Arvot ovat yhdistelmä eri mittareita demokratiasta, ihmisoikeuksista sekä kulttuurien välisestä ymmärryksestä. Euroopan komission asiantuntijaryhmä on aiemmin määritellyt kulttuurien välisen ymmärryksen yhdeksi tärkeimmäksi aktiivisen kansalaisuuden mittariksi eurooppalaisessa viitekehyksessä (Hoskins ym. 2006, 14-15). Näistä mittareista kyselyyn valittiin äänioikeuden käyttämisen tärkeys, vapaaehtoistyö sekä osa arvokysymyksistä.

Vastaavasti kansainvälisessä ICCS (International Civic and Citizenship Education Study) -tutkimuksessa (Suoninen ym. 2010, 8) yhteiskunnallinen valveutuneisuus jaetaan neljään eri osaluueeseen alakohtineen. Kansainvälisessä vuoden 2009 ICCS tutkimuksessa tavoitteena on selvittää nuorten valmiuksia toimia 21. vuosisadan yhteiskunnassa. Tutkimuksen toteuttamiseen osallistui 37 maata ja yksi alue (Hongkong) ympäri maailmaa.

ICCS-tutkimuksessa päämittarit alakohtineen ovat:

1. Kansalaisyhteiskunta
 - a. Kansalainen
 - b. Valtio-instituutiot
 - c. Kansalaisinstituutiot
2. Yhteiskunnalliset perusarvot
 - a. Tasa-arvo
 - b. Vapaus
 - c. Yhteenkuuluvuus
3. Kansalaistoiminta
 - a. Päätöksenteko
 - b. Vaikuttaminen
 - c. Paikallinen osallistuminen
4. Kansalaisidentiteetti
 - a. Yhteiskunnallinen minäkuva
 - b. Yhteiskunnallinen yhteenkuuluvuus
 - c. Oma kansakunta ja maailma

Mittareista rakennetuilla kysymyksillä selvitettiin muun muassa nuorten kiinnostusta yhteiskunnallisia kysymyksiä kohtaan, omaa arviota poliittisesta tietämyksestään, kyvystä osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan, osallistumista järjestötoimintaan koulun ulkopuolella, valmiutta protestoida väärinä pitämiään asioita vastaan, osallistumista poliittiseen elämään aikuisuudessa, käsityksiä erilaisten kansalaistoiminnan muotojen tärkeydestä sekä käsityksiä hyvästä yhteiskunnasta.

3.2 Poliittinen järjestelmä Suomessa

Suomen ensimmäisten puolueiden perustana olivat kieli- ja kansalaisuuskysemykset ja ensimmäisenä suomalaisena puolueyhmittymänä pidetäänkin 1860-luvulla syntynyttä Suomalaista Puoluetta. Hiljalleen ajan kuluessa kieli- ja kansalaisuuskysemykset siirtyivät enemmän luokkakysymyksiksi. Tällöin samaan luokkaan itsensä kokeneet perustivat omia asioita ajavia puolueyhmittymiä, kuten työväestö järjestäytyi perustaen Sosialidemokraattisen Puolueen ja maaseudun asukkaat Maalaisliiton (nykyisen Keskustan). (Oikeusministeriö, Vaalit.fi)

Itsenäistymisen aikaan perustettiin Kansallinen Kokoomus sekä Suomen Kommunistinen Puolue SKP. Maailmansotien jälkeen puoluekenttä muuttui niin, että SDP:n sisäinen oppositio irtautui Suomen Kansan Demokraattiseksi Liitoksi SKDL:ksi ja Maalaisliitosta lohkesi Suomen Maaseudun Puolue SMP, jonka raunioilta nousi myöhemmin Perussuomalaiset. (Oikeusministeriö, vaalit.fi)

Myöhemmin uusia puolueita syntyi kommunistien yhtenäistettyä voimansa perustamalla Vasemmistoliiton, ekologinen kansanliike järjestäytyi Vihreäksi liitoksi ja Suomen Kristillinen Liitto (myöhemmin Kristillisdemokraatit) nousivat eduskuntaan. (Oikeusministeriö, vaalit.fi)

Nykyisin rekisteröityjä puolueita on yhteensä 17, joista yhdeksällä on eduskunnassa istuvia kansanedustajia. Eduskuntapuolueita ovat suuruusjärjestyksessä: Keskusta, Kokoomus, Sosialidemokraatit, Siniset, Perussuomalaiset, Vihreät, Vasemmistoliitto, RKP ja Kristillisdemokraatit. (Oikeusministeriö, vaalit.fi)

Puolueiden toimintaa määrittelee puoluelaki (Finlex 1969). Jotta puolue voidaan rekisteröidä ja näin ollen virallistaa, pitää sen läpäistä neljä laissa määriteltyä mittaria:

- tarkoituksena on vaikuttaa valtiollisiin asioihin
- puolueella on vaaleissa (pois lukien presidentinvaalit) 5000 äänioikeutettua kannattajaa
- puolueella on oltava yleisiä periaatteita noudattavat säännöt
- ja säännöissä olevien tarkoituksen pohjaksi on tehty periaatteet ja tavoitteet kertova yleisohjelma

Puolueet ovat oikeutettuja valtionavustuksiin, joka määräytyy viimeisimpien eduskuntavaalien edustajapaikkojen suhteessa. Puolueiden saamia avustuksia ja muuta tukea sekä vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta valvoo Valtiontalouden tarkastusvirasto VTT. Virasto antaa eduskunnalle tiedoksi tehdyn kertomuksen vuosittain. (Finlex 1969, puoluelaki)

Yleensä puolueiden ylin päättävin elin on puoluekokous, joka kokoontuu puoluekokouksen määrittelemien aikaväleihin. Puoluekokouksessa päätetään poliittisen linjan ja henkilövalintojen lisäksi muun muassa puoluejäsenyyteen oikeuttavasta jäsenmaksusta. Ollakseen puolueen jäsen, on jäsenmaksu maksettava, ellei puolue ole erikseen vapautusta tietyistä syistä määrännyt. Puolueen jäsen saa äänioikeuden puolueen sisäisiin jäsenäänestyksiin sekä osallistua paikallisyhdistysten toimintaan.

Puolueiden vuonna 2016 ilmoittamien jäsenmäärien perusteella (Yhteiskuntatieteellinen tietokanto & Suomen vaalitutkimuskonsortio) noin 4,40 % kaikista suomalaisista kuulu jonkin

puolueen jäseneksi (Tilastokeskus). Yleinen jäsenkehityksen trendi puolueilla on ollut jo pitkään laskeva. Kun vuonna 2016 noin 240 500 suomalaista oli jonkun puolueen jäsen, huippuvuonna 1980 määrä oli peräti 609 000 suomalaisen verran (Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto & Suomen vaalitutkimuskonsortio).

Eduskunta perustettiin Suomen ollessa Venäjän vallan alla 1906. Suomen suuriruhtinaskunnan säätyvaltiopäivät - jossa oli edustettuina kaikki neljä säätyä: aatelisto, papisto, porvaristo ja talonpojat - esittivät Venäjän keisarille vuonna 1905 200-paikkaisen yksikamarisen ja yleisellä äänioikeudella valittavan eduskunnan perustamista. Venäjän keisarikunta oli aiemmin samana vuonna ajautunut kriisiin Japanille hävityn sodan jälkeen, jonka seurauksena Suomeenkin levinneiden lakkojen vuoksi keisari taipui vahvistamaan säätyvaltiopäivien esityksen. Ensimmäiset eduskuntavaalit pidettiin maaliskuussa 1907, jolloin valittiin maailman ensimmäiset 19 naiskansanedustajaa. (Eduskunta, eduskunnan historia)

Eduskunnalla on nykyään kolme päätehtävää, joita ovat lakien säätäminen (Eduskunta, lakien säätäminen), budjetista päättäminen (Eduskunta, talousarvio) ja hallituksen valvominen (Eduskunta, hallituksen valvonta). Näitä tehtäviä hoitavat joka neljäs vuosi vaaleilla valittavat 200 kansanedustajaa.

Eduskunta koostuu oppositiopuolueista ja hallituspuolueista. Hallitus muodostetaan normaali-järjestyksen mukaan niin, että eduskuntavaalien jälkeen eduskuntaryhmät alkavat neuvotellaan hallitusohjelmasta, jota yleensä vetää suurimman puolueen puheenjohtaja. Neuvottelutuloksen ja puhemiehen konsultoinnin jälkeen tasavallan presidentti antaa eduskunnalle tiedon pääministeriehdokkaasta. Eduskunta valitsee pääministerin, joka taas valitsee hallituksen muut ministerit, jotka presidentti protokollan mukaan nimittää. (Valtioneuvosto, valtioneuvoston nimittäminen ja järjestäytyminen)

3.3 Työmarkkinaosapuolet Suomessa

Kansalaisyhteiskunnan hiljalleen muodostuttua 1800-luvun lopulla, alkoivat myös työväestön asioita ajavat liikkeet järjestäytyä. Aatelismies V. J. von Wright perusti Suomeen ensimmäisen työväenyhdistyksen vuonna 1884, jonka tarkoituksena oli estää eri yhteiskuntaluokkien rii-tojen kärjistyminen sekä parantaa teollistuvan yhteiskunnan epäkohtia. Ensimmäinen suomalainen ammattiliitto, Suomen Kirjaltajaliitto, perustettiin vuonna 1894 nimenomaan wrightiläisen työväenliikkeen tukemana. (Bergholm 2013, 6-9)

Ammattiliitot kokosivat tietyn ammattiryhmän työntekijöitä kohottaakseen omaa painoarvoaan neuvotellessa työnantajien kanssa. Ammattiliittojen alkuvuodet 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa olivat todella lakkoherkkiä aikoja, jotka usein päättyivät työntekijöiden tap-

pioksi. Juuri tästä syystä järjestäytymistä ammattiliittojen kesken päätettiin jatkaa perustamalla ammattiliitoille ensimmäinen keskusjärjestö. Suomen Ammattijärjestö perustettiin vuonna 1907 Tampereella 365 kokousedustajan voimin. Hajaantuneisuudesta kertoo hyvin kokouksen tunnuslause: Kootkaamme hajanaiset joukkomme yhteen! (Bergholm 2013, 10-13)

Työväen liikehdinnän vastavoimaksi ajateltu Työnantajien ensimmäinen keskusjärjestö, Suomen Yleinen Työnantajaliitto, perustettiin myös aiemmin samana vuonna, 1907 (Bergholm 2013, 11). Suomen Ammattijärjestön nimi vaihdettiin 1930 Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitoksi ja vielä 1969 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöksi (Bergholm 2013, 3).

Nykyään palkansaajakeskusjärjestöjä on Suomessa kolme: Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, Toimihenkilökeskus STTK (perustettu 1946) sekä Korkeasti koulutettujen keskusjärjestö Akava (perustettu 1950), joiden jäsenenä on yhteensä 75 ammattiliittoa. Vuonna 2016 74 % työssäkäyvistä suomalaisista oli järjestäytynyt ammattiliittoon (Tilastokeskus, Ammatillinen järjestäytyminen). Myös työnantajat ovat järjestäytyneet omien alojensa työnantajaliittoihin. Työnantajaliittojen keskusjärjestöjä ovat Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, Valtion työmarkkinalaitos, KT Kuntatyönantajat sekä Kirkon työmarkkinalaitos. (SAK, Keskusjärjestöt)

Työmarkkinajärjestöt neuvottelevat keskenään omien alojensa työehtosopimukset, joka syntyvät silloin, kun ammattiliitto ja työnantajaliitto pääsevät yhteiseen sopimukseen. Se on voimassa tietyn määräajan, yleensä yhdestä vuodesta muutamaan vuoteen. Sopimus voi pohjautua myös keskusliittojen neuvottelemaan keskitettyyn sopimukseen. Työehtosopimus on joko normaalisitova, jolloin se koskee vain työmarkkinajärjestöihin kuuluvia jäseniä, tai yleissitova, jolloin se koskee myös heitä, jotka eivät ole mihinkään järjestäytyneet. Työehtosopimuksessa sovitut asiat ovat vähimmäisehtoja, joita pitää noudattaa. Työehtosopimuksessa sovitut asiat asettavat rajat työsopimukselle, jonka työntekijä ja työnantaja työpaikalla solmivat. (SAK, työ- ja virkaehtosopimus)

Järjestäytyneissä yrityksissä on yleensä työehtosopimuksella sovittu ja usein työntekijöiden keskuudessa vaaleilla valittu luottamusmies. Luottamusmies toimii työntekijöiden edustajana kaikissa tilanteissa työnantajan suuntaan. Työsopimuslain nojalla järjestäytymättömässä työpaikassa työntekijät voivat valita keskuudestaan luottamusvaltuutetun. Työsuojelun valvontaa ja työpaikan työsuojeluyhteistoimintaa käsittelevä lain mukaan kaikissa yli 10 henkilön työpaikoissa pitää valita työsuojeluvaltuutettu. Alle 10 työntekijän yrityksissä työsuojeluvaltuutettu valitaan, mikäli työntekijät niin haluavat. Työsuojeluvaltuutettu hoitaa työpaikan työsuojeluun liittyviä asioita. (SAK, luottamushenkilöt)

Työmarkkinajärjestöjen toimintaan kuuluu olennaisesti erilaiset työtaistelutoimenpiteet, joista tunnetuimpia ovat lakot ja erilaiset työsulut. Työtaistelutoimenpiteitä ei määritellä

laissa (Paanetoja, Tieteen termipankki). Vuonna 2016 työtaisteluiden lukumäärä Suomessa oli 69 kappaletta, joihin osallisina oli yhteensä 7287 työntekijää (Tilastokeskus 2017, työtaistelutilasto 2016).

3.4 Tutkimuksessa käytetty kysymyksenasettelu määrittelyjen pohjalta

Oikeusministeriön, Hoskinsin ym. sekä Suoninen ym. määritelmien pohjalta toimeksiantajan kanssa rakennettiin kyselylomakkeelle suomalaisiin sekä eurooppalaisiin mittareihin sopiva kysymyksenasettelu. Kaikkia määrittelyihin liittyviä mittareita ei otettu mukaan, jotta kysely saatiin pidettyä kohtuullisen lyhyenä.

Mikäli kyselylomake olisi ollut pidempi, vastauksia olisi tullut vähemmän. Joitain mittareita muokattiin sopivimmiksi toimeksiantajan viitekehykseen, kuten muun muassa tarkemmat kysymykset luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna toimimisesta. Myös jotain kysymyksiä on otettu Nuorisobarometreista (Myllyniemi 2014) ja vaalitutkimuksista (Ronkainen 2012), jotta vastauksilla on jotain kotimaista vertailupohjaa.

4 Tutkimuksen toteuttaminen

Aikataulu eteni niin, että vuoden 2017 helmikuussa toimeksiantajan kanssa sovittiin yhdessä kysymystenasettelusta sähköiseen kyselylomakkeeseen. Kysymyksiä tarkasteltiin toimeksiantajan kanssa kahdesti. Helmikuun lopussa / maaliskuun alussa lähetettiin sähköpostilla tiedot ja tutkimuslupahakemukset jokaiselle Uudenmaan toisen asteen rehtorille tai toimitusjohtajalle. Käytännöt vaihtelivat kunnittain: joissakin tutkimuslupa piti kysyä sivistystoimen hallinnolta ja joissakin tutkimusluvan pystyi myöntämään oppilaitoksen rehtori. Vastausaikaa kyselyssä oli huhtikuulle asti.

Jo heti halussa saatiin kattava määrä vastauksia sekä lukiolaisilta että ammattiin opiskelevilta, niin miehiltä kuin naisilta. Toimeksiantajan kanssa oltiin sovittu, että tutkimustulokset jaotellaan kokonaistuloksen lisäksi vielä vertaillen lukiolaisten sekä ammattiin opiskelevien tuloksia ja miesten sekä naisten vastauksia. Taulukot on tehty tämän sovittun jaon mukaisesti.

Tilastokeskuksen mukaan kysymystenasettelussa tulisi ottaa huomioon kolme asiaa: mitä halutaan tutkia, mitä asetettavalla kysymyksellä on tarkoitus mitata ja mihin vastauksia tarvitaan. Tavoitteena on saada aikaan kysymys, jonka jokainen vastaaja ymmärtää samalla tavalla sekä kykenee ja haluaa siihen vastata (Tilastokeskus, Kysymysten ja lomakkeiden suunnittelu ja testaus).

Lähes kaikissa kysymyksissä vastausasteikko oli viisiportainen Likert-asteikko, jossa 1 oli ”täysin eri mieltä”, 3 ”ei samaa eikä eri mieltä” ja 5 ”täysin samaa mieltä” (Heikkilä 2014). Vastata sai myös kohtaan ”En osaa sanoa”. Vain kysymyksessä numero seitsemän on käytetty vastausasteikkoa 0 (en pidä lainkaan) - 10 (pidän erittäin paljon), jotta sitä voitiin verrata Jussi Ronkaisen (2012, 20) tekemään tutkimukseen nuorten äänestyskäyttäytymisestä vuoden 2011 eduskuntavaaleissa (taulukko 32).

5 Tutkimuksen tulokset

Kyselytutkimuksen mitkään kysymykset eivät olleet pakollisia vastattavia ja siksi vastausmäärät vaihtelevat kysymyksittäin. Kokonaistuloksissa vastausmäärät vaihtelivat 172 (pienin) - 180 (suurin) vastaajan välillä.

Tuloksissa taustakysymykset (kysymykset 1-3) käydään läpi samassa alakappaleessa ja tarkemmin pureudutaan kyselyn asiakysymyksiin alakappaleittain (kysymykset 4 - 10). Kokonaisuudessaan kaikki kysymykset vastauksineen ovat luettavissa 1. liitteestä. Kysymykset on hyväksytetty toimeksiantajan kautta.

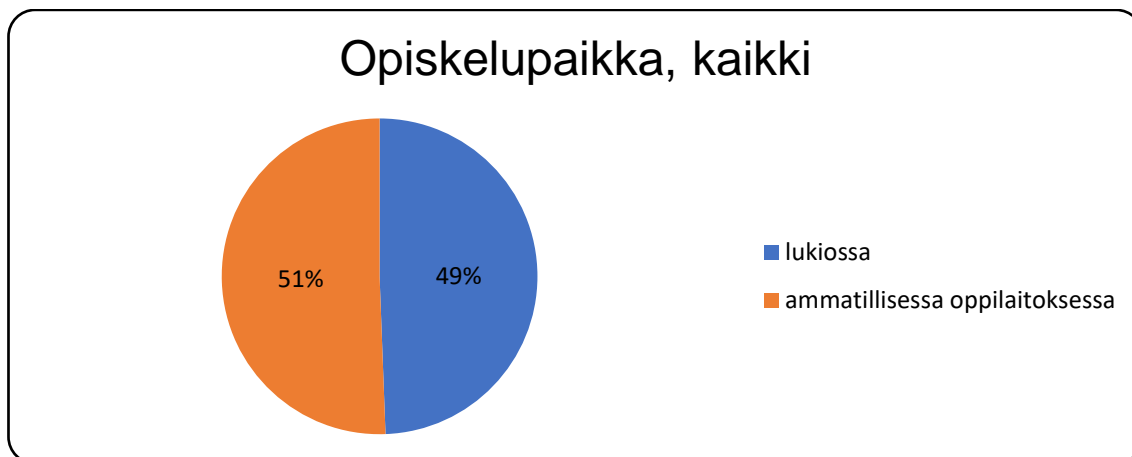
5.1 Taustakysymykset

Taustakysymyksiä kyselyssä oli kolme, jotka olivat:

1. Oppilaitos
2. Sukupuoli
3. Opiskelupaikkakunta

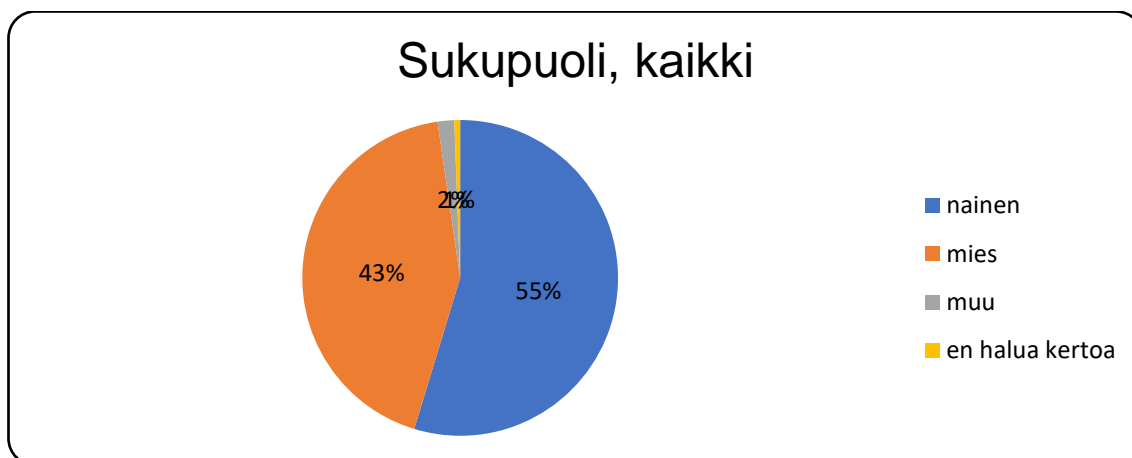
Vastaajia oli tasaisesti sekä lukiosta että ammatillisesta oppilaitoksesta, sillä vastaajista ammatillisessa oppilaitoksessa opiskeli 51 % ja lukiossa 49 % (kuvio 1). Tulosten vertailu opiskelupaikan perusteella on siis mahdollista.

Myös naisten ja miesten vastausten vertailu on mahdollista, sillä kaikista vastanneista naisia oli 55 % ja miehiä 43 % (kuvio 2). Muunsukupuolisia oli kolme ja yksi ei halunnut kertoa sukupuoltaan. Muunsukupuolisten ja sukupuoltaan kertomattomien pieni määrä ei tutkimustuloksiin vaikuta, vaikka he tulosten opiskelupaikkataulukkoissa näkyvätkin.

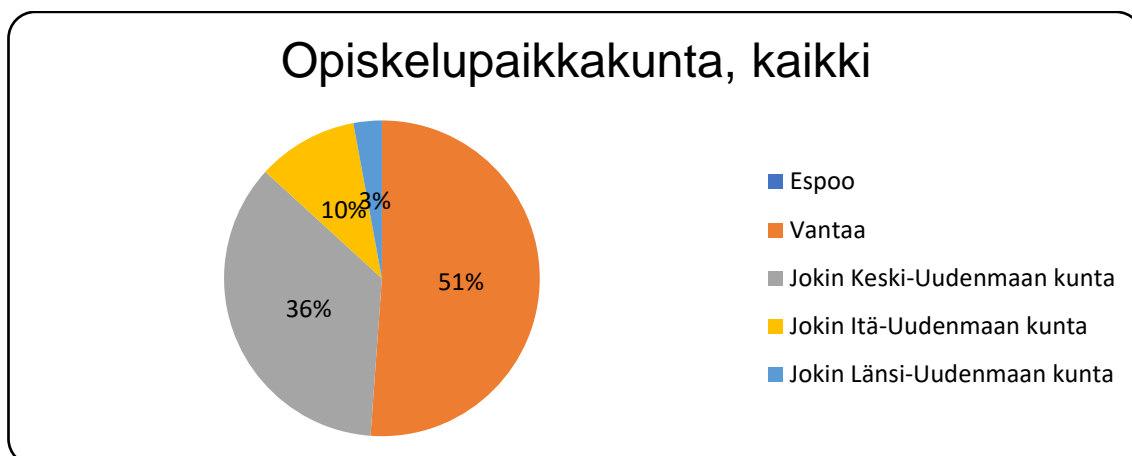
Kuvio 1: Opiskelupaikka, kaikki (n=172)

Ylimääräiseksi taustatiedoksi mainittakoon, että sukupuolia tarkastellessa opiskelupaikoittain, vastanneista lukiossa opiskelevia naisia oli 55,3 % ja miehiä 40 %. Ammattiin opiskelevista vastaajista naisia oli 52,3 % ja miehiä 47,7 %. Lukiolaisten parissa suurempaan erotukseen sukupuolten välillä vaikuttavat muunsukupuoliset (3,5 %) sekä sukupuolensa kertomatta jättänyt (1,2 %), jotka kaikki ilmoittivat opiskelupaikakseen lukion.

Kuvio 2: Vastaajien sukupuoli, kaikki (n=179)

Kotipaikkakunnakseen 51 % ilmoitti Vantaan, 36 % jonkin Keski-Uudenmaan kunnan, 10 % jonkin Itä-Uudenmaan kunnan ja 3 % jonkin Länsi-Uudenmaan kunnan (kuvio 3). Espoosta ei lopuopeleissa saatu yhtään vastaajaa, sillä tutkimusluvan saaminen tehtiin heillä tarpeettoman hankalaksi.

Kuvio 3: Opiskelupaikkakunta, kaikki (n=174)

5.2 Väittämiä yhteiskunnallisesta aktiivisuudesta

Neljäs kysymys sisälsi 13 väittämää vastaajien yhteiskunnallisesta aktiivisuudesta. Kysymysten tarkoituksena oli mitata ja kartoittaa vastaajien mielikuvia äänestämisestä, vaikuttamisesta sekä yhteiskunnallisista asioista.

Väittämät jaoteltiin neljään eri kategoriaan:

1. Väittämiä äänioikeudesta ja äänestämisestä
2. Väittämiä yhteisöiden jäsenyyksistä sekä ehdokkuudesta vaaleissa
3. Väittämiä opetuksesta sekä nuorten osallisuudesta ja osallistumisesta
4. Väittämiä nuorten omista edunvalvojista

Vastaaminen tapahtui viisiportaisella Likert-asteikolla, jossa 1 oli ”täysin eri mieltä”, 3 ”ei samaa eikä eri mieltä” ja 5 ”täysin samaa mieltä” (Heikkilä 2014). Vastata sai myös kohtaan ”En osaa sanoa”.

5.2.1 Väittämiä äänioikeudesta ja äänestämisestä

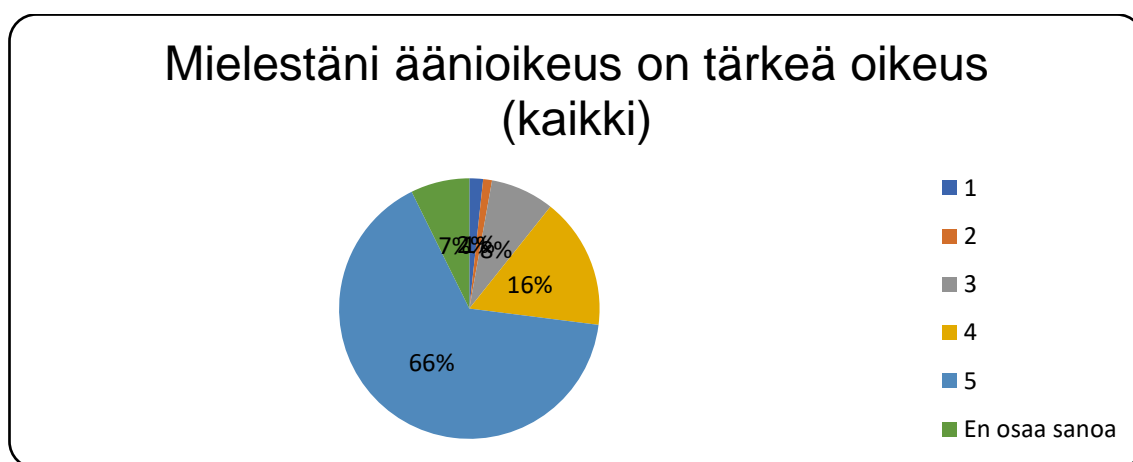
Ensimmäisessä kategoriassa väittämiä äänioikeudesta ja äänestämisestä oli yhteensä kolme. Väittämät olivat seuraavat:

1. Mielestäni äänioikeus on tärkeä oikeus
2. Koen, että äänestämällä pystyy vaikuttamaan asioihin
3. Aion itse äänestää vaaleissa (kun ikäni puolesta pystyn)

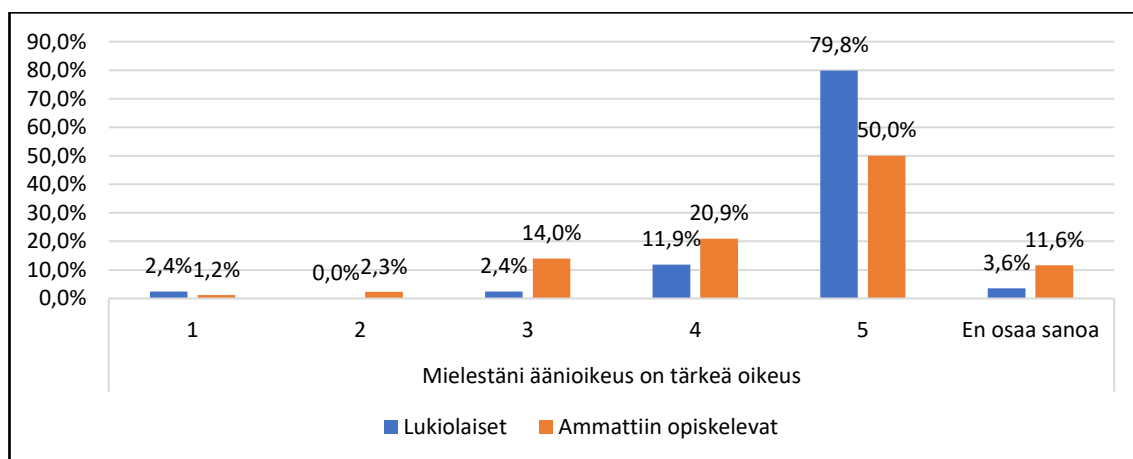
Ensimmäiseen väitteeseen ”Mielestäni äänioikeus on tärkeä oikeus” vastasi yhteensä 178 henkilöä. Kokonaisuudessaan 82 % vastaajista oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa

mieltä (kuvio 4). Vain 3 % vastaajista oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä. Vuoden 2013 Nuorisobarometrissa (Myllyniemi 2014, 47) äänioikeutta tärkeänä piti 83 % vastaajista (väitteen kanssa täysin samaa tai jokseenkin samaa mieltä).

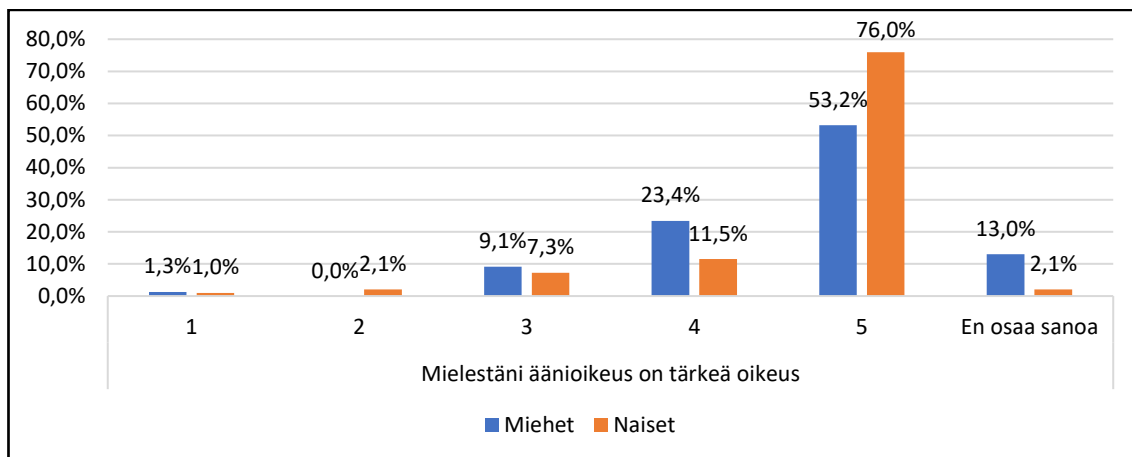
Kyselyn perusteella lukiolaiset tuntuvat pitävän äänioikeutta ammattiin opiskelevia tärkeämpänä, sillä väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä lukiolaisista oli 91,7 % ja ammattiin opiskelevista vain 70,9 % (taulukko 1). Myös naiset pitivät äänioikeutta miehiä tärkeämpinä, sillä naisista jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa oli 87,5 % ja miehistä vain noin 70,9 % (taulukko 2).

Kuvio 4: Äänioikeus on tärkeä oikeus, kaikki (n=178)

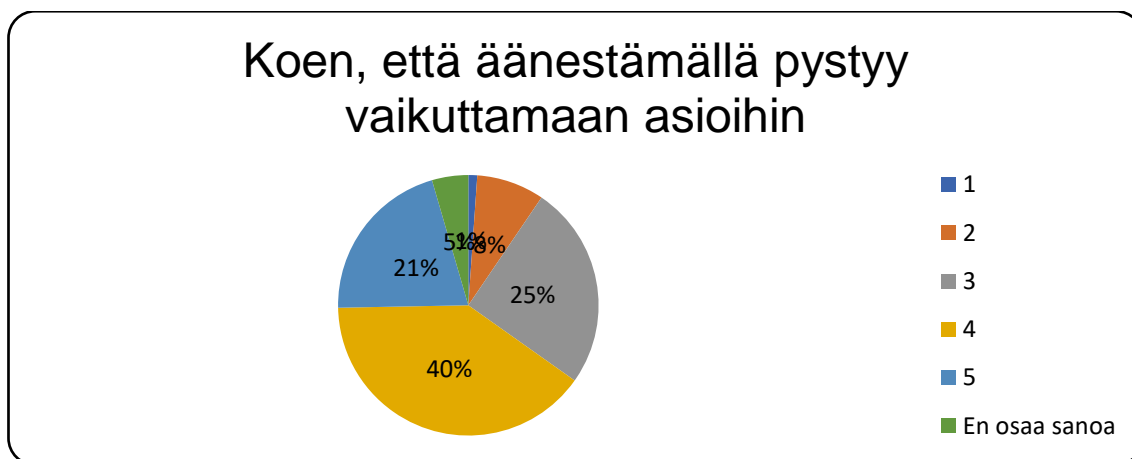
Taulukko 1: Väite 1 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)

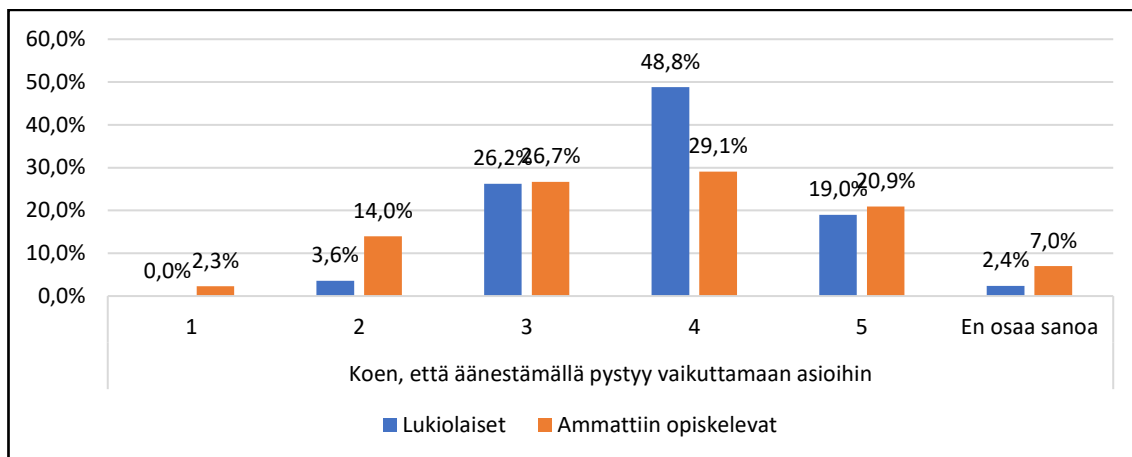
Taulukko 2: Väite 1 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)

Toiseen väitteeseen ” Koen, että äänestämällä pystyy vaikuttamaan asioihin” vastasi 178 henkilöä. Tämän väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 61 % vastaajista (kuvio 5). Lukiolaiset suhtautuivat ammattiin opiskelevia optimistisemmin äänestämisen kautta vaikuttamiseen (taulukko 3). Vastaavasti naiset uskoivat miehiä enemmän siihen, että äänestämällä pystyy vaikuttamaan (taulukko 4), sillä naisista 69,4 % ja miehistä olivat 52 % väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä.

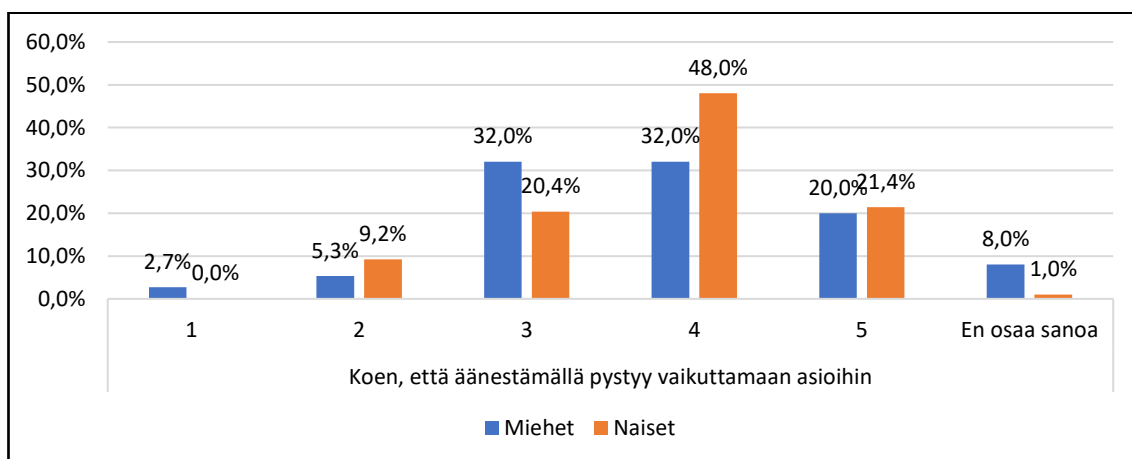
Vuoden 2013 Nuorisobarometrissa vastaavasti väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 81 % vastaajista (Myllyniemi 2014, 47). Suurin syy 20 % pudotuksessa tämän kyselyn ja aiemman välillä lienee se, että Nuorisobarometrissa vastaajien ikähaitari on 15 - 29 vuotta ja tässä kyselyssä nimenomaan kartoitettiin vain toisella asteella opiskelevien mielipiteitä.

Kuvio 5: Äänestämällä pystyy vaikuttamaan, kaikki (n=178)

Taulukko 3: Väite 2 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)

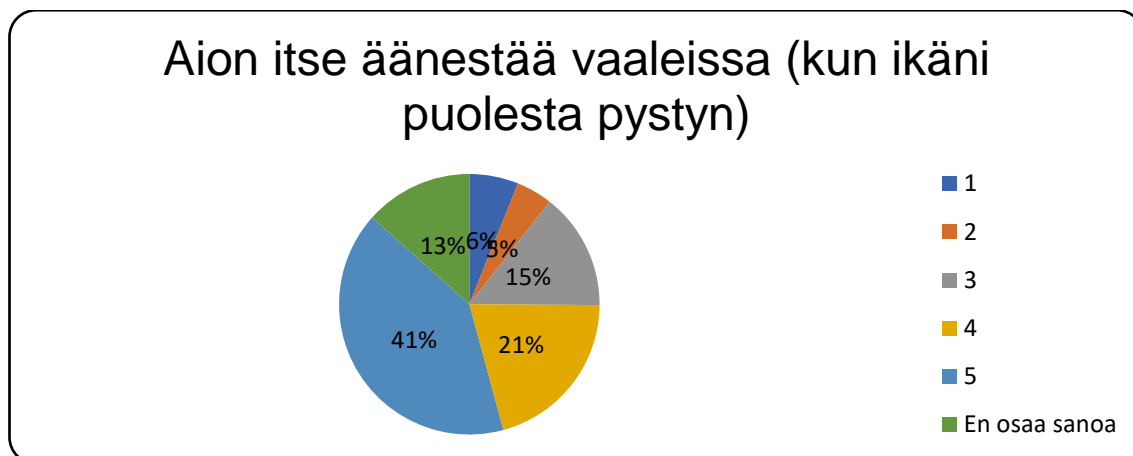

Taulukko 4: Väite 2 jaoteltuna sukupuolittain (n=173)

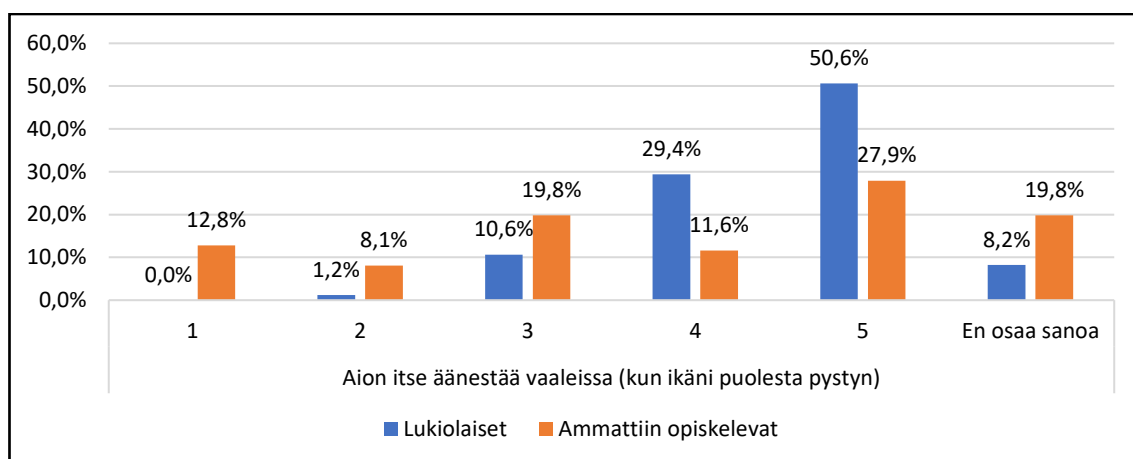
Kolmanteen väitteeseen ”Aion itse äänestää vaaleissa (kun ikäni puolesta pystyn) vastasi 179 henkilöä. Kuten edellisessäkin väitteessä, tämänkin väitteen kanssa vastaajista 61 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä (kuviokuva 6). Eroavaisuutta tulee vain siitä, että väitteen kanssa täysin samaa mieltä oli 41 %, kun edellisessä väitteessä täysin samaa mieltä olevia oli puolet vähemmän, 21 %.

Lukiolaiset aikovat todennäköisemmin äänestää vaaleissa kuin ammattiin opiskelevat (taulukko 5). Lukiolaisista väitteen kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä oli 80 % vastaajista, kun taas ammattiin opiskelevilla lukema oli vain 39,5 %. Ammattiin opiskelevista melkein 20 % ei tiedä, aikooko äänestää vaaleissa. Sukupuolittain jaoteltuna naiset aikovat äänestää todennäköisemmin kuin miehet, sillä naisista 64,2 % ja miehistä 56,6 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä (taulukko 6).

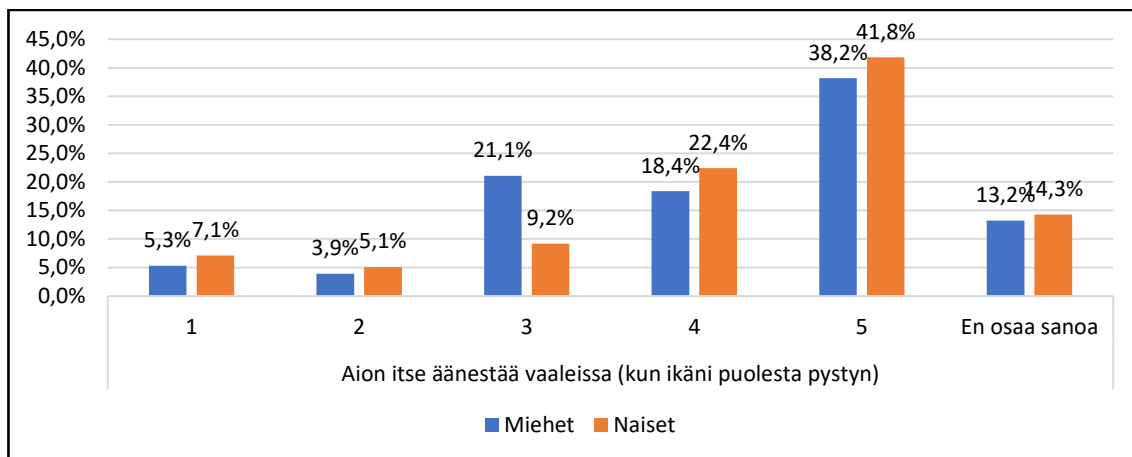
Vuoden 2013 Nuorisobarometrin mukaan todellinen äänestysaktiivisuus vuoden 2012 kuntavaaleissa 18-30 -vuotiaiden keskuudessa oli vain 33 %, mikä on paljon surkeampi kuin tutkimuksen vastaukset, 68 %, äänestyskäyttäytymisestä. Nuorisobarometrin mukaan tulosten erot selittyvät muun muassa sosiaalisella suotavuudella ja vastausten kaunistelulla. (Myllyniemi 2014, 37)

Kuvio 6: Vaaleissa äänestäminen, kaikki (n=179)

Taulukko 5: Väite 3 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

Taulukko 6: Väite 3 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

5.2.2 Väittämiä yhteisöiden jäsenyyksistä sekä ehdokkuudesta vaaleissa

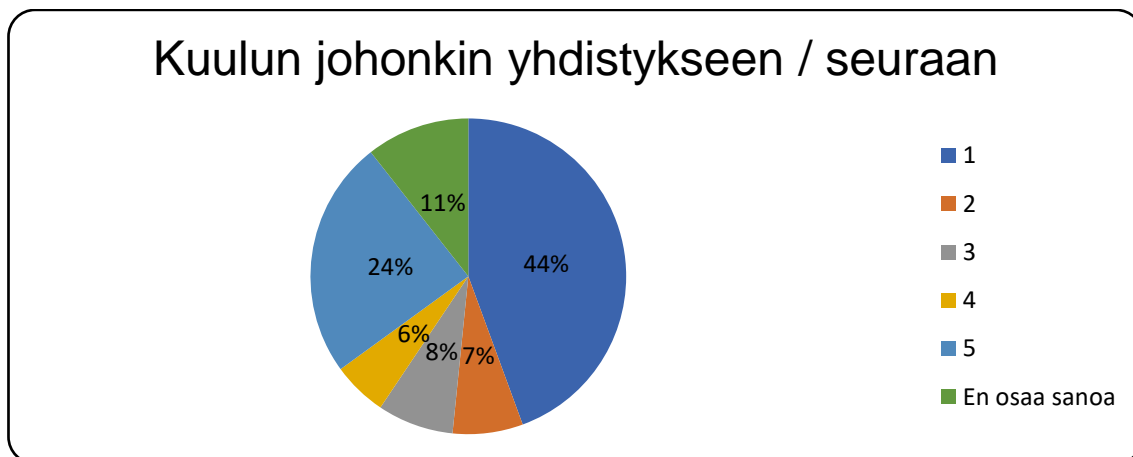
Toisessa kategoriassa väittämiä yhteisöiden jäsenyyksistä sekä ehdokkuudesta vaaleissa oli yhteensä neljä. Väitteet olivat (kronologisessa järjestyksessä):

4. Kuulun johonkin yhdistykseen/seuraan
5. Olen jo jonkun puolueen jäsen
6. Olen kiinnostunut jonkun puolueen jäsenyydestä
7. Minua kiinnostaisi lähteä ehdolle joihinkin vaaleihin

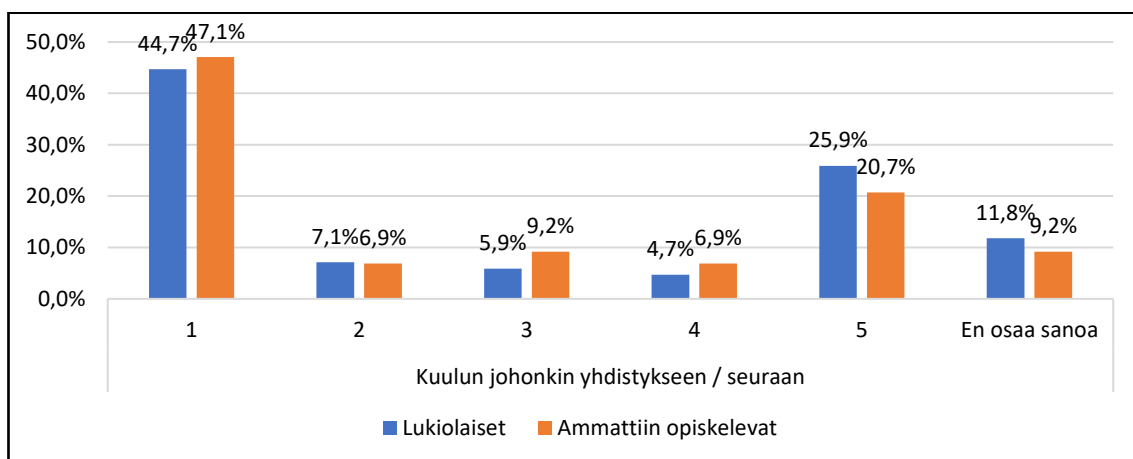
Neljänteen väitteeseen ”Kuulun johonkin yhdistykseen/seuraan” vastasi 180 henkilöä. Kokonaisuudessaan 51 % vastanneista oli väitteen kanssa täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä. Täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä oli 30 prosenttia vastaajista. (kuvio 7)

Opiskelupaikoittain jaoteltuna huomataan, että lukiolaisista hieman suurempi osa koki kuuluvansa johonkin yhdistykseen tai seuraan kuin ammattiin opiskelevista (taulukko 7). Kuitenkin molemmilla yli 50 % vastaajista oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä.

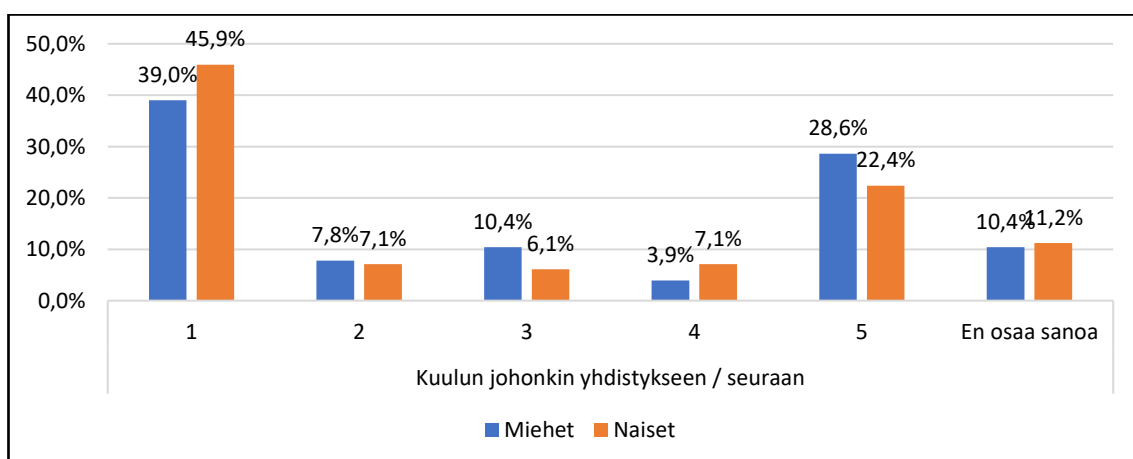
Sukupuolittain jaoteltuna huomataan, että miehistä 32,5 % ja naisista 29,5 % koki kuuluvansa johonkin yhdistykseen tai seuraan (taulukko 8). Kuitenkin enemmistö oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä tai ei osannut kysymykseen vastata.

Kuvio 7: Kuuluu yhdistykseen tai seuraan, kaikki (n=180)

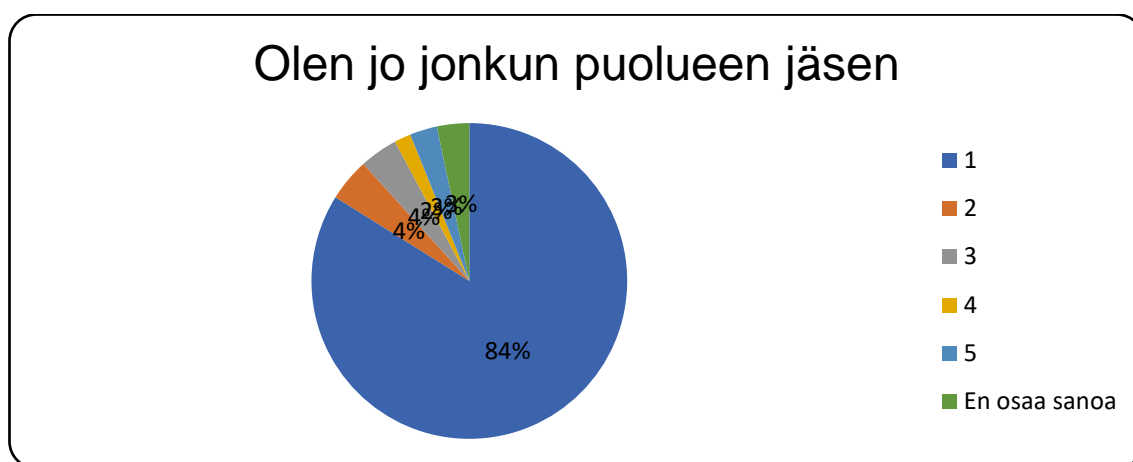
Taulukko 7: Väite 4 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=172)

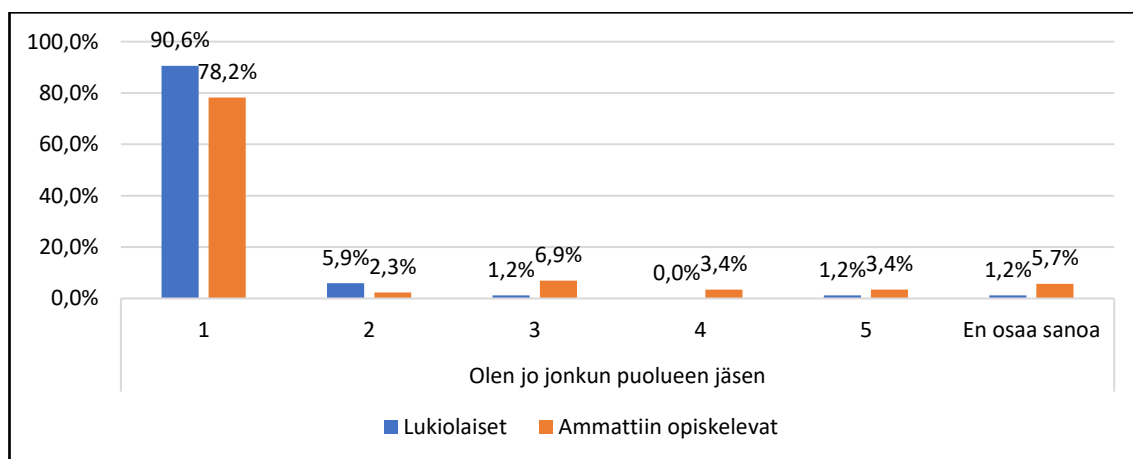
Taulukko 8: Väite 4 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)

Viidenteen väitteeseen ”Olen jo jonkun puolueen jäsen” vastasi 180 henkilöä. Tulokset kertovat, että harva uusmaalainen toisen asteen opiskelija kuuluu ennestään mihinkään puolueeseen. 88 % vastanneista oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä (kuvio 8). Jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa oli vain 5 % vastanneista.

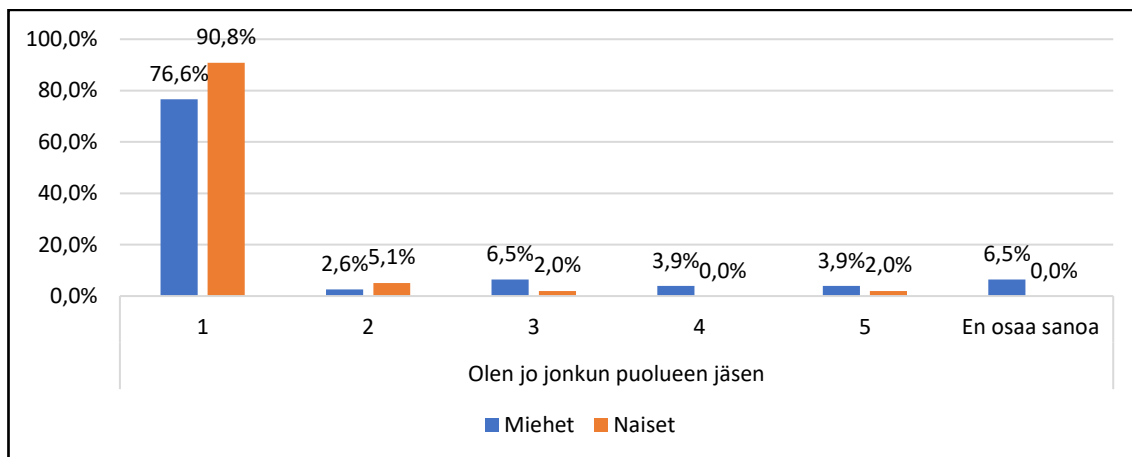
Ammattiin opiskelevissa oli hieman enemmän puoluepoliittista aktiivisuutta kuin lukiolaisissa (taulukko 9). Väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli ammattiin opiskelevista 6,8 % ja lukiolaisista 1,2 %. Kyselyn tulosten perusteella myös miehet ovat naisia aktiivisemmin puoluepolitiikassa mukana (taulukko 10).

Kuvio 8: Olen jo jonkun puolueen jäsen, kaikki (n=180)

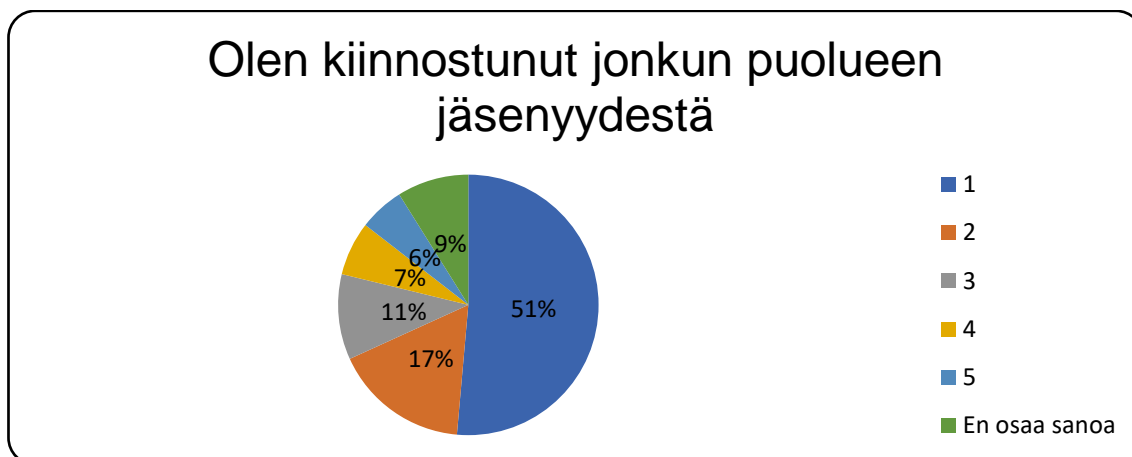
Taulukko 9: Väite 5 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=172)

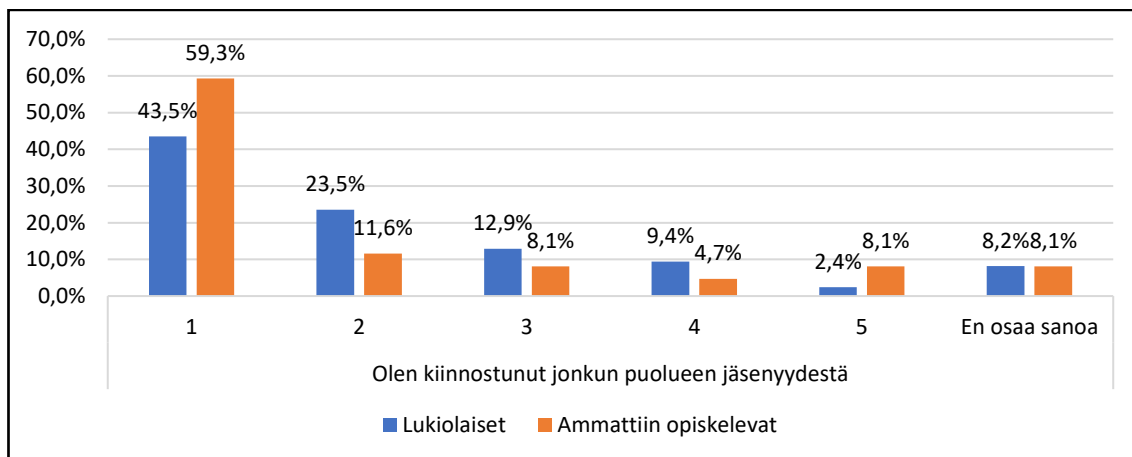
Taulukko 10: Väite 5 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)

Kuudenteen väitteeseen ”Olen kiinnostunut jonkun puolueen jäsenyydestä” vastasi 179 henkilöä. Vastanneista 68 % oli väitteen kanssa jokseenkin eri tai täysin eri mieltä (kuvio 9). Vain 13 % vastaajista oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä.

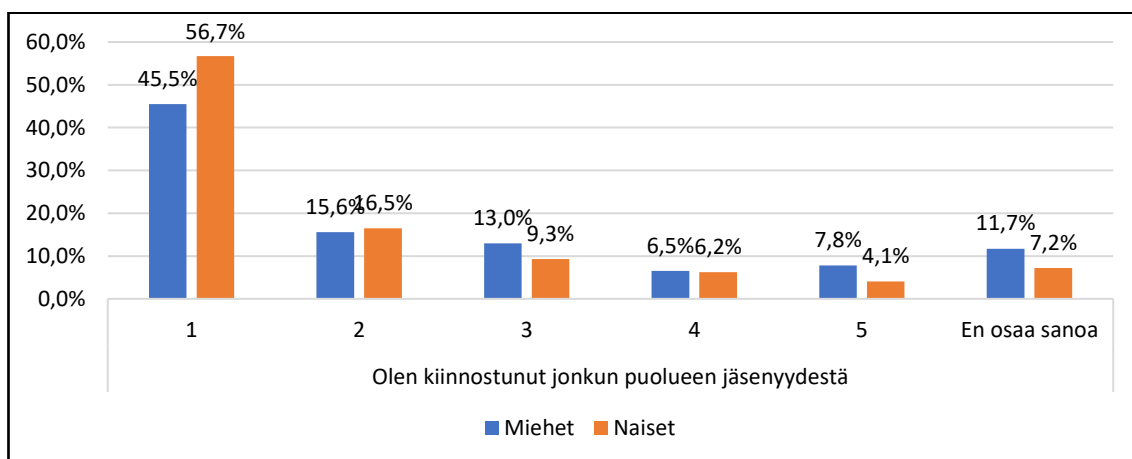
Opiskelupaikoittain jaoteltuna ammattiin opiskelevista 70,9 % oli väitteen kanssa täysin tai jokseenkin eri mieltä, kun lukiolaisista kielteisiä oli 67 % (taulukko 11). Sukupuolittain jaoteltuna vastausten perusteella miehet olivat kiinnostuneempia puoluejäsenyydestä kuin naiset, jotka olivat myös miehiä kielteisempiä väitettä kohtaan (taulukko 12).

Kuvio 9: Kiinnostunut puolueen jäsenyydestä, kaikki (n=179)

Taulukko 11: Väite 6 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

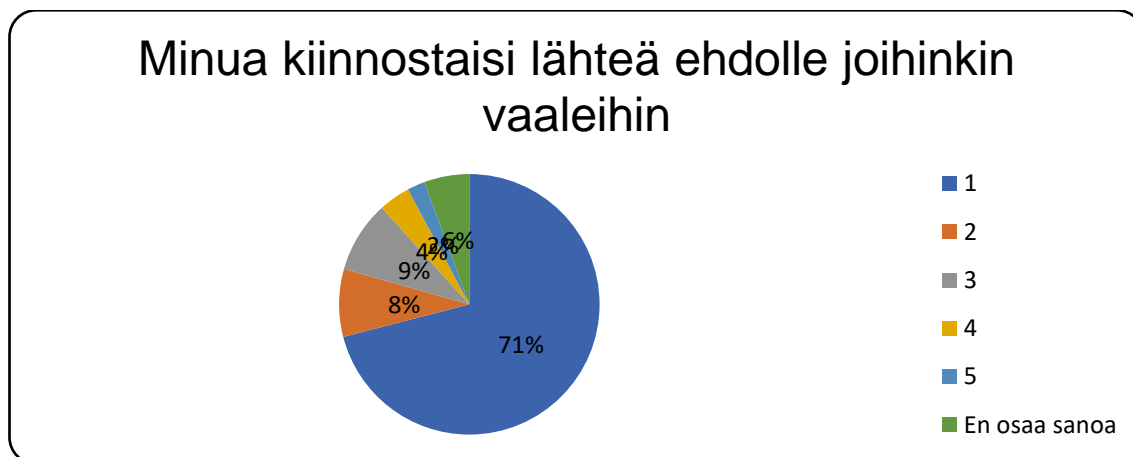
Taulukko 12: Väite 6 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

Seitsemänteen väitteeseen ”Minua kiinnostaisi lähteä ehdolle joihinkin vaaleihin” vastasi 179 henkilöä. Tulosten perusteella voidaan olettaa, että kovin montaa uusmaalaisista toisen asteen opiskelijaa ei kiinnostaisi lähteä ehdolle vaaleihin. Vastaajista 79 % oli väitteen kanssa joksseenkin tai täysin eri mieltä (kuvio 10). Vastaavasti väitteen kanssa joksseenkin tai täysin samaa mieltä oli vain 6 % vastaajista.

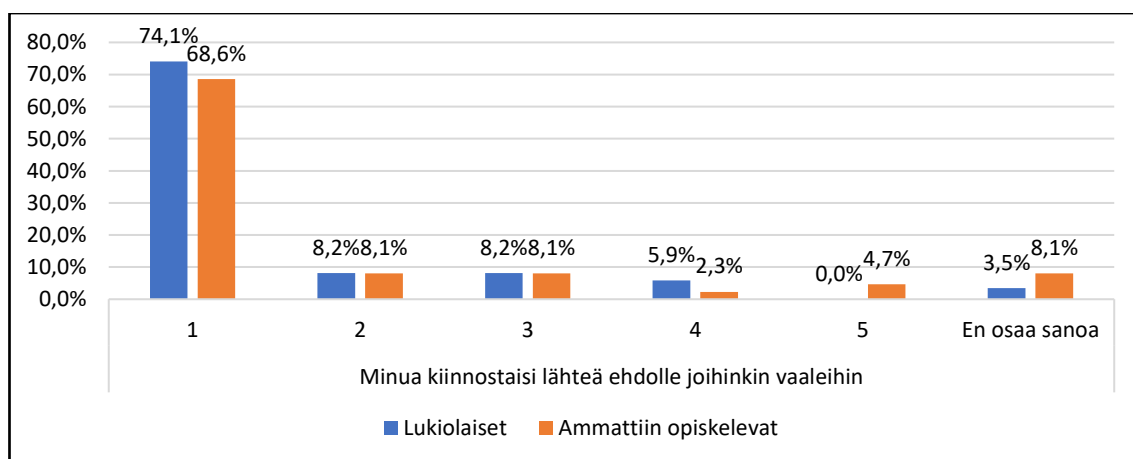
Opiskelupaikoittain jaoteltuna voidaan todeta, että väitteen kanssa joksseenkin tai täysin samaa mieltä oli suunnilleen sama määrä niin lukiolaisia kuin ammattiin opiskelevia, vaikkakin lukiolaisista 5,6 prosenttiyksikköä suhtautui ammattiin opiskelevia penseämmin omaan ehdokkuuteen vaaleissa (taulukko 13).

Sukupuolittain jaoteltuna vastauksista voidaan todeta se, että naisvastaajista väitteen kanssa joksseenkin tai täysin eri mieltä oli 10 prosenttiyksikköä enemmän kuin miesvastaajista, joten

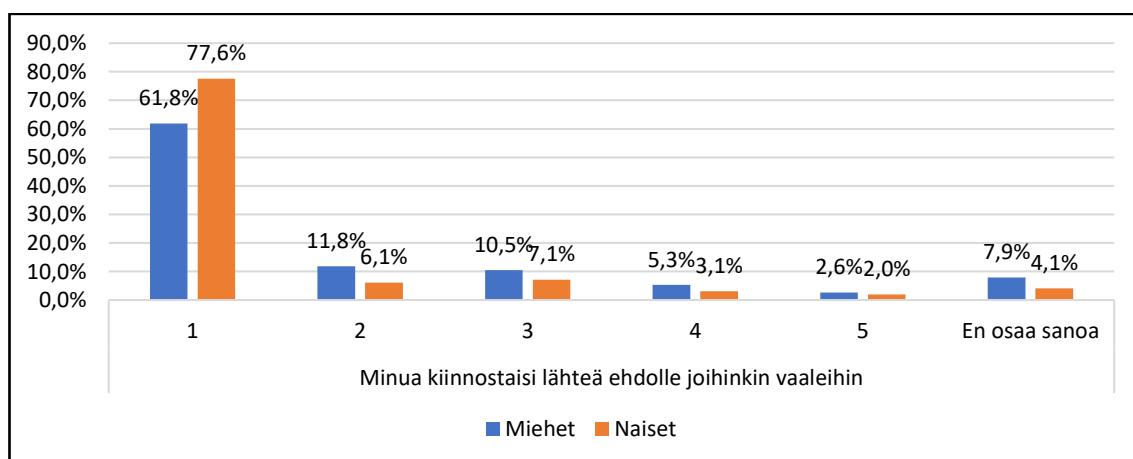
naiset suhtautuvat miehiä kielteisemmin omaan ehdokkuuteen. (taulukko 14). Jokseenkin tai täysin samaa mieltä olleiden välillä ei ollut merkittävää poikkeamaa.

Kuvio 10: Kiinnostus ehdokkuuteen vaaleissa, kaikki (n=179)

Taulukko 13: Väite 7 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

Taulukko 14: Väite 7 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

5.2.3 Väittämiä opetuksesta sekä nuorten osallisuudesta ja osallistumisesta

Kolmannessa kategoriassa oli väittämiä opetuksesta sekä nuorten osallisuudesta ja osallistumisesta. Väittämät olivat (kronologisessa järjestyksessä):

8. Kouluissa opetetaan tarpeeksi yhteiskunnallisista asioista
9. Nuoria on tarpeeksi mukana poliittisessa päätöksenteossa
10. Seuraan lähes päivittäin uutisia lehdistä/netistä/uutissovelluksesta
11. Teen jotain vapaaehtoistyötä

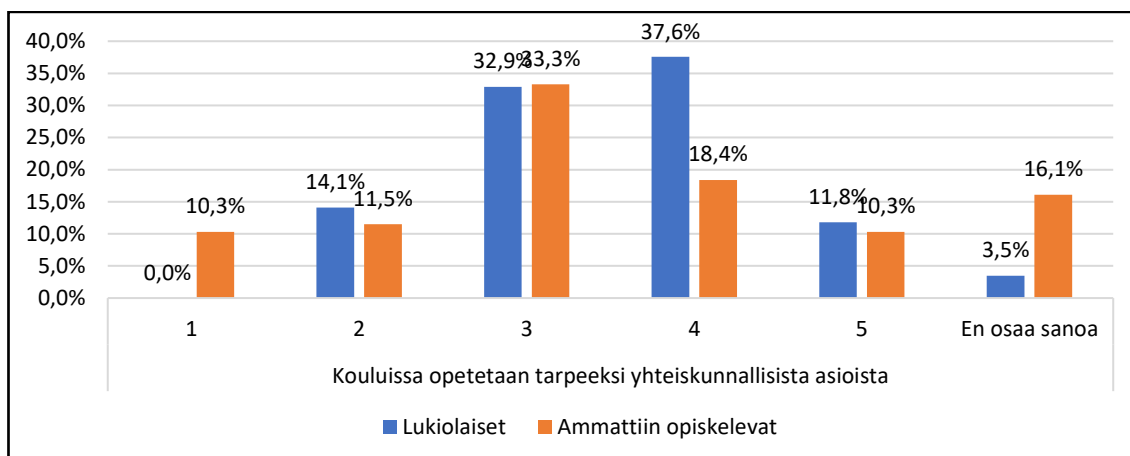
Kahdeksanteen väitteeseen ”Kouluissa opetetaan tarpeeksi yhteiskunnallisista asioista” vastasi 180 henkilöä. Väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 39 % vastaajista, jokseenkin tai täysin samaa mieltä 19 % vastaajista ja 33 % ei ollut samaa eikä eri mieltä (kuvio 11).

Opiskelupaikoittain jaoteltuna voidaan todeta, että lukiolaiset kokevat ammattiin opiskelevia enemmän kouluissa opetettavan tarpeeksi yhteiskunnallisista asioista (taulukko 15). Lukiolaisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 49,4 % vastaajista kun taas ammattiin opiskelevilla luku oli 28,7 %. Ammattiin opiskelevista 21,8 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä ja 16,1 % ei osannut sanoa.

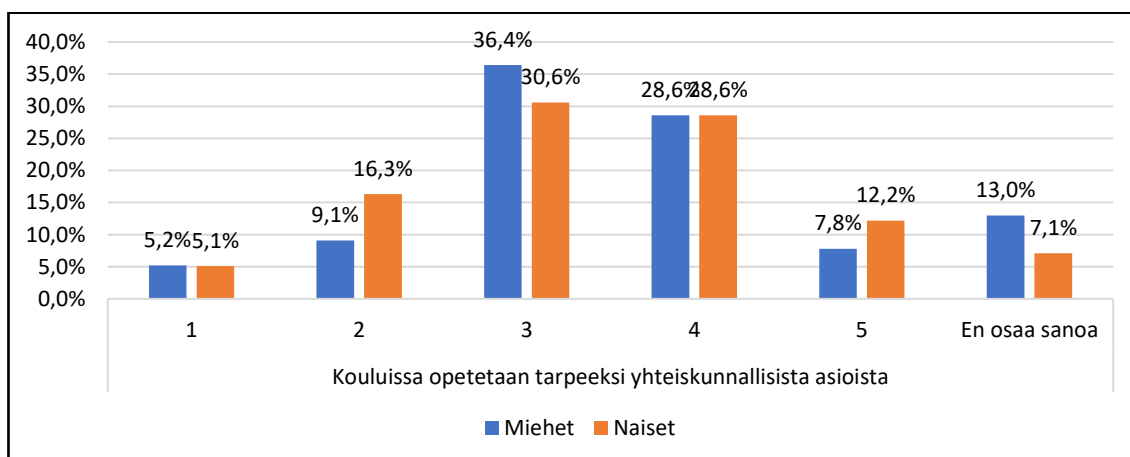
Sukupuolittain jaoteltuna vastauksista voidaan todeta, että naisista 40,8 % ja miehistä 36,4 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä (taulukko 16). Naisista joka neljäs ja miehistä joka seitsemäs oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä. Miehistä reilu kolmannes ja naisista vähän alle kolmannes ei ollut samaa eikä eri mieltä väitteen kanssa.

Kuvio 11: Yhteiskunnallisten asioiden opetus, kaikki (n=180)

Taulukko 15: Väite 8 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=172)

Taulukko 16: Väite 8 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)

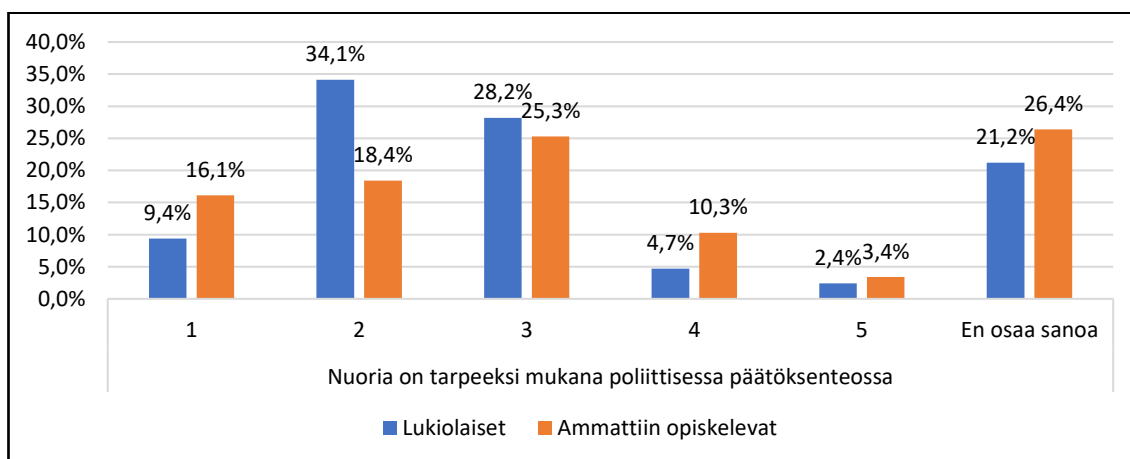
Yhdeksänteen väitteeseen ”Nuoria on tarpeeksi mukana poliittisessa päätöksenteossa” vastasi 180 henkilöä. 40 % vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä siitä, että nuoria olisi tarpeeksi mukana poliittisessa päätöksenteossa (kuviokuva 12). Vain 11 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai samaa mieltä. 23 % vastaajista ei osannut sanoa ja 27 % ei ollut samaa eikä eri mieltä.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna voidaan todeta, että väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä oli lukiolaisista 43,5 % ja ammattiin opiskelevista 34,5 % (taulukko 17). Lukiolaisista neljännnes ja ammattiin opiskelevista viidennes ei osannut ottaa väitteeseen kantaa. Lukiolaisista 28,2 % ja ammattiin opiskelevista 25,3 % ei ollut väitteen kanssa samaa eikä eri mieltä. Sukupuolittain jaoteltuna suurin poikkeama löytyy ainoastaan ei samaa eikä eri mieltä vastanneiden kesken (taulukko 18).

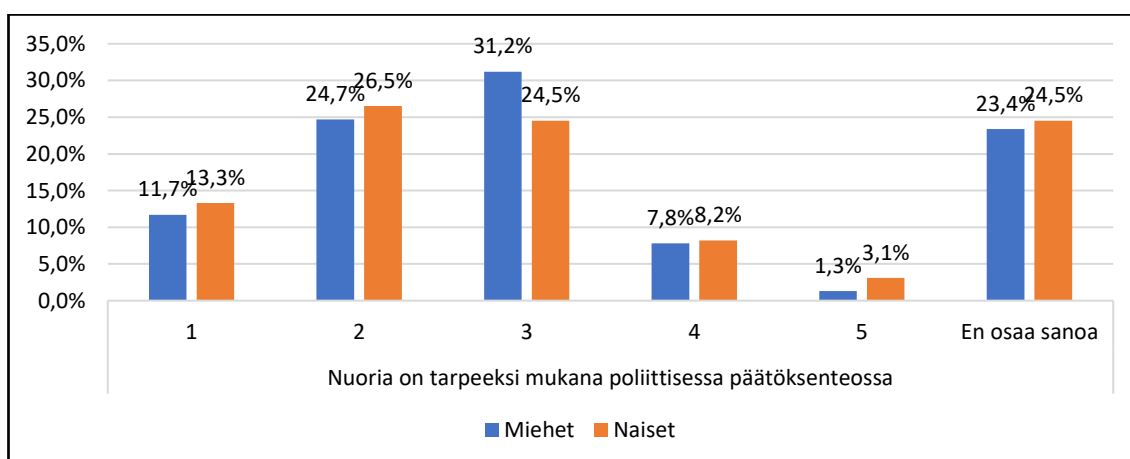
Nuoria on tarpeeksi mukana poliittisessa päätöksenteossa

Kuvio 12: Nuoria on tarpeeksi mukana politiikassa, kaikki (n=180)

Taulukko 17: Väite 9 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=172)

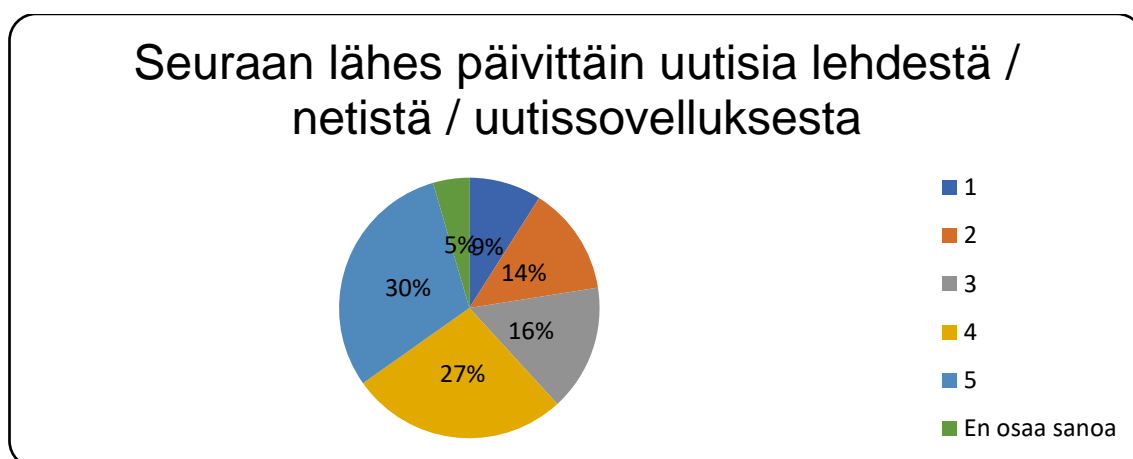

Taulukko 18: Väite 9 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)

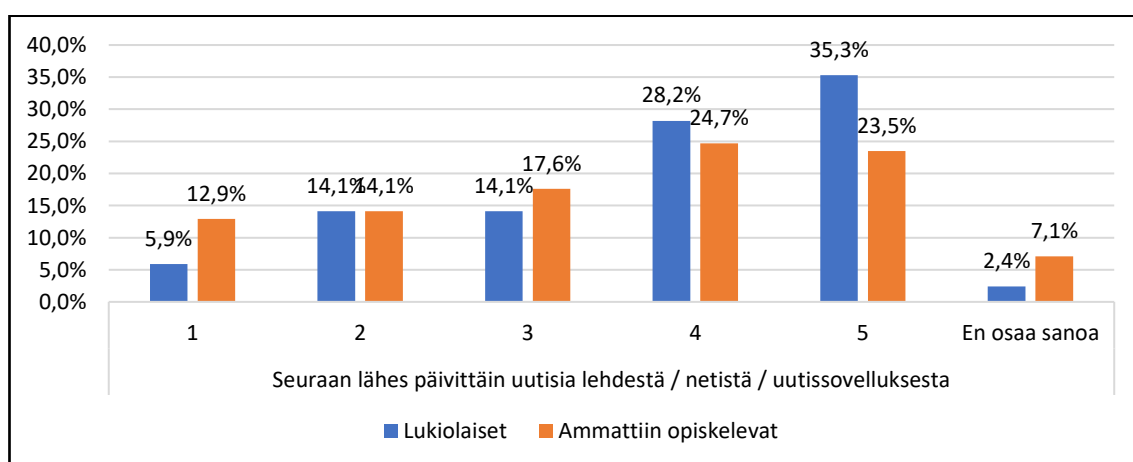
Suomalaiset seuraavat pääsääntöisesti uutisia ahkerasti. Esimerkiksi aikuisten keskuudessa sekä Ylen pääuutislähetys että MTV3:n pääuutislähetys keräävät keskimäärin lähes miljoona

katsojaa päivittäin. Nuorilla uutisten seuraaminen ainakaan televisiosta ei ole kovin suosittua. Finnpanelin tuottaman aineiston mukaan esimerkiksi Ylen pääuutislähetystä 5.7.2017 seurasi noin 48 000 ja MTV3:n kymmenen uutisia 7.7.2017 noin 41 000 10-24-vuotiasta suomalaisnuorta (Finnpanel 2017).

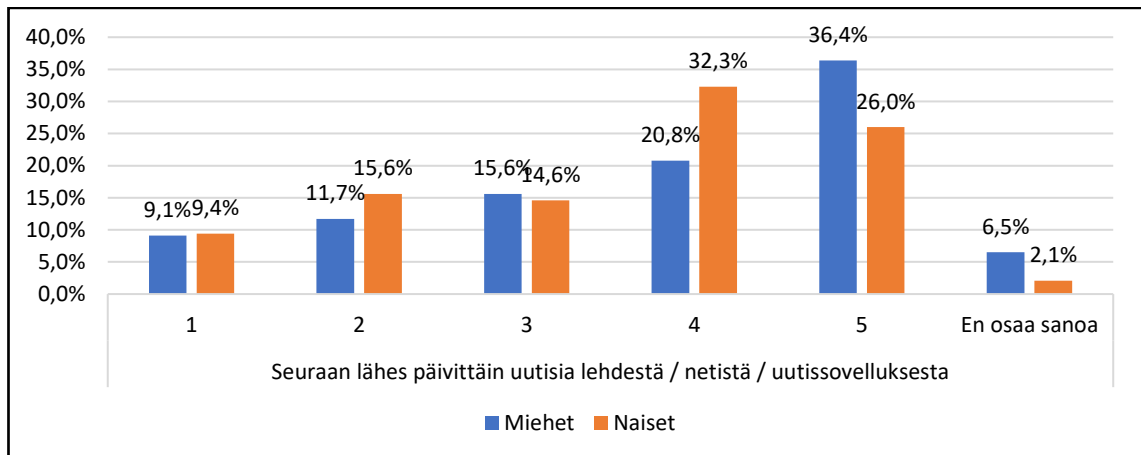
10. väitteeseen ”Seuraan lähes päivittäin uutisia lehdestä/netistä/uutissovelluksesta” vastasi 178 henkilöä. Kyselyyn vastaajista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 57 % (kuvio 13). Opiskelupaikoittain jaoteltuna huomataan, että lukiolaisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 63,5 % vastaajista ja ammattiin opiskelevista vain 48,2 % (taulukko 19). Lukiolaiset seuraavat siis ammattiin opiskelevia tarkemmin uutisia päivittäin. Sukupuolittain jaoteltuna jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli miehistä 57,2 % ja naisista 58,3 % (taulukko 20).

Kuvio 13: Uutisseuranta, kaikki (n=178)

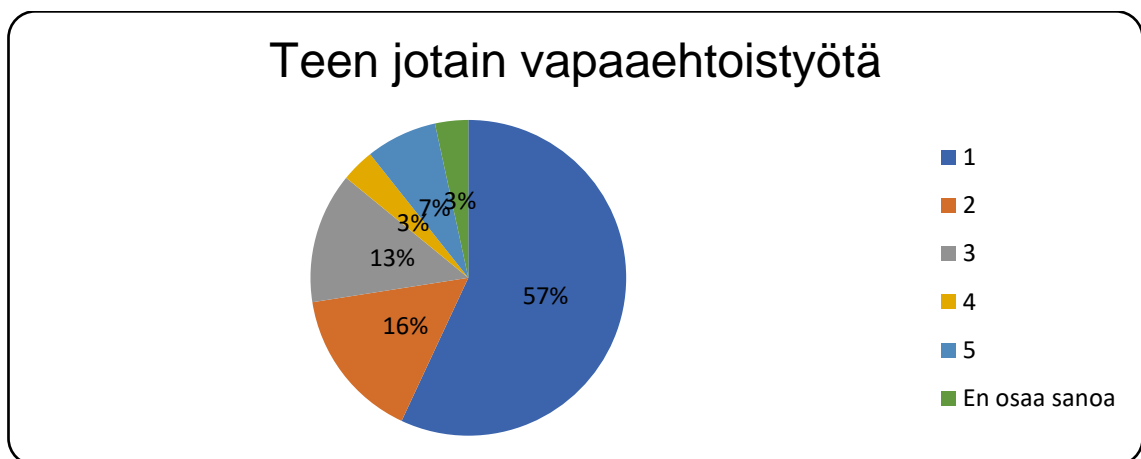
Taulukko 19: Väite 10 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)

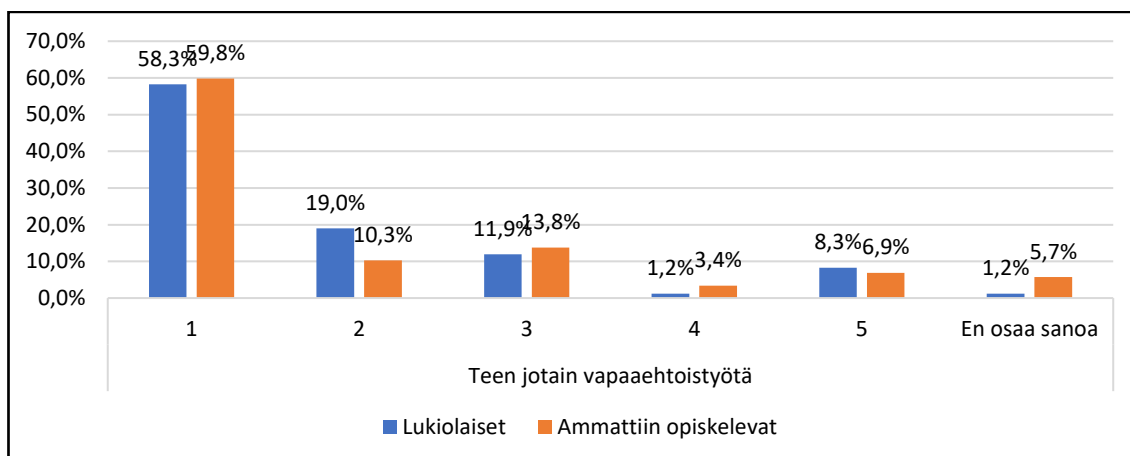
Taulukko 20: Väite 10 jaoteltuna sukupuolittain (n=173)

11. väitteeseen ”Teen jotain vapaaehtoistyötä” vastasi 179 henkilöä. Vastaajista 73 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä (kuvio 14). Vain 10 % vastaajista oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä.

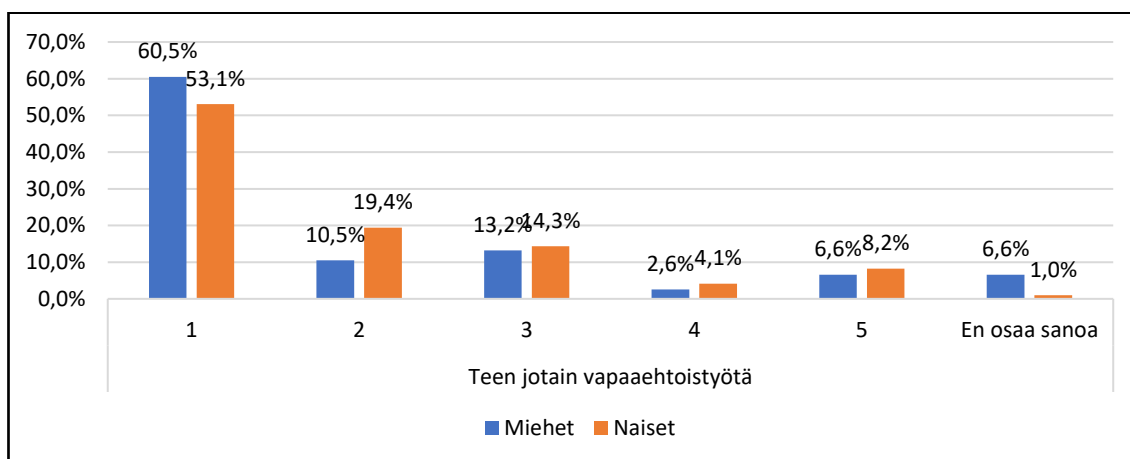
Jaoteltuna opiskelupaikoittain (taulukko 21) tai sukupuolittain (taulukko 22) ei ilmennyt juuri-kaan eroavaisuuksia vastausten kesken. Hieman yli 70 % sekä opiskelupaikoittain että sukupuolittain jaoteltuna vastasi väitteeseen kielteisesti.

Kuvio 14: Tekee vapaaehtoistyötä, kaikki (n=179)

Taulukko 21: Väite 11 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

Taulukko 22: Väite 11 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

5.2.4 Väittämiä nuorten omista edunvalvojista

Neljännessä kategoriassa oli väittämiä nuorten omista edunvalvojista. Väittämät olivat (kronologisessa järjestyksessä):

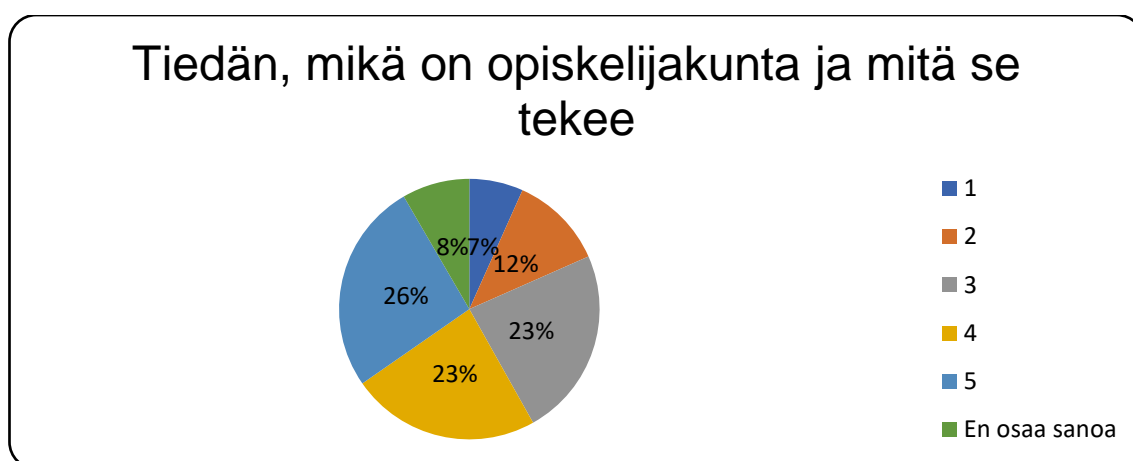
12. Tiedän, mikä on opiskelijakunta ja mitä se tekee
13. Tiedän, mikä on nuorisovaltuusto ja mitä se tekee

12. väitteeseen vastasi yhteensä 179 henkilöä. Tulosten perusteella 49 % vastaajista tietää jokseenkin tai täysin, mikä on opiskelijakunta ja mitä se tekee (kuviokuva 15). Väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä oli 19 % ja ei samaa eikä eri mieltä 23 % vastaajista.

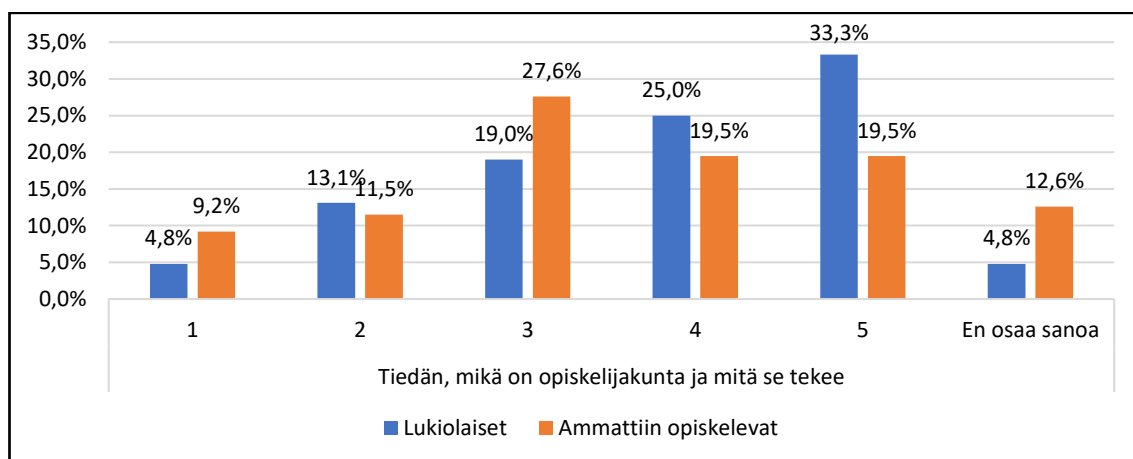
Opiskelijapaikoittain jaoteltuna eroja löytyy, sillä lukiolaisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 58,3 % vastanneista, kun ammattiin opiskelevilla luku oli vain 39 % (taulukko 23). Sukupuolittain jaoteltuna naiset tietävät miehiä paremmin opiskelijakunnan

tarkoituksineen. Naisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä on 52,6 % ja miehistä 45,5 % (taulukko 24).

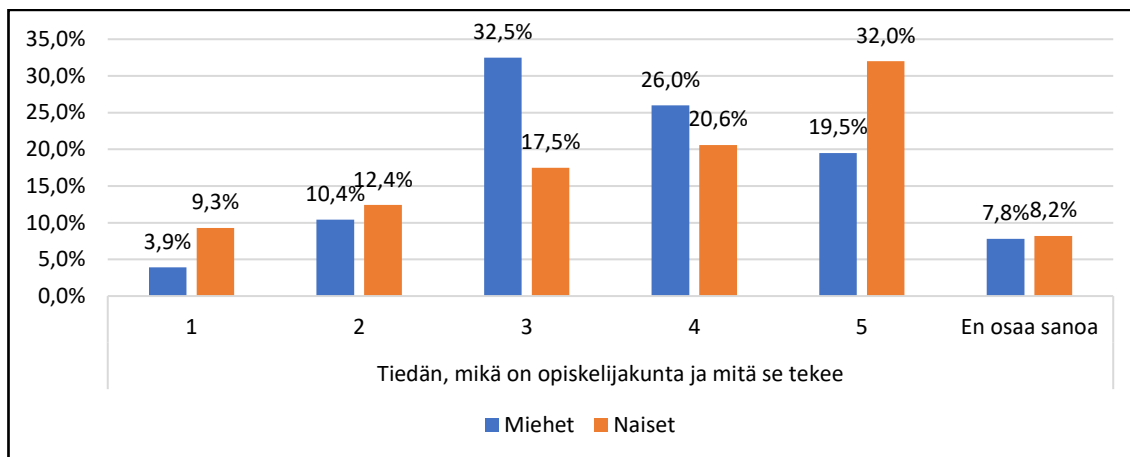
Opiskelijakunnista säädetään lukiolaissa (Finlex, 27 §) sekä laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (Finlex, 36 §). Lain mukaan opiskelijat muodostavat opiskelijakunnan, jolle on annettava riittävät toimintaedellytykset. Lakien mukaan ”opiskelijakunnan tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä” (Osallisuus ja opiskelijakunta).

Kuvio 15: Tietää, mikä on opiskelijakunta ja mitä se tekee, kaikki (n=179)

Taulukko 23: Väite 12 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

Taulukko 24: Väite 12 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

13. väitteeseen vastasi 179 henkilöä. Verrattuna edelliseen väitteeseen opiskelijakunnasta ja sen toiminnasta, ovat tämän väitteen vastaukset kahtiajakoisempia. Vastaaajista 35 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä, kun taas jokseenkin tai täysin eri mieltä oli 29 % (kuviokuva 16). Huomattava osa, 30 % vastaajista, ei ole samaa eikä eri mieltä.

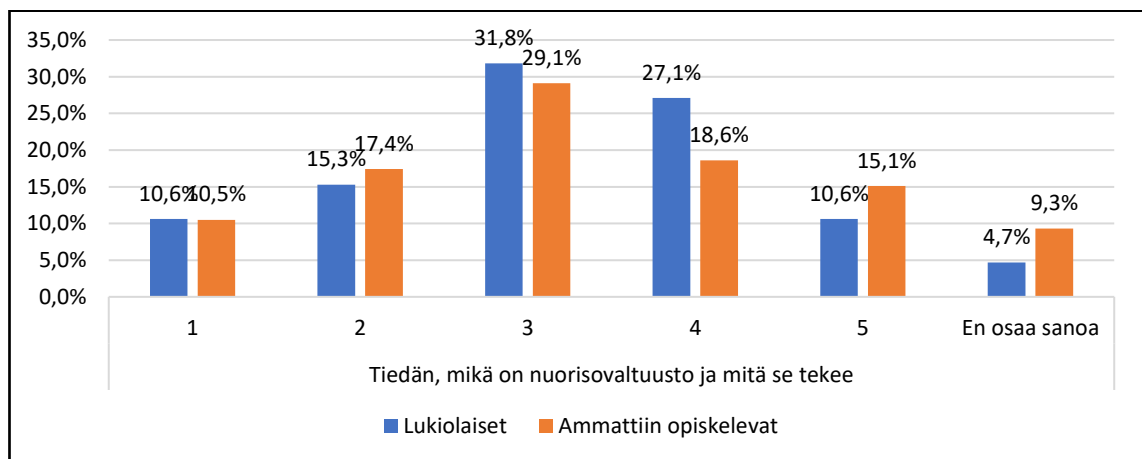
Jaoteltuna opiskelupaikoittain jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa oli lukiolaisista 37,7 % ja ammattiin opiskelevista 33,7 % (taulukko 25). Jokseenkin tai täysin eri mieltä väitteen kanssa lukiolaisista oli 25,9 % ja ammattiin opiskelevista 27,9 %. Jaoteltuna sukupuolittain jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli miehistä 34,2 % ja naisista 35,7 % (taulukko 26). Jokseenkin tai täysin eri mieltä miehistä oli 22,4 % ja naisista 30,6 %.

Nuorisovaltuustoista säädetään kuntalaissa. Kuntalain mukaan ”nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä.” (Finlex, 26 §)

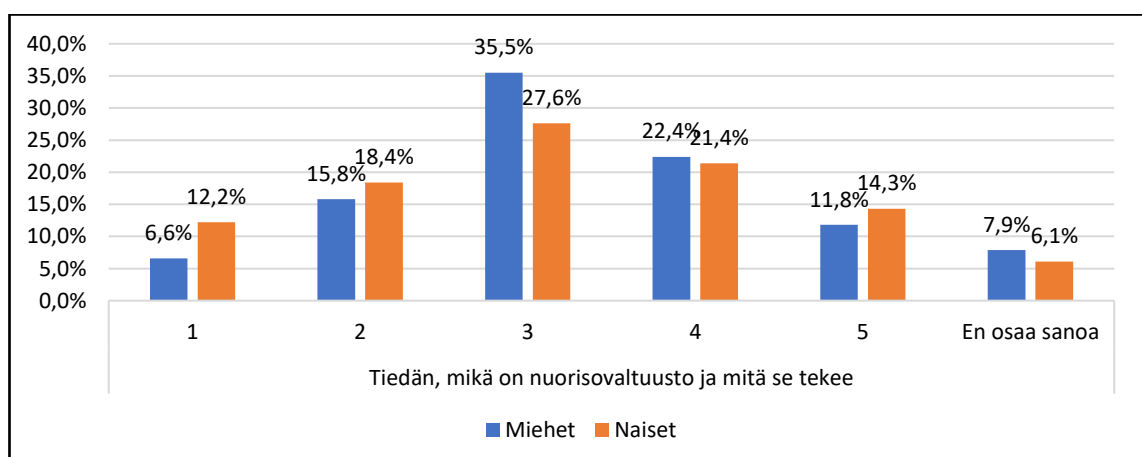
Tiedän, mikä on nuorisovaltuusto ja mitä se tekee

Kuvio 16: Tietää, mikä on nuorisovaltuusto ja mitä se tekee, kaikki (n=179)

Taulukko 25: Väite 13 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

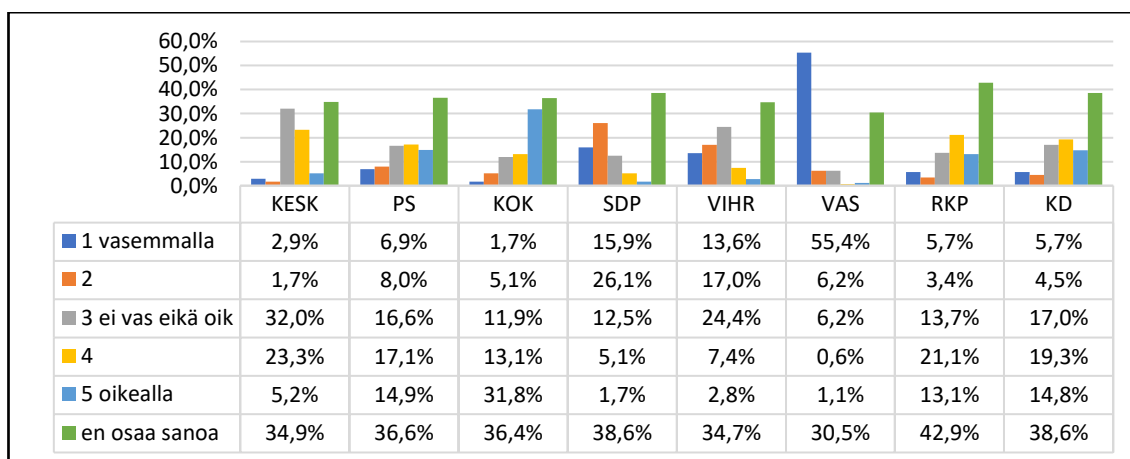
Taulukko 26: Väite 13 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

5.3 Eduskuntapuolueet vasemmisto-oikeisto -akselilla

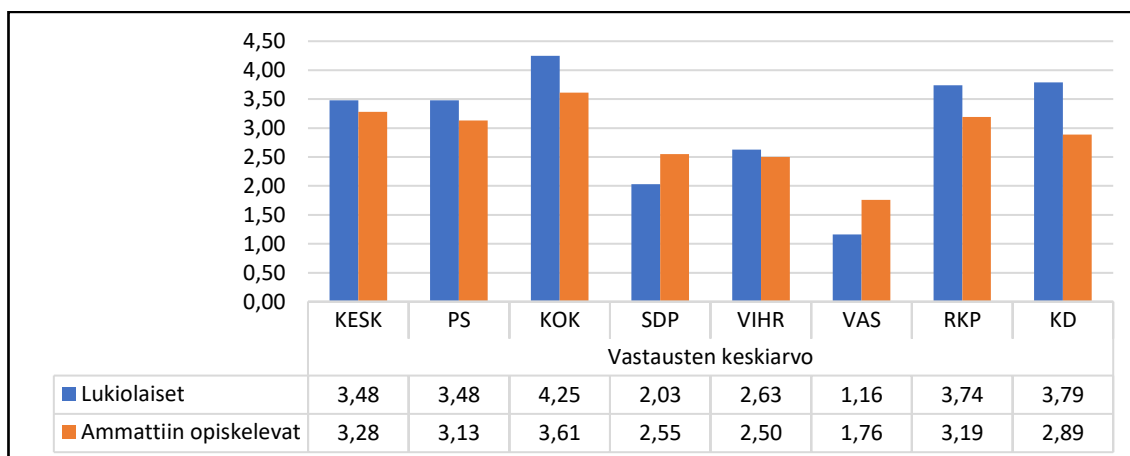
Kysymyksen numero 5 tarkoituksena oli hahmottaa vastaajien mielikuvia eduskuntapuolueiden asettamisesta perinteiselle vasemmisto-oikeisto -akselille. Asteikko oli jälleen viisiportainen, jossa 1 oli vasemmalla, 3 ei vasemmalla eikä oikealla ja 5 oikealla (Heikkilä 2014). Jälleen oli mahdollista vastata myös kohtaan ”En osaa sanoa”.

Vastaajien kesken kaikista oikeistolaisimpana puolueena pidettiin kokoomusta ja kaikista vasemmistolaisimpana vasemmistoliittoa. Sosialidemokraatit ja vihreät koettiin enemmän keskusta-vasemmisto puolueiksi ja keskusta, perussuomalaiset, kristillisdemokraatit sekä ruotsalainen kansapuolue keskusta-oikeisto puolueiksi. Huomionarvoista on, että ”En osaa sanoa” -vastaukset ovat erittäin korkeita. Yli 30 % vastaajista oli hankaluuksia asettaa eduskuntapuolueet akselille. (Taulukko 27)

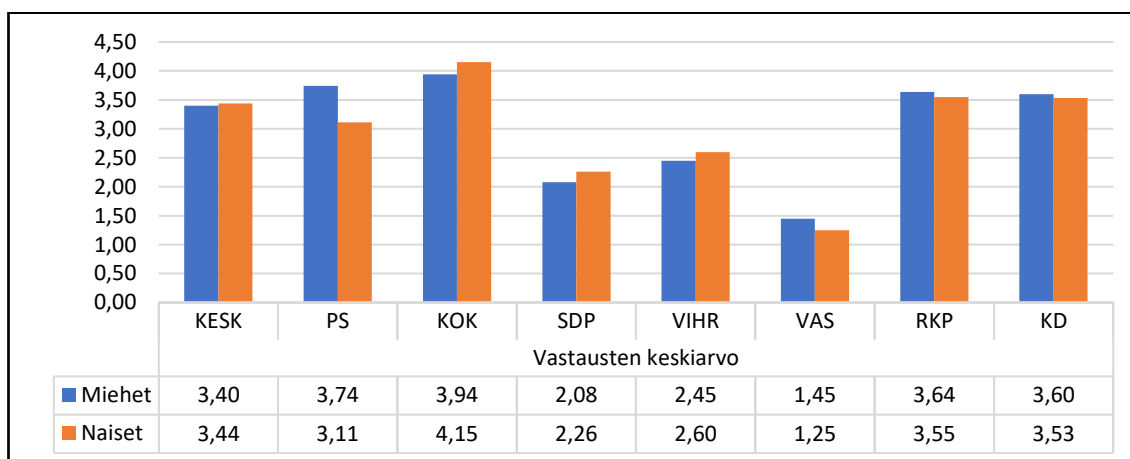
Opiskelupaikoittain jaoteltuna voidaan todeta, että lukiolaiset jaottelivat keskustan, perussuomalaiset, kokoomuksen, vihreät, ruotsalaisen kansapuolueen ja kristillisdemokraatit ammattiin opiskelevia oikeammalle (taulukko 28). Ammattiin opiskelevat taas kokivat lukiolaisia enemmän sosialidemokraattien ja vasemmistoliiton olevan oikealla. Sukupuolittain jaoteltuna miesten ja naisten vastaukset olivat suunnilleen samoissa (taulukko 29). Perussuomalaisten vasemmisto-oikeisto -määritelmästä tuli eniten heittoa.

Taulukko 27: Eduskuntapuolueet vasemmisto-oikeisto -akselilla, kaikki

Taulukko 28: Vastausten keskiarvo, jaoteltuna opiskelupaikoittain

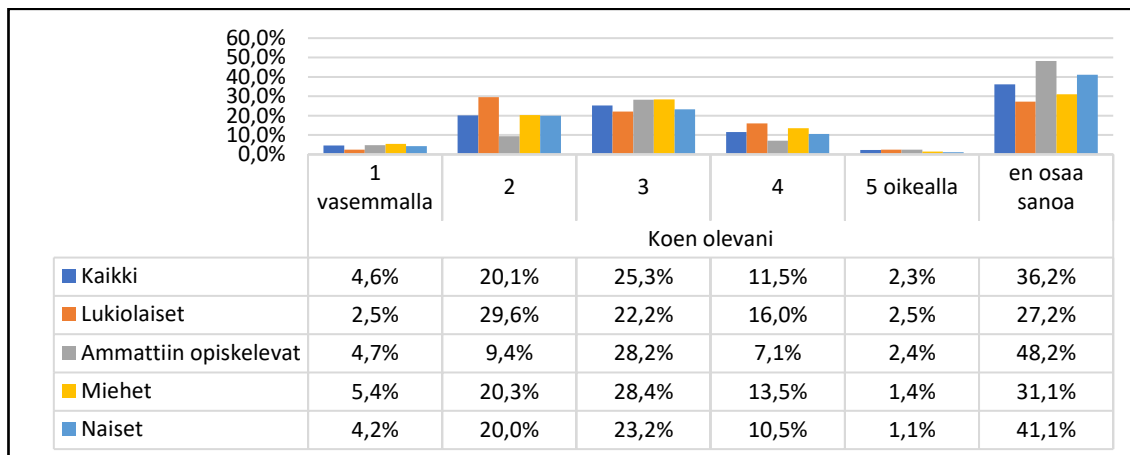

Taulukko 29: Vastausten keskiarvo, jaoteltuna sukupuolittain

5.4 Oma sijoittuminen vasemmisto-oikeisto -akselille

Kysymyksessä numero kuusi piti määritellä oma sijoittumisensa vasemmisto-oikeisto -akselille. Vastaajat kokivat olevansa enimmäkseen keskusta-vasemmistoa (taulukko 30). Tarkemmin analysoitua huomataan, että lukiolaiset ja ammattiin opiskelevat kokivat olevansa enemmän vasemmalla kuin oikealla. Samoin voidaan todeta myös sekä miesten että naisten kohdalla. Huomionarvoista on kuitenkin se, että huomattavan suuri osa ei osaa sanoa, mihin kohtaan vasemmisto-oikeisto -asteikolla itsensä laittaisivat. Tutkimuksen perusteella vastaajista kaikista

epätietoisimpia olivat ammattiin opiskelevat ja naiset.

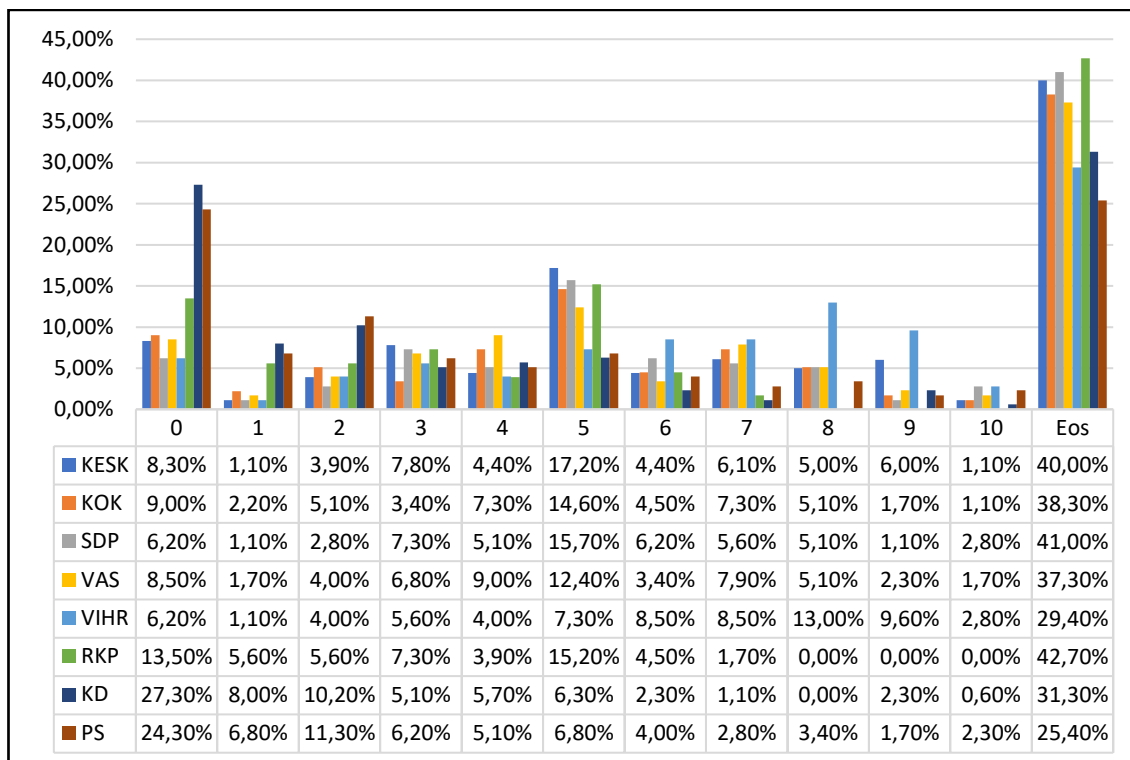
Taulukko 30: Oma sijoittuminen vasemmisto-oikeisto -akselille, kaikki (n=174)

5.5 Mieltymykset eduskuntapuolueisiin

Kysymyksessä numero seitsemän kysyttiin vastaajien mieltymyksiä eduskuntapuolueisiin. As-teikko oli 0 - 10, jossa 0 tarkoitti ”en pidä yhtään” ja 10 ”pidän erittäin paljon”. Myös ”En osaa sanoa” -kohtaan oli mahdollista vastata. Vastaustaulukko on identtinen Jussi Ronkaisen vaalitutkimuksen (2013, 20) kanssa, jotta vertailtavuus oli mahdollista.

Tutkimustuloksista voidaan heti todeta se, että vastaajista huomattavan suuri osa ei osannut nimetä mieltymystään eri eduskuntapuolueista. Ehdottomasti miellyttävin eduskuntapuolue vastaajien mielestä oli vihreät (taulukko 31). Toiseksi miellyttävin eduskuntapuolue oli SDP ja kolmanneksi miellyttävin vasemmistoliitto. Vähiten vastaajia miellyttivät kristillisdemokraatit, perussuomalaiset ja RKP.

Verrattaessa tuloksia Nuoret ja ääni - nuoret eduskuntavaaleissa 2011 (Ronkainen 2012, 20) julkaistun eduskuntavaalitutkimuksen tuloksiin (taulukko 32) voidaan todeta, että ainoa miellyttävyyttä nostanut puolue on vihreät. Kaikilla muilla eduskuntapuolueilla miellyttävyyys on laskenut, joista eniten perussuomalaisilla, 18 prosenttiyksikköä.

Taulukko 31: Eduskuntapuolueiden miellyttävyys, kaikki

	vuosi 2011 arvosana 0-4	vuosi 2017 arvosana 0-4	vuosi 2011 arvosana 6-10	vuosi 2017 arvosana 6-10
KESK	42,00 %	42,70 %	38,00 %	28,70 %
KOK	40,00 %	44,10 %	51,00 %	32,10 %
SDP	30,00 %	38,20 %	53,00 %	35,30 %
VAS	47,00 %	47,70 %	39,00 %	32,40 %
VIHR	36,00 %	29,60 %	50,00 %	60,00 %
RKP	54,00 %	62,70 %	25,00 %	10,70 %
KD	74,00 %	81,90 %	34,00 %	9,10 %
PS	54,00 %	72,00 %	34,00 %	18,90 %

Taulukko 32: Vuosien 2011 (Ronkainen 2012, 20) ja 2017 tulosten vertailu, kaikki

5.6 Väittämiä politiikasta

Kysymyksessä numero kahdeksan kysyttiin kuusi väittämää politiikasta. Väittämät olivat:

1. Poliitikka on mielenkiintoista
2. Ymmärrän, mistä poliitikot puhuvat
3. Poliittisilla päätöksillä on vaikutusta arkeeni
4. Päätöksenteko on avointa

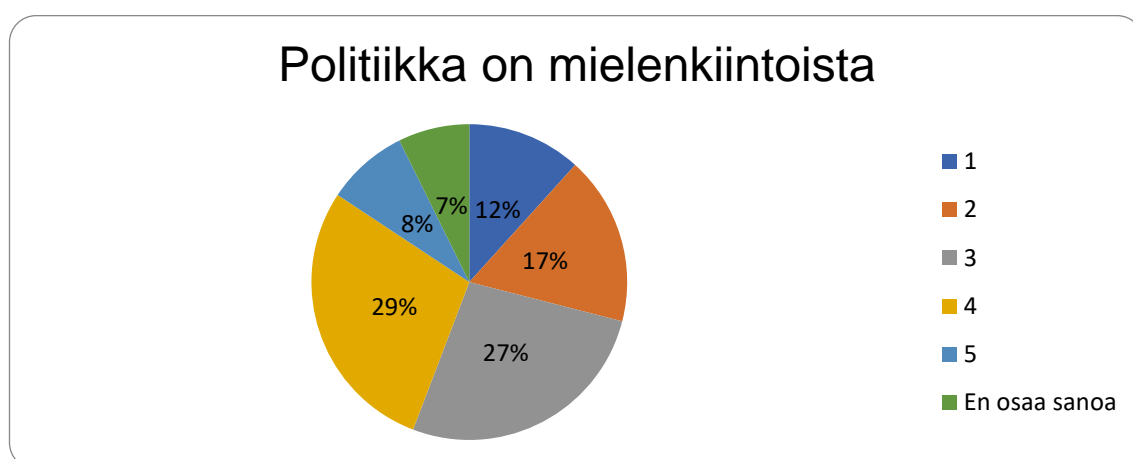
5. Poliitikka vaikuttaa yksinkertaiselta
6. Koen, että poliitikot edustavat minua

Vastaaminen tapahtui viisiportaisella Likert-asteikolla, jossa 1 oli ”täysin eri mieltä”, 3 ”ei samaa eikä eri mieltä” ja 5 ”täysin samaa mieltä” (Heikkilä 2014). Vastata sai myös kohtaan ”En osaa sanoa”.

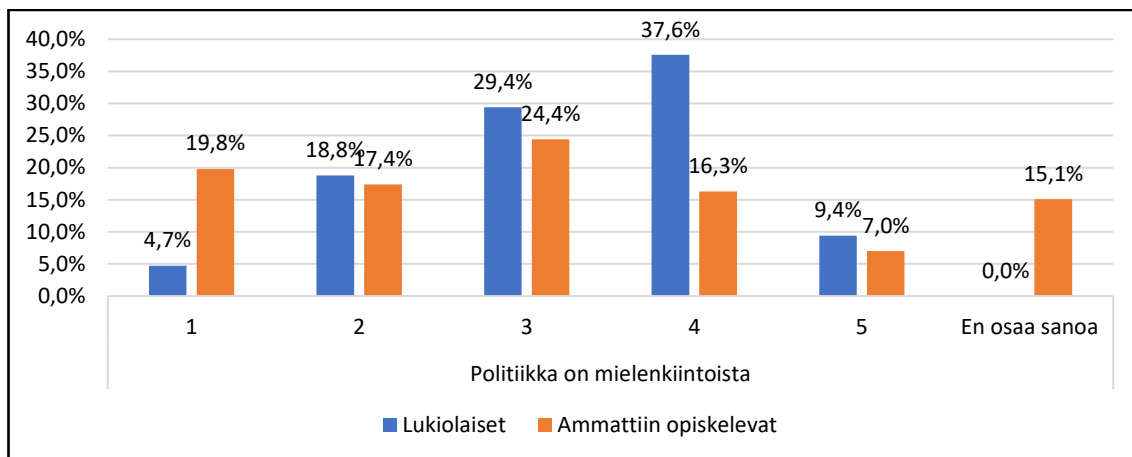
Ensimmäiseen väitteeseen ”Poliitikka on mielenkiintoista” vastasi 179 henkilöä, joista 37 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä (kuvio 17). Vastaavasti väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä oli 29 %.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien erot olivat valtavia, sillä vastausten perusteella lukiolaisten mielestä politiikka on paljon kiinnostavampaa kuin ammattiin opiskelevien (taulukko 33). Lukiolaisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 47 % vastaajista kun ammattiin opiskelevilla luku oli vain 23,3 %. Vastaavasti väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä oli ammattiin opiskelevista jopa 37,2 % ja lukiolaisista 23,5 %.

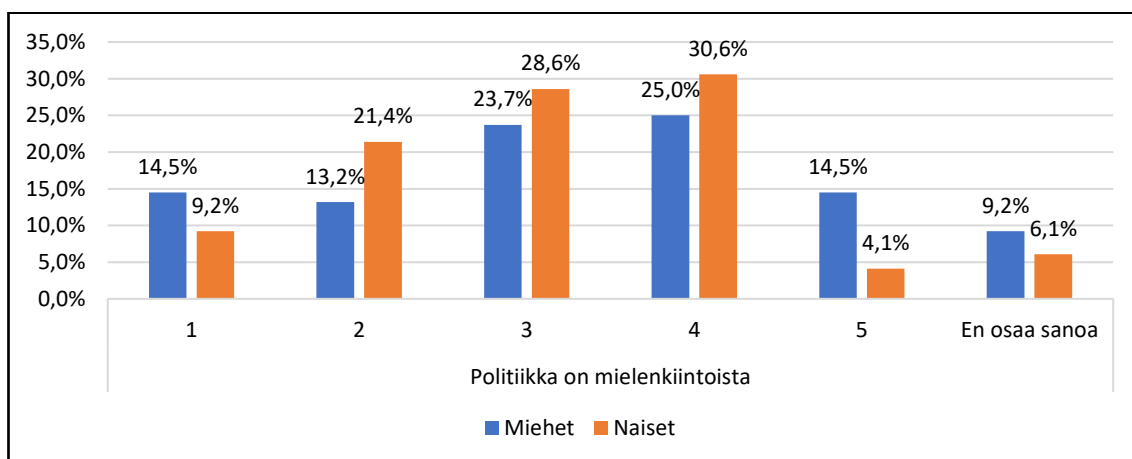
Sukupuolittain jaoteltuna jokseenkin tai täysin samaa mieltä miehistä olivat 39,5 % ja naisista 34,7 % (taulukko 34). Jokseenkin tai täysin eri mieltä oli miehistä 27,7 % ja naisista 30,6 %.

Kuvio 17: Poliitikka on mielenkiintoista, kaikki (n=179)

Taulukko 33: Väite 1 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

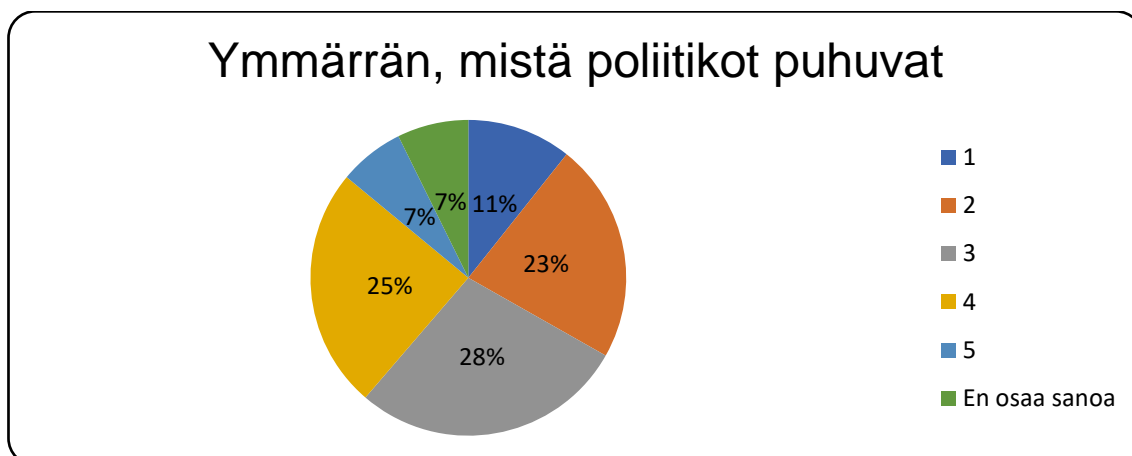

Taulukko 34: Väite 1 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

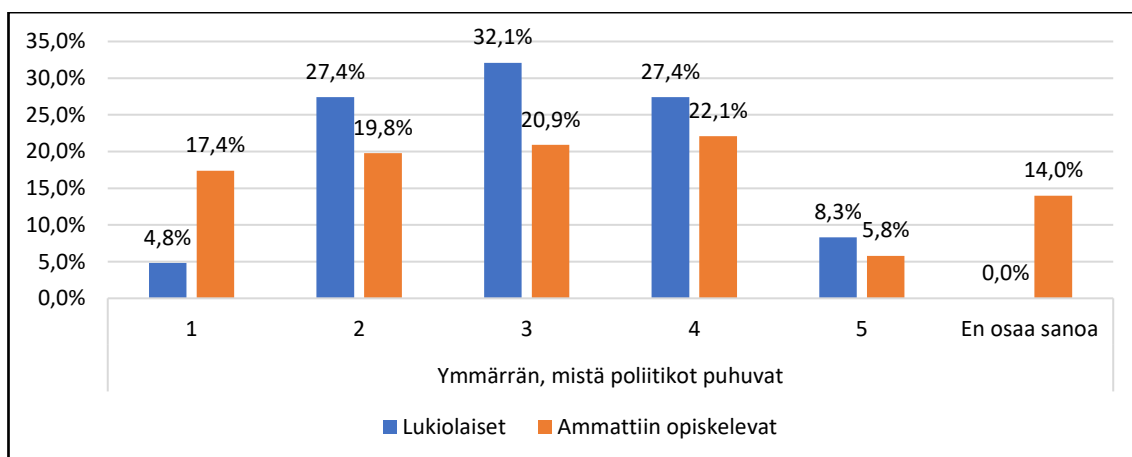
Toiseen väitteeseen ”Ymmärrän, mistä poliitikot puhuvat” vastasi 178 henkilöä, joista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 32 % vastaajista ja jokseenkin tai täysin eri mieltä 33 % (kuviot 18). Karkeasti noin kolmannes kokee ymmärtävänsä, kolmannes ei koe ymmärtävänsä ja kolmannes ei osaa sanoa, ymmärtääkö, mistä poliitikot puhuvat.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna lukiolaiset kokivat ammattiin opiskelevia enemmän olevansa väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä (taulukko 35). Lukiolaisista näin vastasi 35,7 % ja ammattiin opiskelevista 27,9 %. Suunnilleen saman verran lukiolaisista, 32,2 %, ja 10 prosenttiyksikkö enemmän ammattiin opiskelevista, 37,2 %, oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä.

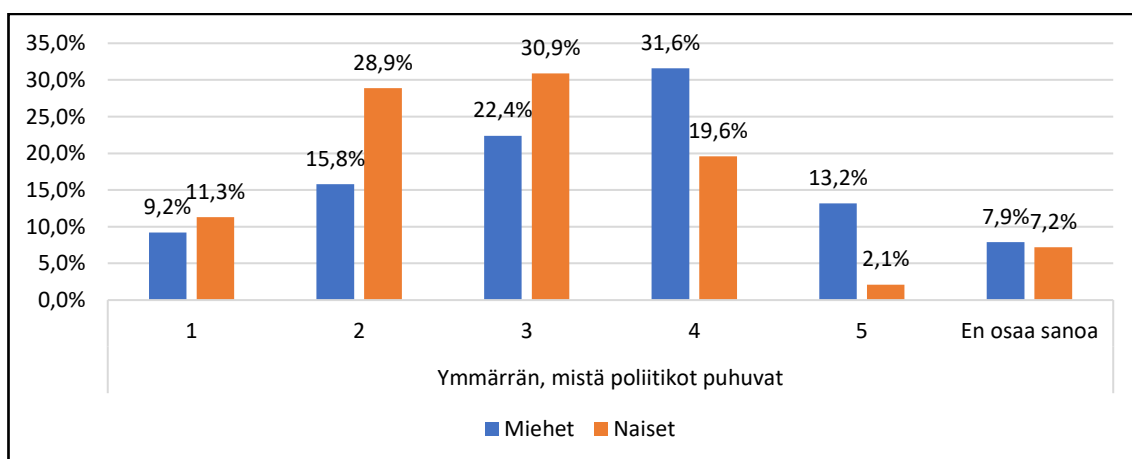
Sukupuolittain jaoteltuna tulosten mukaan miehet kokivat naisia paremmin ymmärtävänsä, mitä poliitikot puhuvat (taulukko 36). Miehistä 44,8 % vastasi olevansa jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa, kun taas naisten osuus jäi 21,7 %.

Kuvio 18: Ymmärrän, mistä poliitikot puhuvat, kaikki (n=178)

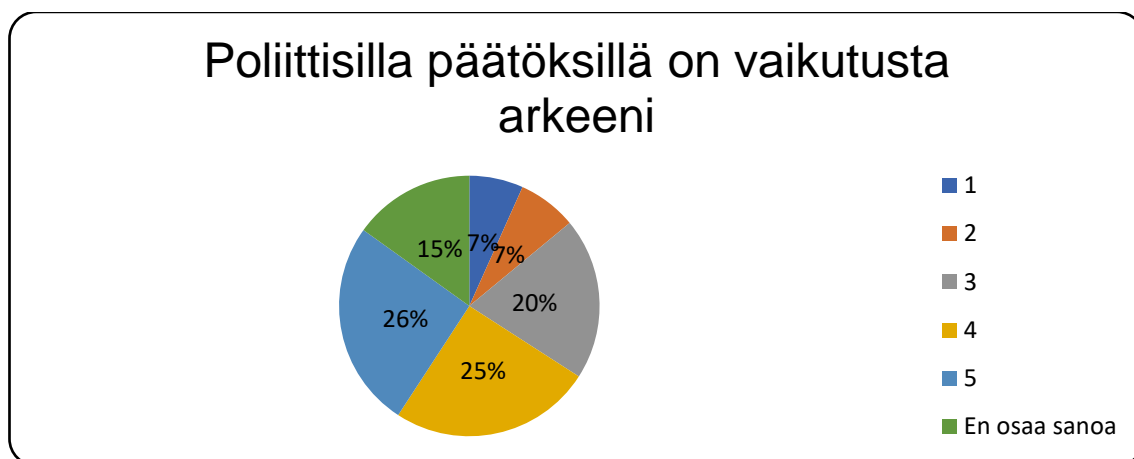
Taulukko 35: Väite 2 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)

Taulukko 36: Väite 2 jaoteltuna sukupuolittain (n=173)

Kolmanteen väitteeseen ”Poliittisilla päätöksillä on vaikutusta arkeeni” vastasi 179 henkilöä, joista enemmistö, 51 %, oli väitteen kanssa joksinkin tai täysin samaa mieltä (kuvio 19). Vastaaajista 14 % oli väitteen kanssa joksinkin tai täysin eri mieltä. Vuoden 2013 Nuorisobarometrissa asiaa lähestyttiin negaation kautta väittämällä ”poliitikkojen tekemillä päätöksillä ei ole mitään vaikutusta omaan elämään”, jossa 77 % oli väitteen kanssa joksinkin tai täysin eri mieltä ja 22 % joksinkin tai täysin samaa mieltä (Myllyniemi 2014, 47).

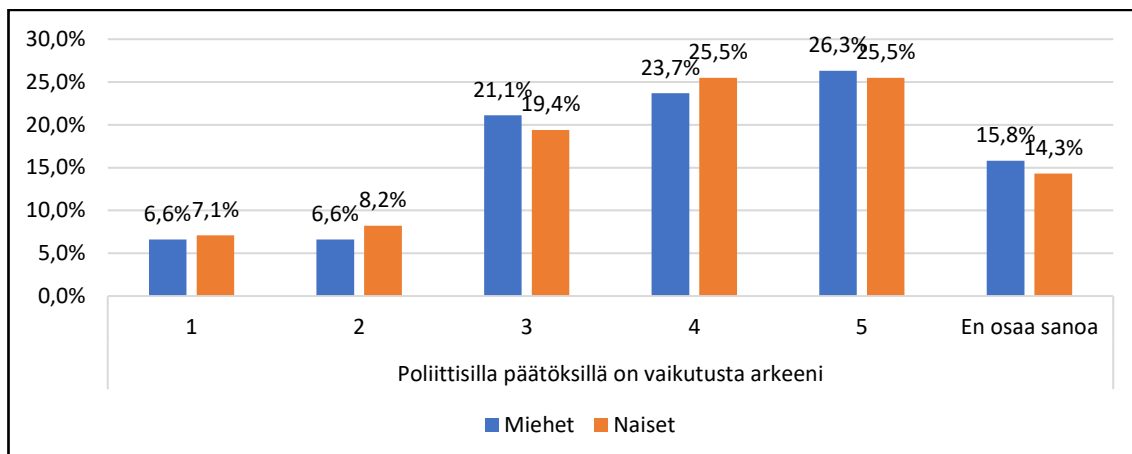
Opiskelupaikoittain jaoteltuna väitteen kanssa joksinkin tai täysin samaa mieltä oli lukiolaisista 60 % ja ammattiin opiskelevista 37,2 % (taulukko 37). Ammattiin opiskelevista jopa 24,4 % ei osannut väitteeseen vastata. Sukupuolittain jaoteltuna naisten ja miesten välillä ei ole juurikaan eroa (taulukko 38). Miehistä 50 % ja naisista 51 % oli väitteen kanssa joksinkin tai täysin samaa mieltä.

Kuvio 19: Poliittisilla päätöksillä on vaikutusta arkeeni, kaikki (n=179)

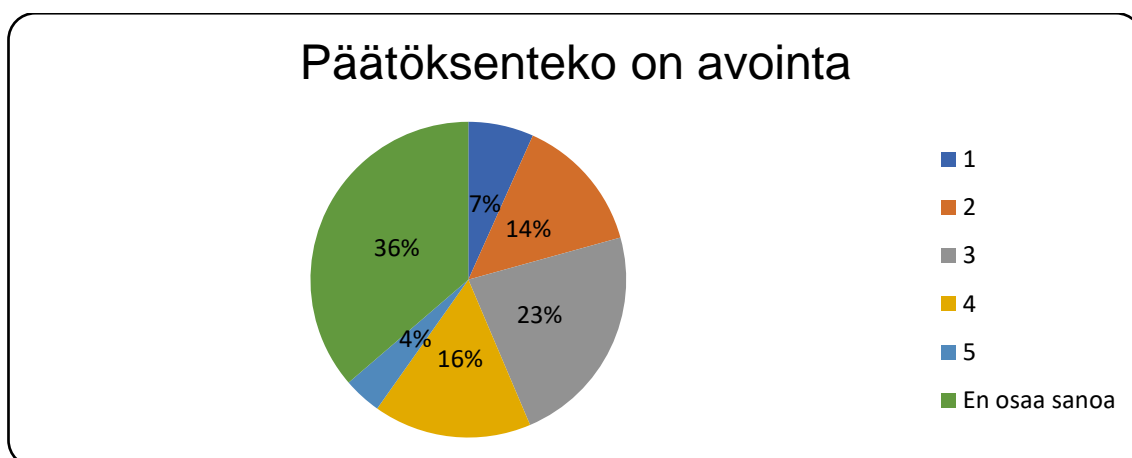
Taulukko 37: Väite 3 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

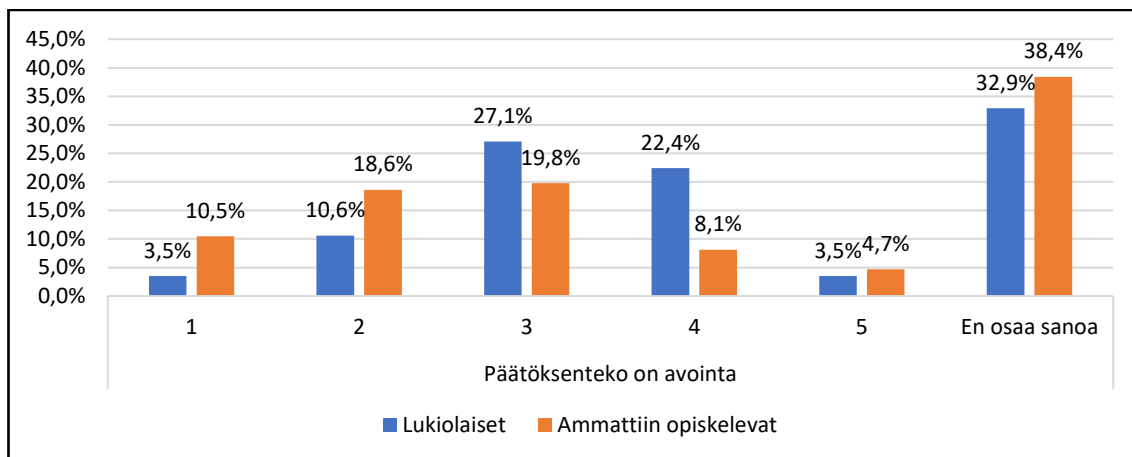
Taulukko 38: Väite 3 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

Neljänteen väitteeseen ”Päätöksenteko on avointa” vastasi 179 henkilöä, joista 20 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä, 21 % oli jokseenkin tai täysin eri mieltä ja 36 % ei osannut sanoa (kuvio 20). Opiskelupaikoittain jaoteltuna lukiolaiset kokevat päätöksentekoa olevan ammattiin opiskelevia avoimempina. Lukiolaisista jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa oli 25,9 % kun ammattiin opiskelevilla lukema oli vain 12,8 % (taulukko 39). Ammattiin opiskelevista jopa 29,1 % oli väitteen kanssa eri mieltä. Huomioitavaa on myös se, että molempien joukoissa ”en osaa sanoa” -osuus oli huomattavan suuri.

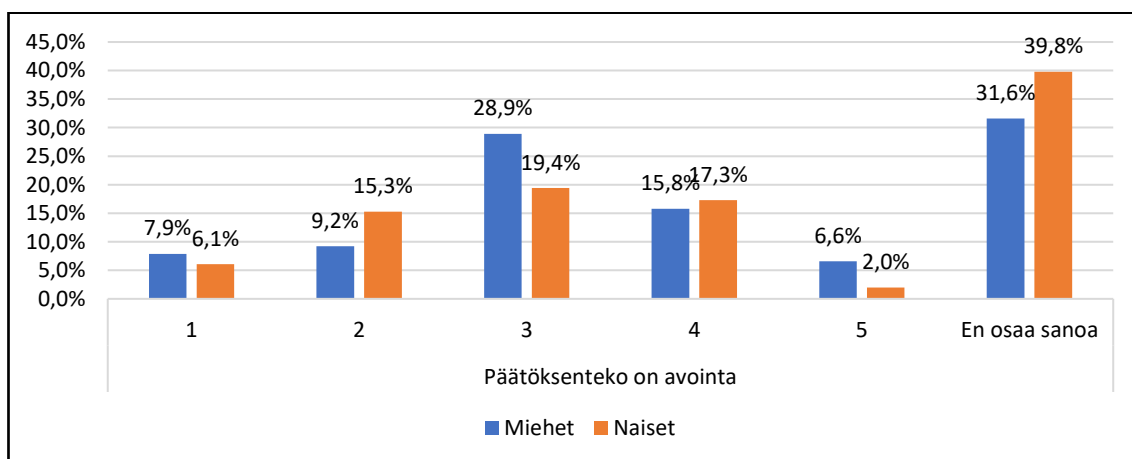
Sukupuolittain jaoteltuna 22,4 % miehistä ja 19,3 % naisista oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä (taulukko 40). 17,1 % miehistä ja 21,4 % naisista olivat väitteen kanssa eri linjoilla. ”En osaa sanoa” -osuus oli sukupuolittainkin jaoteltuna suuri.

Kuvio 20: Päätöksenteko on avointa, kaikki (n=179)

Taulukko 39: Väite 4 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)

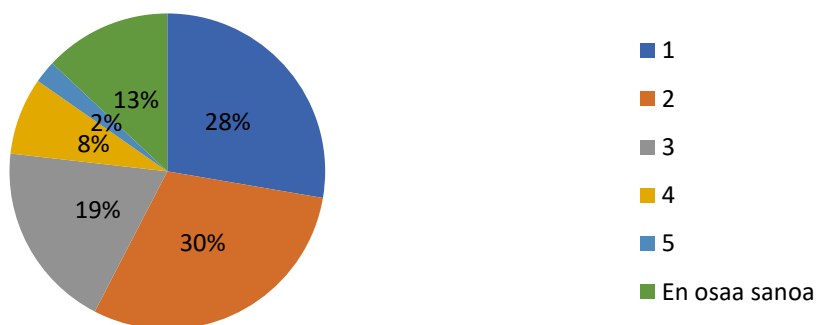

Taulukko 40: Väite 4 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)

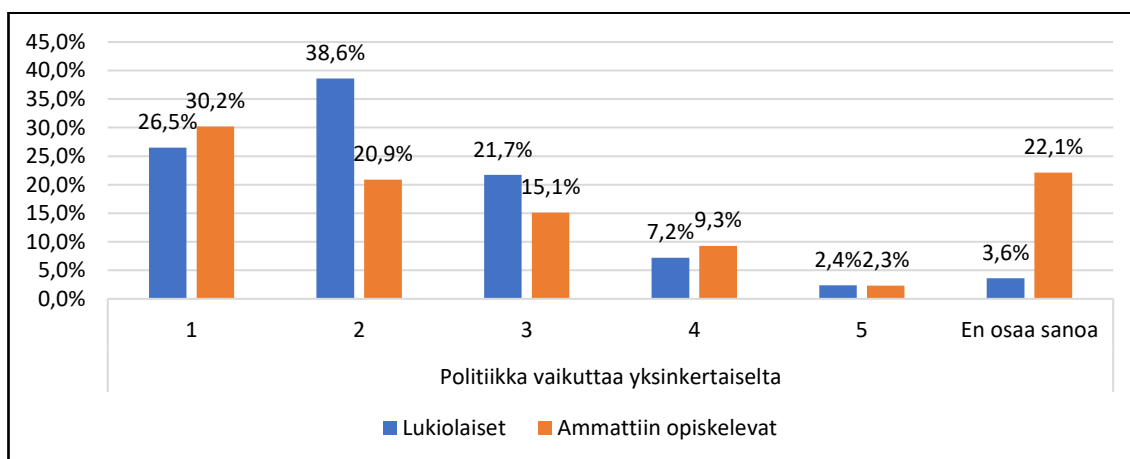
Viidenteen väitteeseen ”Politiikka vaikuttaa yksinkertaiselta” vastasi 177 henkilöä, joista selvästi yli puolet, 58 %, oli väitteen kanssa joksinkin tai täysin eri mieltä (kuvio 21). Vain 10 % oli väitteen kanssa joksinkin tai täysin samaa mieltä.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna voidaan todeta, että etenkin ammattiin opiskelevilla oli vaikeuksia muodostaa kantaansa (taulukko 41), sillä heistä 22,1 % vastasi en osaa sanoa. Sukupuolittain jaoteltuna miehistä 50,6 % ja naisista vieläkin suurempi osa, 62,9 %, oli väitteen kanssa joksinkin tai täysin eri mieltä (taulukko 42).

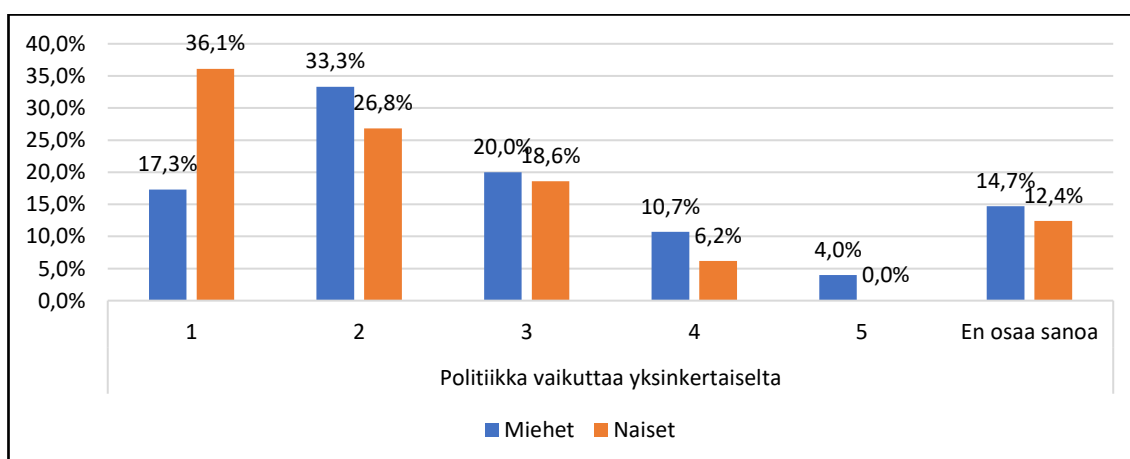
Politiikka vaikuttaa yksinkertaiselta

Kuvio 21: Politiikka vaikuttaa yksinkertaiselta, kaikki (n=177)

Taulukko 41: Väite 5 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=169)

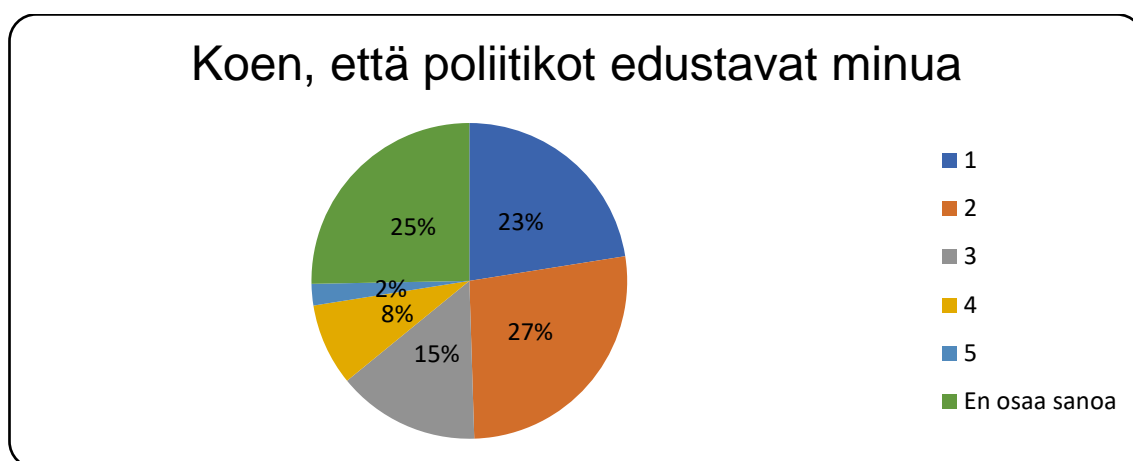

Taulukko 42: Väite 5 jaoteltuna sukupuolittain (n=172)

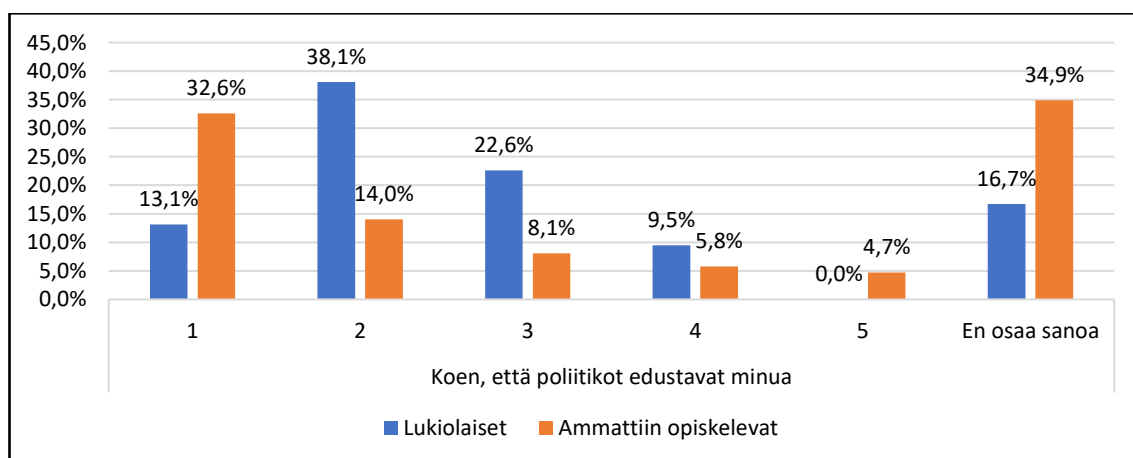
Kuudenteen väitteeseen ”Koen, että poliitikot edustavat minua” vastasi 178 henkilöä, joista tasan puolet oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä (kuvio 22). Ainoastaan 10 % koki poliitikkojen edustavan heitä. Neljännes vastaajista ei osannut ottaa kantaa.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna epätietoisuutta oli etenkin ammattiin opiskelevien keskuudessa, joista 34,9 % vastasikin ”En osaa sanoa” (taulukko 43). Lukiolaisista 51,2 % ja ammattiin opiskelevista 46,6 % kokivat, että poliitikot eivät heitä edusta.

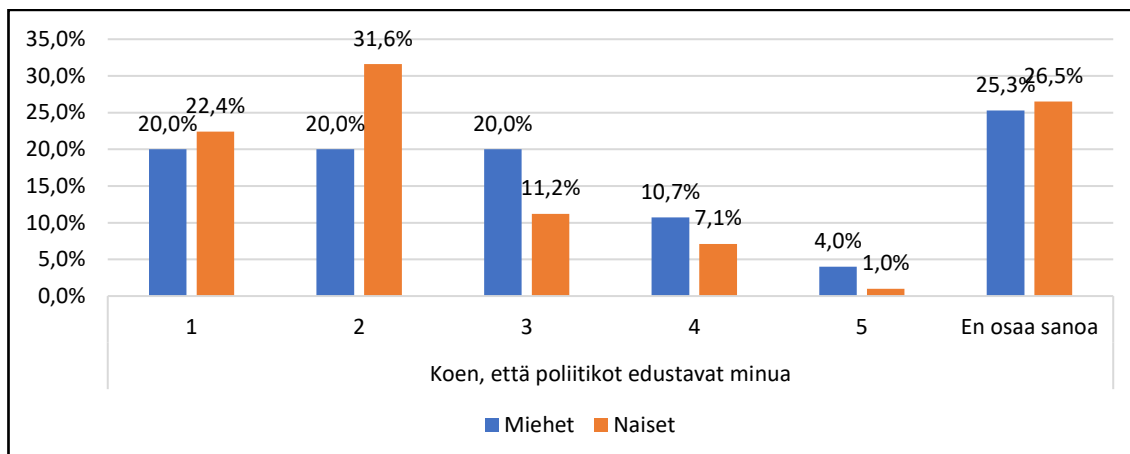
Sukupuolittain jaoteltuna huomataan, että naiset olivat miehiä enemmän väitteen kanssa eri mieltä (taulukko 44). Naisista 54 % ja miehistä 40 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä.

Kuvio 22: Poliitikot edustavat minua, kaikki (n=178)

Taulukko 43: Väite 6 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)

Taulukko 44: Väite 6 jaoteltuna sukupuolittain (n=173)

5.7 Väittämiä työelämästä

Kysymyksessä numero yhdeksän kysyttiin väittämiä työelämästä. Väitteitä oli yhteensä kahdeksan. Tarkoituksena oli kartoittaa, tuntevatko nuoret muun muassa työelämän pelisääntöjä, työmarkkinaosapuolia ja työehtosopimuksia.

Väittämät jaoteltiin eri kategoriaan, joita olivat:

1. Työmarkkinatuntemus ja järjestäytymisasiheet
2. Luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna työskentely
3. Työelämän pelisääntöjen tunteminen

Vastaaminen tapahtui viisiportaisella Likert-asteikolla, jossa 1 oli ”täysin eri mieltä”, 3 ”ei samaa eikä eri mieltä” ja 5 ”täysin samaa mieltä” (Heikkilä 2014). Vastata sai myös kohtaan ”En osaa sanoa”.

5.7.1 Työmarkkinatuntemus ja järjestäytymisasiheet

Ensimmäisessä kategoriassa ”Työmarkkinatuntemus ja järjestäytymisasiheet” oli yhteensä kolme väitettä.

1. Tiedän, miksi ammattiyhdistysliike, yrittäjäjärjestöt ja työnantajajärjestöt ovat olemassa
2. Työelämässä aion kuulua ammattiliittoon/yrittäjäjärjestöön
3. Tiedän, miksi luottamusmiesjärjestelmä on olemassa

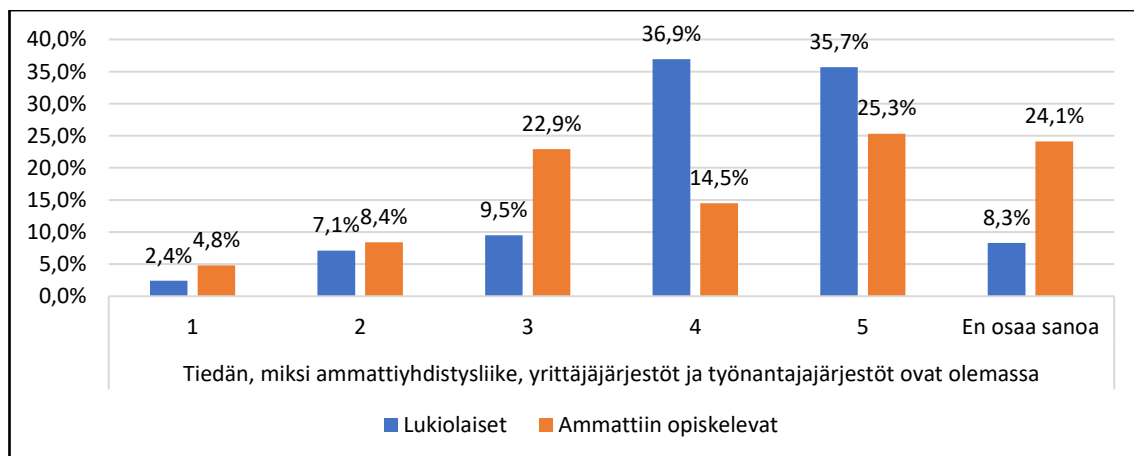
Ensimmäiseen väitteeseen ”Tiedän, ammattiyhdistysliike, yrittäjäjärjestöt ja työnantajajärjestöt ovat olemassa” vastasi 175 henkilöä, joista 58 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä (kuvio 23). Vastaavasti vain 10 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä ja 15 % ei osannut väitteeseen vastata.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna voi vastauksista todeta sen, että lukiolaiset kokevat tuntevansa ammattiin opiskelevia paremmin sen, miksi työmarkkinaosapuolet ovat olemassa (taulukko 45). Lukiolaisista 72,6 % koki olevansa väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä, kun ammattiin opiskelevien osuus jäi 39,8 %. Huomattavaa on, että ammattiin opiskelevista 24,1 % ei osannut sanoa, kun lukiolaisilla lukema oli yli puolta pienempi, 8,3 %.

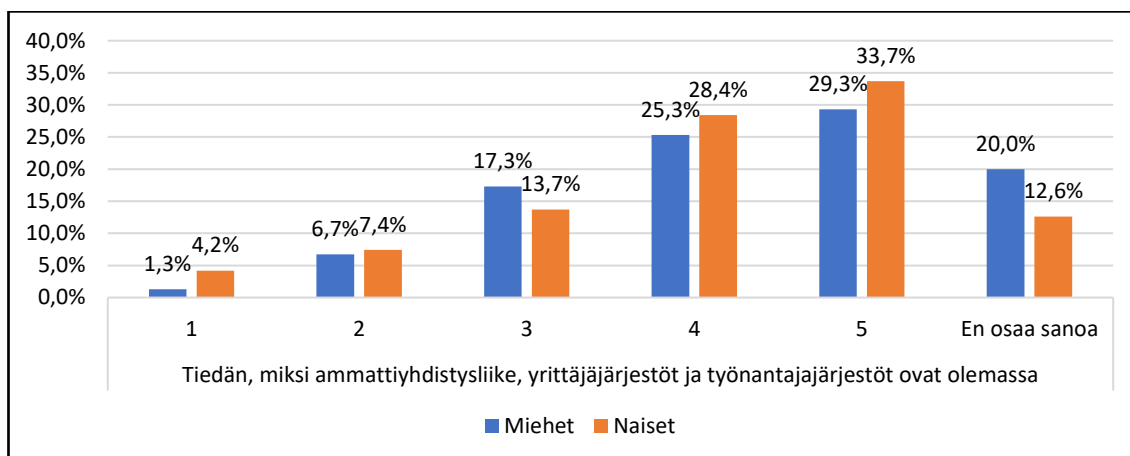
Sukupuolittain jaoteltuna vastauksista voi todeta sen, että naiset kokevat olevansa väitteen kanssa miehiä enemmän samaa mieltä (taulukko 46). Naisista 62,1 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä, kun miehillä osuus oli 54,6 %. Miehistä joka viides ei osannut väitteeseen vastata, naisista vain 12,6 %.

Kuvio 23: Työmarkkinaosapuolten ja yrittäjäjärjestöjen olemassaolo, kaikki (n=175)

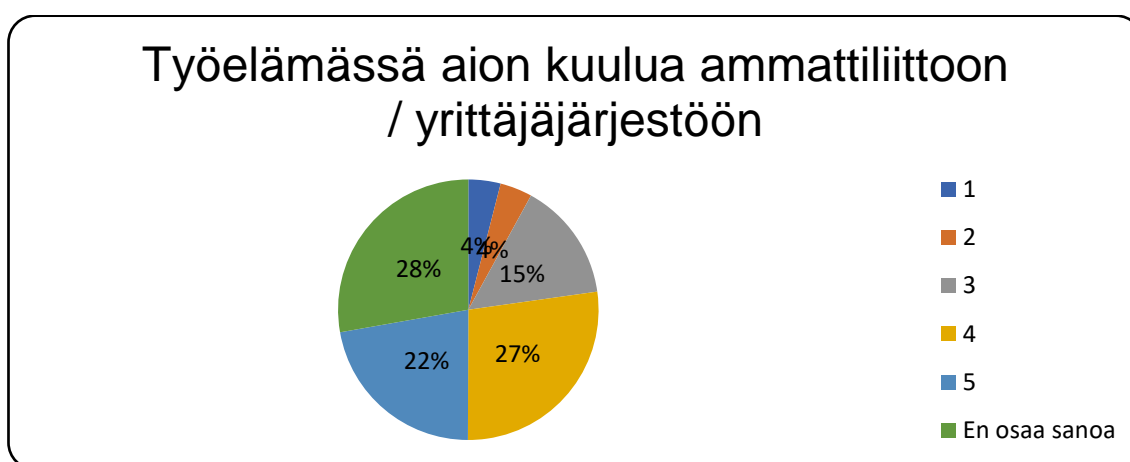
Taulukko 45: Väite 1 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)

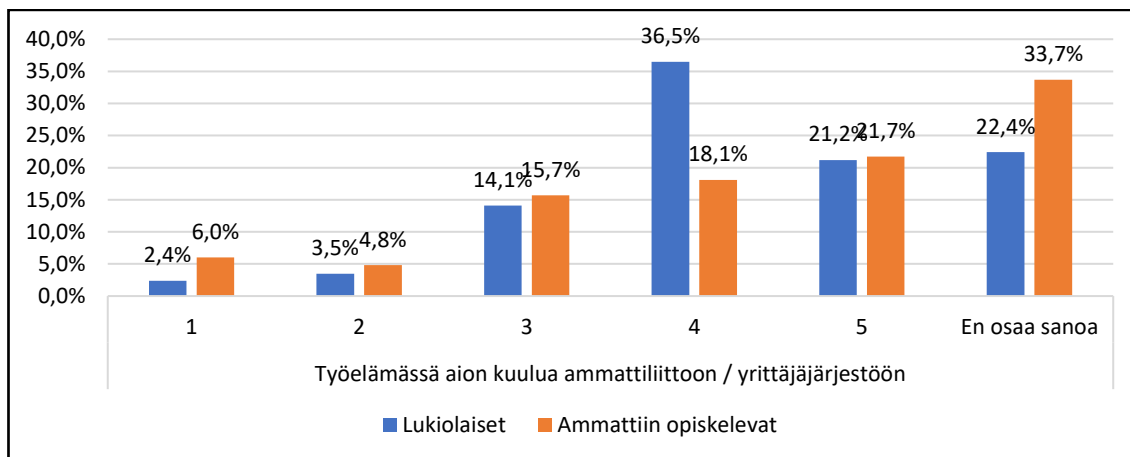
Taulukko 46: Väite 1 jaoteltuna sukupuolittain (n=170)

Toiseen väitteeseen ”Työelämässä aion kuulua ammattiliittoon/yrittäjäjärjestöön” vastasi 176 henkilöä, joista hieman alle puolet, 49 %, oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä (kuvio 24). 28 % vastaajista ei osannut väitteeseen vastata ja vain 8 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä.

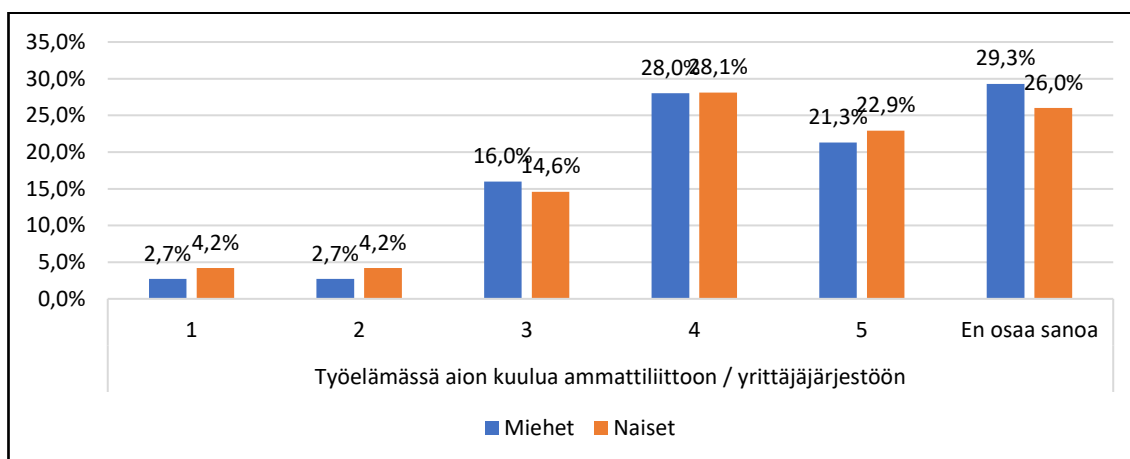
Opiskelupaikoittain jaoteltuna vastauksista voidaan todeta, että lukiolainen järjestäytyy ammattiin opiskelevaa todennäköisemmin (taulukko 47). Lukiolaisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 58,9 % ja ammattiin opiskelevista 39,8 %. Lukiolaisista yli neljännes ja ammattiin opiskelevista yli joka kolmas ei osannut väitteeseen vastata. Sukupuolittain jaoteltuna eroavaisuuksia ei juurikaan vastaajien kesken ole ja noin puolet sekä miehistä että naisista aikoo työelämässä järjestäytyä (taulukko 48).

Kuvio 24: Järjestäytyminen työelämässä, kaikki (n=176)

Taulukko 47: Väite 2 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=168)

Taulukko 48: Väite 2 jaoteltuna sukupuolittain (n=171)

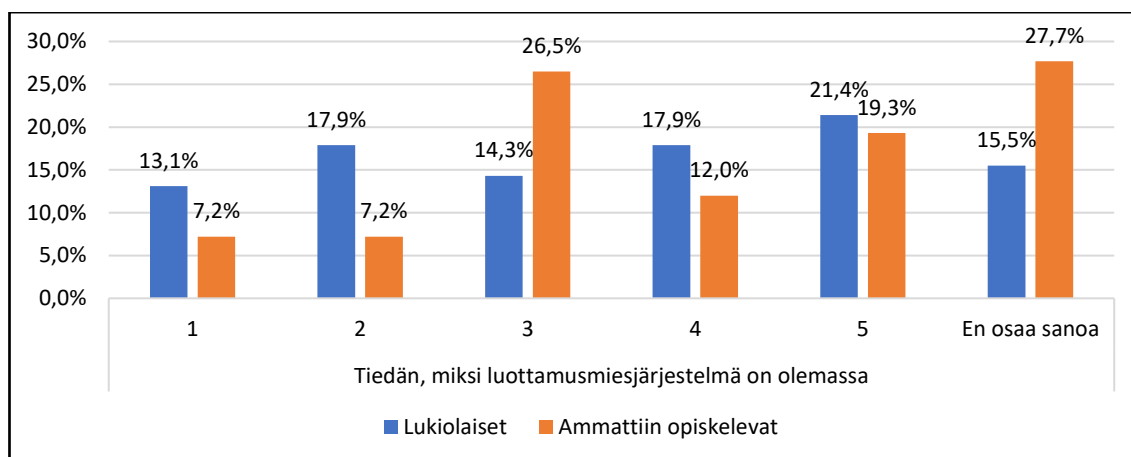
Kolmanteen väitteeseen ”Tiedän, miksi luottamismiesjärjestelmä on olemassa” vastasi 175 henkilöä, joista 36 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä ja 24 % jokseenkin tai täysin eri mieltä (kuvio 25). Joka viides ei osannut vastata väitteeseen. Opiskelupaikoittain jaoteltuna huomataan, että lukiolaiset vastasivat väitteeseen ammattiin opiskelevia taasisemmin (taulukko 49). Väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli lukiolaisista 39,3 % ja ammattiin opiskelevista vain 31,3 %. Päin vastaisesti katsottuna väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä oli lukiolaisista 31 % kun taas ammattiin opiskelevista vain 14,4 %. Lukiolaisista joka kuudes ei osannut väitteeseen vastata ja ammattiin opiskelevilla jopa lähes joka kolmas.

Sukupuolittain jaoteltuna vastauksista voidaan todeta, että suurimmat eroavaisuudet tulivat väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä olevien kesken (taulukko 50). Vastausten perusteella naiset kokevat hieman huonommin tietävänsä, miksi luottamusjärjestelmä on olemassa.

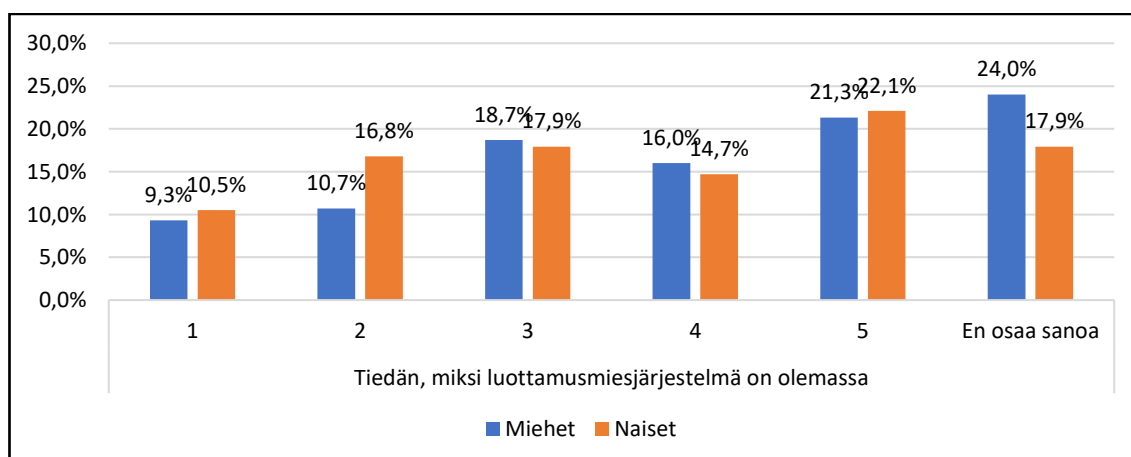
Tiedän, miksi luottamusmiesjärjestelmä on olemassa

Kuvio 25: Luottamusmiesjärjestelmän olemassaolo, kaikki (n=175)

Taulukko 49: Väite 3 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)

Taulukko 50: Väite 3 jaoteltuna sukupuolittain (n=170)

5.7.2 Luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna työskentely

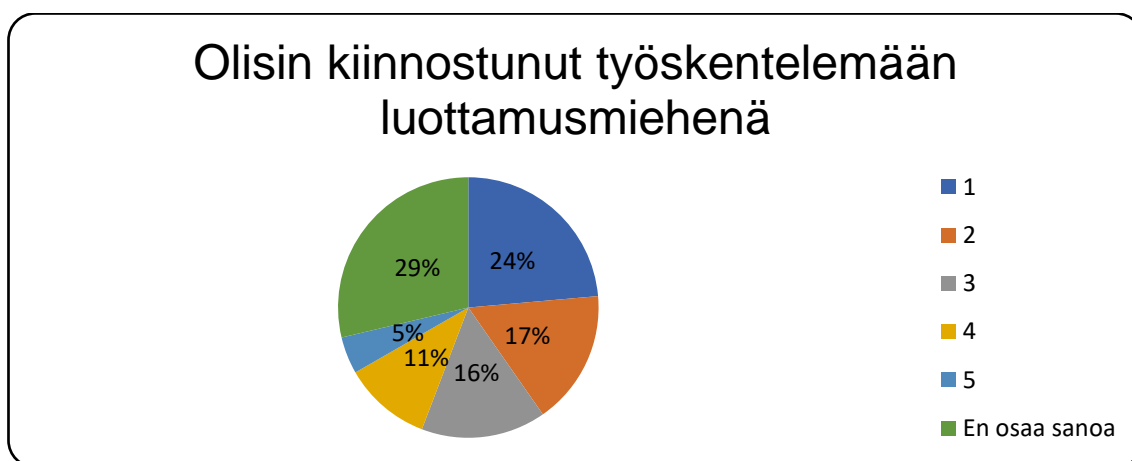
Toisessa kategoriassa ”Luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna työskentely” oli yhteensä kaksi väitettä, joissa mitattiin halukkuutta työskennellä jompanakumpana luottamusmiehenä. Väitteet olivat (kronologisessa järjestyksessä):

4. Olisin kiinnostunut työskentelemään luottamusmiehenä
5. Olisin kiinnostunut työskentelemään työsuojeluvaltuutettuna

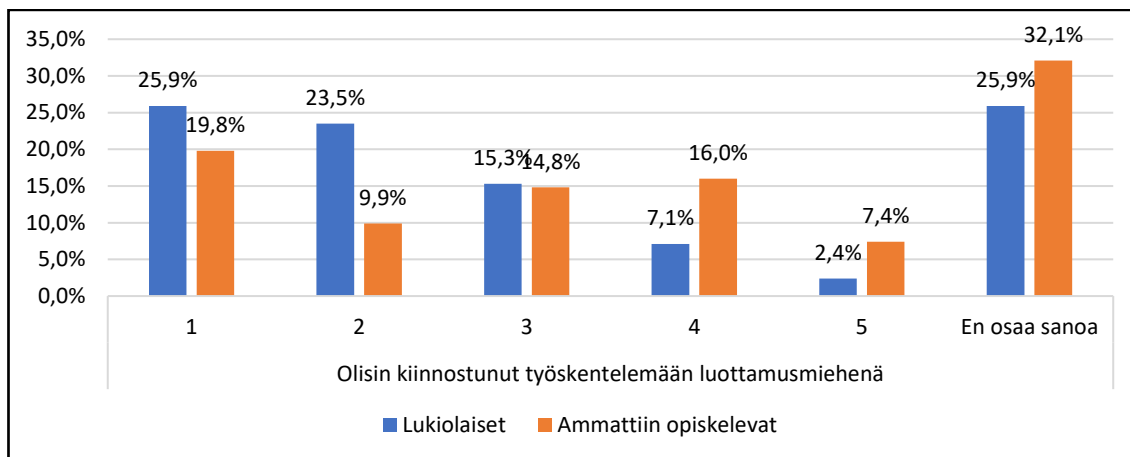
Neljänteen väitteeseen ”Olisin kiinnostunut työskentelemään luottamusmiehenä” vastasi 174 henkilöä, joista jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli vain 16 % (kuvio 26). Jokseenkin tai täysin eri mieltä oli yli joka kolmas vastaaja, 41 %. Väitteeseen ei osannut vastata 29 % vastaajista.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna vastauksista voi todeta, että ammattiin opiskelevat ovat moninkertaisesti lukiolaisiin verrattuna kiinnostuneempia työskentelemään luottamusmiehenä (taulukko 51). Ammattiin opiskelevista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 23,4 % vastaajista, kun lukiolaisilla lukema oli vain 9,5 %. Kummallakin ryhmällä en osaa sanoa -vastaajien ja väitteen kanssa eri mieltä olleiden vastausmäärät olivat kiinnostuneita korkeammat.

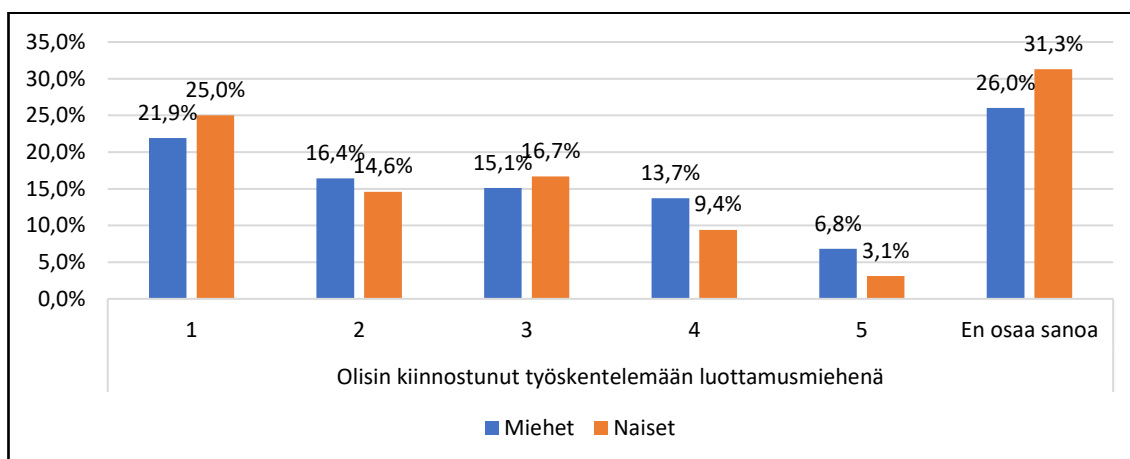
Sukupuolittain jaoteltuna vastauksista huomaa sen, että miehet ovat jonkin verran naisia enemmän kiinnostuneita työskentelemään luottamusmiehenä (taulukko 52). Miehistä jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 20,5 % ja naisista 12,5 %. Myös tällä jaottelulla en osaa sanoa -vastaajien ja väitteen kanssa eri mieltä olleiden vastausmäärät olivat kiinnostuneita paljon korkeammat.

Kuvio 26: Luottamusmiehenä työskentely, kaikki (n=174)

Taulukko 51: Väite 4 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=166)

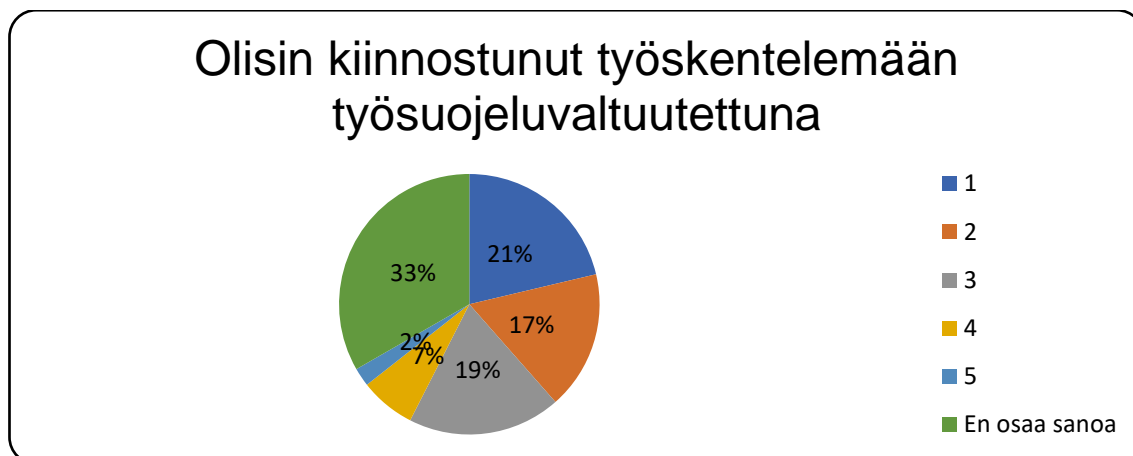

Taulukko 52: Väite 4 jaoteltuna sukupuolittain (n=169)

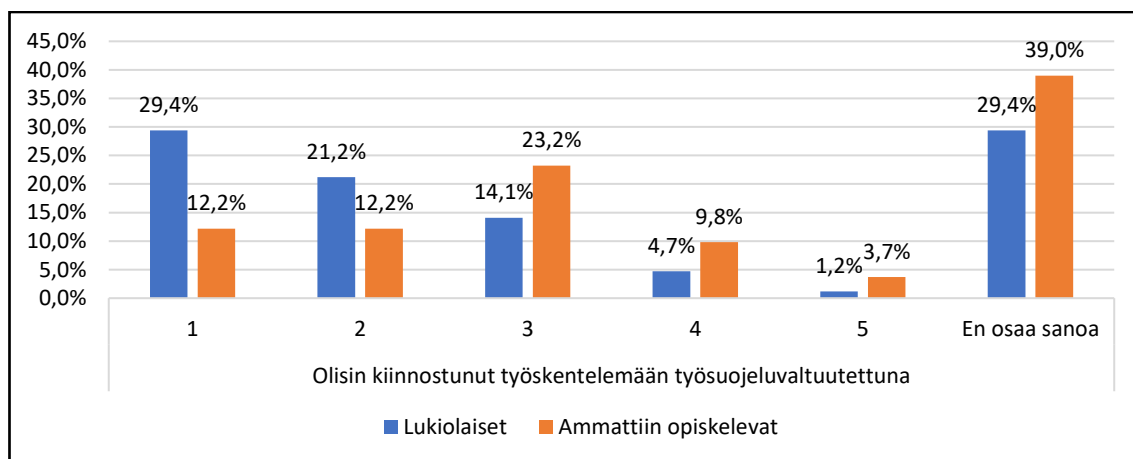
Viidenteen väitteeseen ”Olisin kiinnostunut työskentelemään työsuojeluvaltuutettuna” vastasi 174 henkilöä, joista vain joka kymmenes oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä (kuvio 27). Vastaajista 38 % oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä ja joka kolmas ei osannut sanoa.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna voidaan todeta, että ammattiin opiskelevat ovat lukiolaisia kiinnostuneempia työskentelemään työsuojeluvaltuutettuna (taulukko 53). Ammattiin opiskelevista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 13,5 % ja lukiolaisista yli puolet vähemmän, 5,9 %. Kuten aiemmassakin väitteessä, myös tässä en osaa sanoa -vastaajien ja väitteen kanssa eri mieltä olleiden vastausmäärät olivat kiinnostuneita paljon korkeammat.

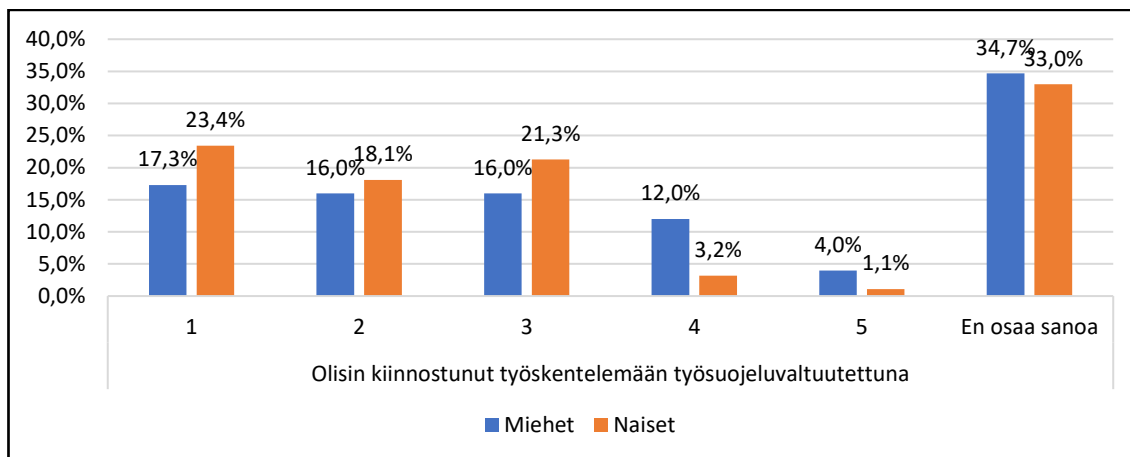
Sukupuolittain jaoteltuna huomataan, että miehet ovat naisia yli kolme kertaa kiinnostuneimpia toimimaan työsuojeluvaltuutettuna (taulukko 54). Miehistä väitteen kanssa joksinkin tai täysin samaa mieltä oli 16 % ja naisista 4,3 %. Myös tällä jaottelulla väitteen kanssa eri mieltä olleiden ja en osaa sanoa -vastaajien määrät olivat kiinnostuneita paljon korkeammat.

Kuvio 27: Työsuojeluvaltuutettuna työskentely, kaikki (n=174)

Taulukko 53: Väite 5 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)

Taulukko 54: Väite 5 jaoteltuna sukupuolittain (n=169)

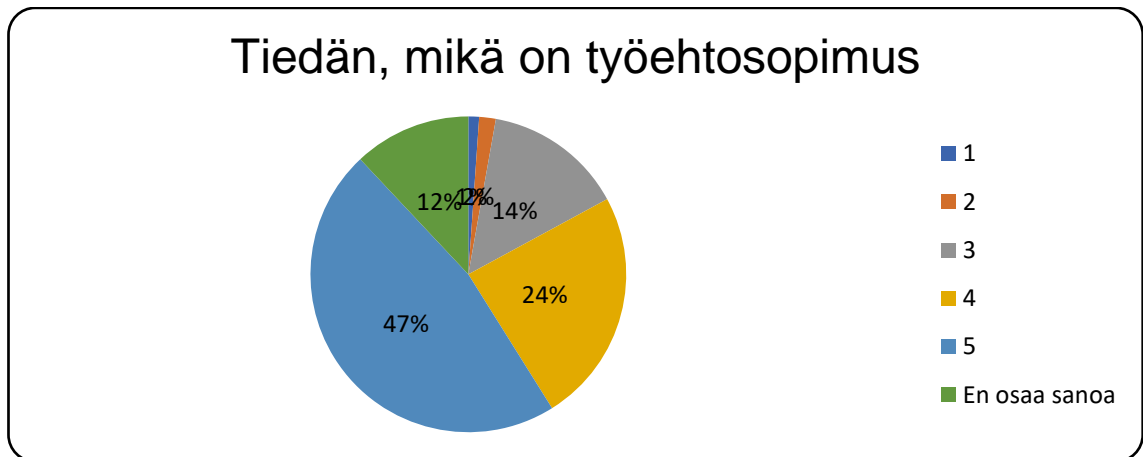
5.7.3 Työelämän pelisääntöjen tunteminen

Kolmannessa kategoriassa ”Työelämän pelisääntöjen tunteminen” kysyttiin yhteensä kolme eri väitettä, jotka olivat (kronologisessa järjestyksessä):

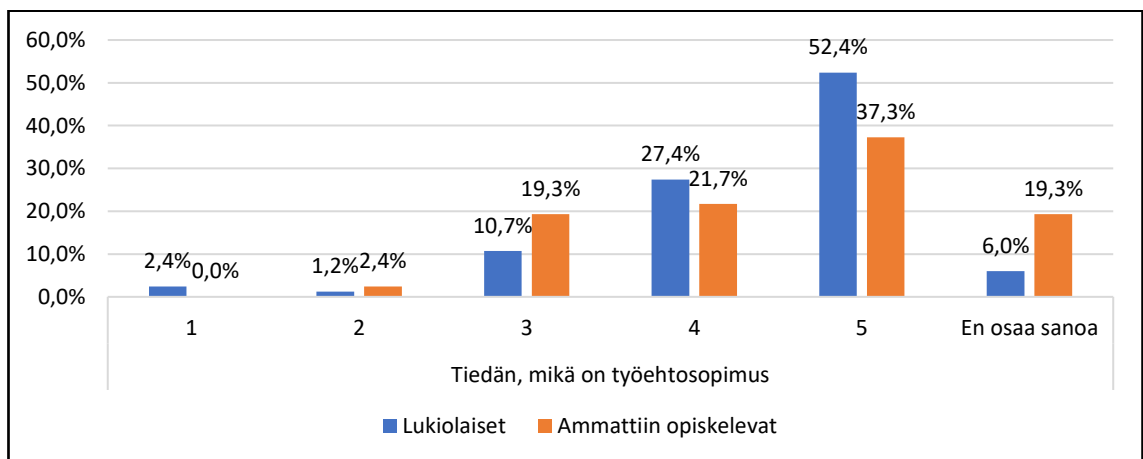
6. Tiedän, mikä on työehtosopimus
7. Tiedän, mitä työelämässä työntekijältä vaaditaan
8. Koen, että koulussa on opetettu tarpeeksi työelämätaitoja

Kuudenteen väitteeseen ”Tiedän, mikä on työehtosopimus” vastasi 175 henkilöä, joista 71 % oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä (kuvio 28). Eri mieltä oli vain 3 % vastaajista ja 12 % ei osannut vastata. Opiskelupaikoittain jaoteltuna vastauksista voidaan todeta se, että lukiolaiset kokevat tietävänsä ammattiin opiskelevia paremmin sen, mikä on työehtosopimus (taulukko 55), joskin molemmilla tietämys oli suhteellisen korkealla tasolla. Lukiolaisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 79,8 % ja ammattiin opiskelevista 59 %. Ammattiin opiskelevissa ei osaa sanoa -vastaajia oli lukiolaisiin verrattuna kolminkertaisesti.

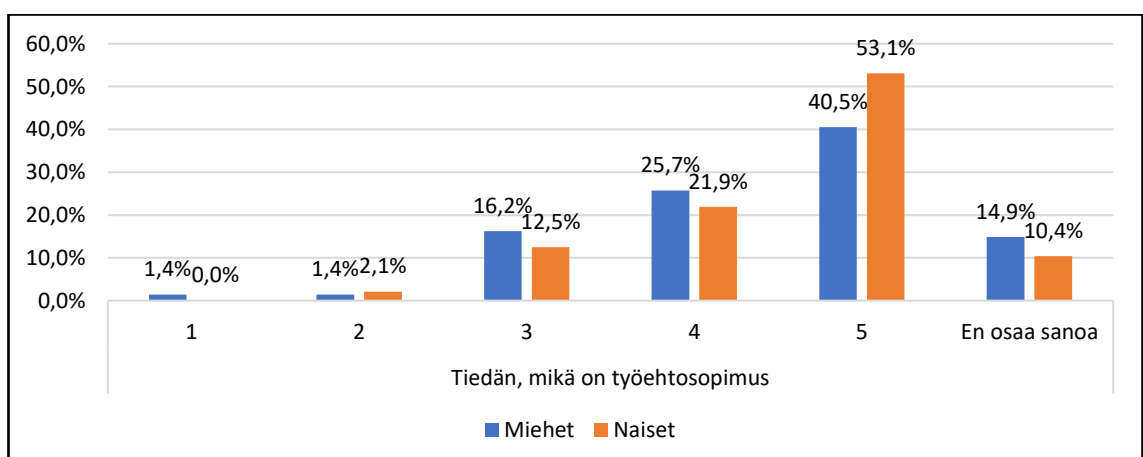
Sukupuolittain jaoteltuna vastauksista voidaan huomata, että naiset kokevat tietävänsä työehtosopimuksen miehiä paremmin (taulukko 56). Naisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 75 % ja miehistä 66,2 %.

Kuvio 28: Tietää työehtosopimuksen, kaikki (n=175)

Taulukko 55: Väite 6 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)

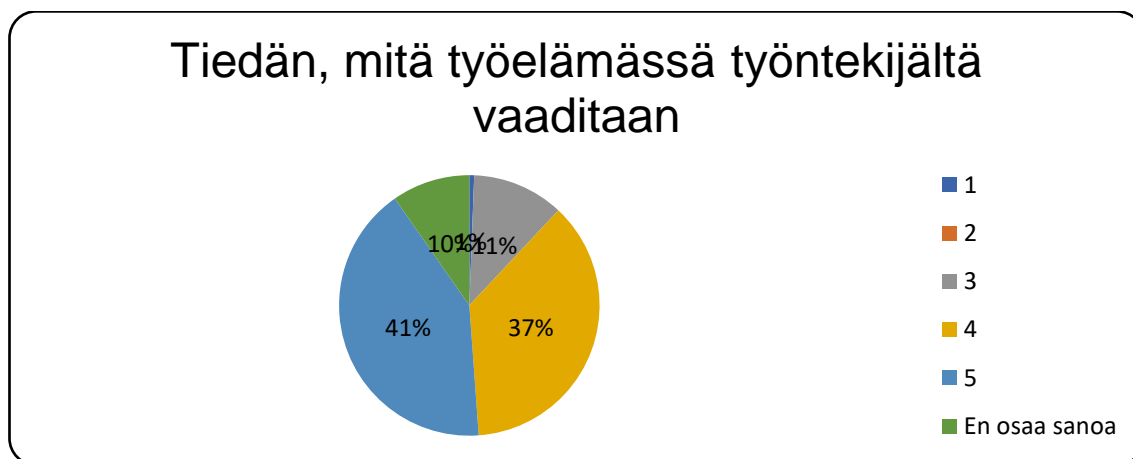

Taulukko 56: Väite 6 jaoteltuna sukupuolittain (n=170)

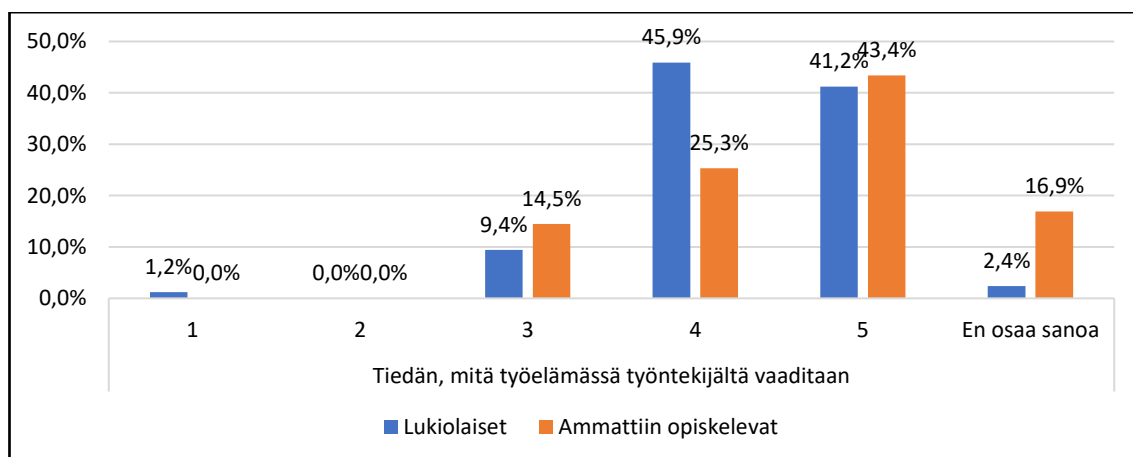
Seitsemänteen väitteeseen ”Tiedän, mitä työelämässä työntekijältä vaaditaan” vastasi 176 henkilöä, joista lähes kahdeksan kymmenestä oli väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä (kuvio 29). Eri mieltä vastanneita oli vain 1 % ja 10 % ei osannut väitteeseen vastata.

Opiskelupaikoittain jaoteltuna huomataan, että ammattiin opiskelevat ovat lukiolaisia paljon epätietoisempia, vaikka molemmilla ryhmillä tietämys on korkealla tasolla (taulukko 57). Lukiolaisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 87,1 % ja ammattiin opiskelevilla 68,7 %. Ammattiin opiskelevista 16,9 % vastasi ”ei osaa sanoa”, kun lukiolaisista näin vastasi vain 2,4 %.

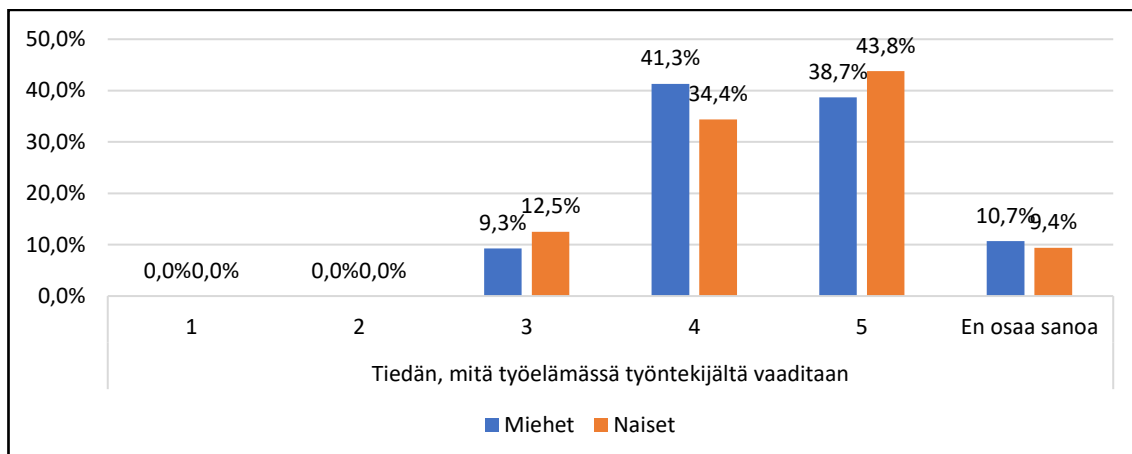
Sukupuolittain jaoteltuna vastaukset olivat hyvin tasaisia (taulukko 58). Väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli miehistä 80 % ja naisista 78,2 %. Kukaan ei ollut väitteen kanssa eri mieltä.

Kuvio 29: Tietää, mitä työelämässä työntekijältä vaaditaan, kaikki (n=176)

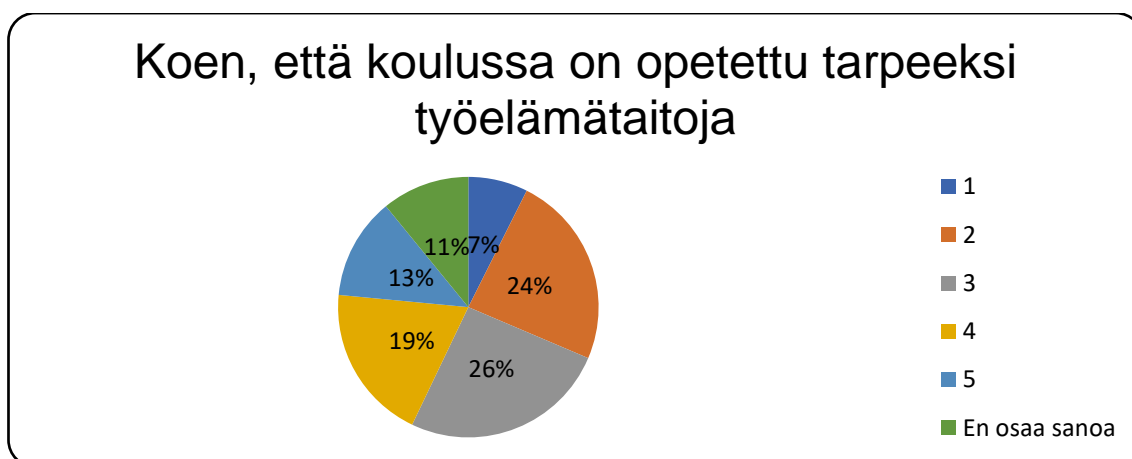
Taulukko 57: Väite 7 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=168)

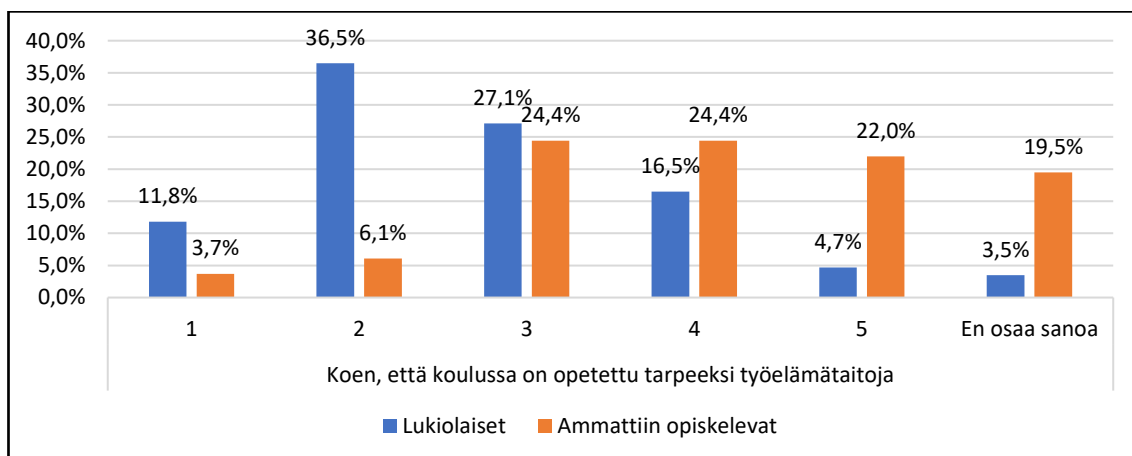
Taulukko 58: Väite 7 jaoteltuna sukupuolittain (n=171)

Kahdeksanteen väitteeseen ”Koen, että koulussa on opetettu tarpeeksi työelämätaitoja” vastasi 175 henkilöä, joista 32 % oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä, 31 % jokseenkin tai täysin eri mieltä ja 11 % ei osannut sanoa (kuvio 30). Opiskelupaikoittain jaoteltuna huomataan, että ammattiin opiskelevat kokevat lukiolaisia enemmän sen, että kouluissa on opetettu tarpeeksi työelämätaitoja (taulukko 59). Lukiolaisista väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä on 21,2 % ja ammattiin opiskelevista 46 %. Väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä on lukiolaisista jopa 48,3 % ja ammattiin opiskelevista ainoastaan 9,8 %. Huomattavaa on myös se, että ammattiin opiskelevista 19,5 % - lukiolaisiin verrattuna yli viisinkertainen määrä - ei osannut sanoa.

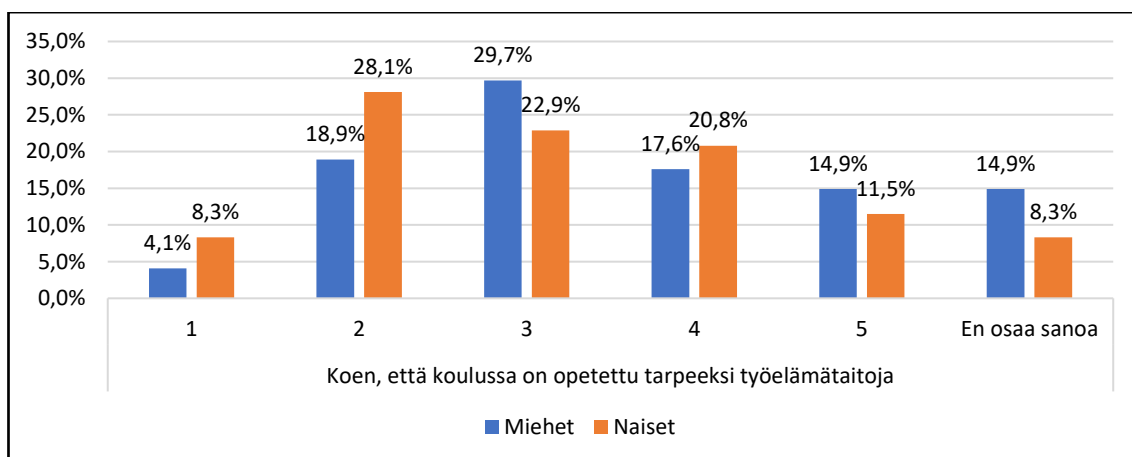
Sukupuolittain jaoteltuna vastaukset jakautuivat opiskelupaikkoihin verrattuna huomattavasti tasaisemmin (taulukko 60). Miehistä väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä oli 32,5 % ja naisista 32,3 %. Päinvastaista mieltä oli miehistä 23 % ja naisista 36,4 %. Vastausten perusteella voidaan todeta se, että miehistä suurempi osa kokee kouluissa opetetun tarpeeksi työelämätaitoja ja naisista suurempi osa kokee, että näin ei ole.

Kuvio 30: Työelämätaitojen opetus koulussa, kaikki (n=175)

Taulukko 59: Väite 8 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)

Taulukko 60: Väite 8 jaoteltuna sukupuolittain (n=170)

5.8 Avoin kysymys

Tutkimuksen kysymyksessä numero kymmenen kysyttiin, minkälaisia asioita pitäisi mielestäsi nostaa enemmän julkiseen keskusteluun. Vastaukset sai antaa avoimeen tekstikenttään. 91 vastaajaa vastasi tähän avoimeen kysymykseen.

Aiheet vaihtelivat ilmastonmuutoksesta vanhustenhoitoon, nuorten oikeuksiin työelämässä, maahanmuutosta LGBT-politiikkaan, ulkopolitiikasta mielenterveysongelmiin ja verovälttelyyn (Kuva 1). Yksittäisistä vastauksista eniten mainintoja sai ”En osaa sanoa” ja erilaiset nuorten asiat (mielenterveysongelmat, koulutus, seksuaalisuus, nuoria koskevat päätökset ja niin edelleen). Kaikki vastaukset ovat luettavissa 1. liitteestä.

Monet nuoret ovat siis enemmän tai vähemmän aktiivisempia yhteiskunnallisten asioiden seuraajia, eivätkä niinkään suoraa vaikuttajia, vaikka myös nuoria kaivattiin lisää poliittiseen päätöksentekoon. Puoluepolitiikka ei nuoria vaikuttamisväylänä kiinnosta ja olisikin mielenkiintoista tutkia lisää sitä, mitä vaikuttamiskanavia nuoret vaikuttaessaan asioihin käyttävät.

Vastaajat osaavat asettaa eduskuntapuolueet vasemmisto-oikeisto -akselille, vaikkakin ”en osaa sanoa” -vastaus oli valitettavan yleinen. Uusmaalaisen toisen asteen opiskelijoiden keskiarvo kokee kuuluvansa keskusta-vasemmistoon, joskin myös tässä ”En osaa sanoa” oli suurin vastaajaryhmä. Tämä kertoo vain sen, ettei koulussa ole tarpeeksi käsitelty puoluepoliittisia asioita oman kannan selvittämiseksi. Miellyttävin puolue on ylivoimaisesti vihreät ja epämiellyttävimmät kristillisdemokraatit sekä perussuomalaiset.

Useat politiikkaväittämät jakoivat vastaajat kolmeen leiriin: niihin jotka olivat samaa mieltä, niihin jotka olivat eri mieltä ja niihin jotka eivät osanneet sanoa. Näin kävi etenkin kysyttäessä politiikan mielenkiintoisuudesta ja siitä, ymmärtävätkö vastaajat, mistä poliitikot puhuvat. Joka toisen mielestä poliittisilla päätöksillä on vaikutusta omaan arkeen, mutta noin kolmannes ei osannut sanoa, onko poliittinen päätöksenteko avointa. Myös joka toisen mielestä poliitikot eivät heitä edusta. Vastauksissa oli ominaista se, että lukiolaiset olivat pääsääntöisesti ammattiin opiskelevia myönteisempiä vastauksissaan.

Työelämäkysymyksissä vastaajat kokivat olevansa vahvoilla. Yli puolet kokivat tietävänsä, miksi työmarkkinajärjestöt ovat olemassa ja myös noin puolet aikoo työelämässä järjestäytyä. Tosin vain noin kolmannes koki tietävänsä, miksi luottamusmies on olemassa ja kolmannekselta vähän alle puolet ilmaisi kiinnostuksensa työskennellä joskus luottamusmiehenä ja vielä pienempi osa työsuojeluvaltuutettuna. Tämä johtunee pitkälti siitä, että pääsääntöisesti keskusjärjestötaso tunnetaan, mutta vähäisen työkokemuksen takia luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut ovat jääneet tuntemattomiksi. Noin 70 % vastaajista koki tietävänsä, mikä on työehtosopimus ja noin 80 % vastaajista koki tuntevansa työelämän vaatimukset työntekijältä. Työelämätaitojen opettaminen kouluissa jakoi mielipiteet kolmeen leiriin: tyytyväisiin, tyytymättömiin ja niihin, jotka eivät osanneet sanoa.

Jatkotutkimusmahdollisuuksia löytyy useita. Olisi kiinnostavaa tutkia tarkemmin eroavaisuuksia esimerkiksi lukiossa sekä ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien naisten ja miesten kesken. Tutkimustuloksista karkeasti jaoteltuna yhteiskunnallisesti aktiivisempia ja työelämä-tietoisempia olivat naiset ja lukiossa opiskelevat. Toinen jatkotutkimusmahdollisuus on tutkia muutaman vuoden kuluttua sitä, millä tavalla syksyllä 2016 käyttöön otettu 1-6 -vuosiluokkien yhteiskuntaopin opetusta painottava opetussuunnitelma vaikuttaa tutkimustuloksiin (Opetushallitus 2014, 260-262).

Opinnäytetyössä tutkittiin kattotermin ”aktiivinen kansalaisuus” alle jakautuvaa kolmea osaluuetta: työelämää, politiikkaa ja yhteiskunnallista valveutuneisuutta uusmaalaisten nuorten näkökulmasta. Olen varma siitä, että toimeksiantaja saa työstä paljon sellaista tietoa, jolla he voivat suunnitella ja kohdentaa esimerkiksi kohderyhmän ikäisille nuorille heitä kiinnostavia kursseja. Työväen Sivistysliitto järjestää nykyiselläänkin jo kattavasti kursseja koskien työelämää ja aktiivista kansalaisuutta.

Mielestäni opinnäytetyön tekeminen oli onnistunut, vaikkakin pitkä, prosessi. Sen kirjoittaminen sekä aiheen tutkiminen olivat mielenkiintoinen kokemus. Hankalinta oli tutkimuksen tietoperustan kasaaminen, sillä kotimaisia sekä viitekehukseen sopivia kansainvälisiä tutkimuksia ja mittareita ei ollut kovin paljon saatavilla. Koen oppineeni paljon etenkin kirjoittamisesta, tilastojen tuottamisesta sekä niiden kokonaisvaltaisesta arvioinnista. Tämä työ on toimeksiantajalle tuhti tietopaketti ja olen tyytyväinen saadessani olla siinä mukana.

Lähteet

Painetut lähteet

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. 4. uud. p. Tampere: Vastapaino.

Bergholm, T. 2013. SAK:n historia. Kouvola: Valkealan Painokarelia.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9.uud.p. Helsinki: Edita Publishing.

Myllyniemi, S. 2014. Nuorisobarometri 2013. Helsinki: Hakapaino.

Myllyniemi, S. 2017. Nuorisobarometri 2016. Helsinki: Grano.

Oikeusministeriö. 2006. Kohti aktiivista kansalaisuutta. Kansalaisyhteiskunta 2006 - toimikunnan raportti. Oikeusministeriön julkaisuja 14/2005. Helsinki: Edita Prima.

Opetushallitus. 2014. Määräykset ja ohjeet 2014:96. 4. painos. Helsinki: Next Print.

Ronkainen, J. 2012. NUORET JA ÄÄNI - Nuoret eduskuntavaaleissa 2011. Helsinki: Hakapaino.

Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. 2009. Research methods for business students. 5., uudistettu painos. Italia: Rotolio Lombarda.

Suoninen, A., Kupari, P. & Törmäkangas, K. 2010. Nuorten yhteiskunnalliset tiedot, osallistuminen ja asenteet. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa - Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Sähköiset lähteet

Eduskunta. Eduskunnan historia. Viitattu 20.11.2017.

<https://www.eduskunta.fi/FI/tietoeduskunnasta/historia/Sivut/default.aspx>

Eduskunta. Hallituksen valvonta. Viitattu 20.11.2017.

https://www.eduskunta.fi/FI/hallituksenvalvonta/Sivut/poliittinen_valvonta.aspx

Eduskunta. Lakien säätäminen. Viitattu 20.11.2017.

<https://www.eduskunta.fi/FI/lakiensaaminen/Sivut/default.aspx>

Eduskunta. Talousarvio. Viitattu 20.11.2017.

<https://www.eduskunta.fi/FI/talousarvio/Sivut/default.aspx>

Finlex. 2015. Kuntalaki. 26 §.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410>

Finlex. 1998. Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta. 36 §.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630>

Finlex. 1998. Lukiolaki. 27 §.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980629>

Finlex. 2016. Nuorisolaki. 3 §.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Finlex. 1969. Puoluelaki. 3 § & 9e §.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1969/19690010>

Finnpanel. Katsotuimpien ohjelmien top-listat heinäkuussa. Viitattu 1.9.2017.
<https://www.finnpanel.fi/tulokset/tv/kk/ohjika/2017/7/10-24.html>

Finnpanel. Katsotuimpien ohjelmien top-listat. Viitattu 1.9.2017.
<https://www.finnpanel.fi/tulokset/tv/vko/top/viimeisin>

Heikkilä, T. 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. Viitattu 1.9.2017.
<http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Hoskins, Jesinghaus, Mascherini, Munda, Nardo, Saisana, Van Niljen, Vidoni & Villalba. 2006. Measuring active citizenship in Europe. Viitattu 21.10.2017.
<http://www.lu.lv/materiali/biblioteka/es/pilnieteksti/statistika/Measuring%20active%20citizenship%20in%20Europe.pdf>

Kunnallisanalan kehittämissäätiö KAKS. 2015. Puolueet vasemmisto-oikeisto ja arvoliberaali-konservatiivi -janoilla. Viitattu 1.9.2017.
<http://www.kaks.fi/sites/default/files/Puolueet%20vasemmisto-oikeisto%20ja%20arvoliberaali%20%E2%80%93konservatiivi%20-janoilla.pdf>

Nelson, J. & Kerr, D. 2006. Active citizenship in INCA countries: definitions, policies, practices and outcomes. Viitattu 21.10.2017.
https://www.nfer.ac.uk/research/centre-for-information-and-reviews/inca/TS_Active_Citizenship_Report.pdf

Oikeusministeriö. Vaalit.fi. Puoluehistoriaa. Viitattu 20.11.2017.
<http://www.vaalit.fi/fi/index/puolueet/puoluehistoriaa.html>

Oikeusministeriö. Vaalit.fi. Rekisteröidyt puolueet. Viitattu 20.11.2017.
<http://www.vaalit.fi/fi/index/puolueet/rekisteroidytpuolueet.html>

Paanetoja, J. Tieteen termipankki. Oikeustiede: työtaistelutoimenpide. Viitattu 26.11.2017.
<http://www.tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:työtaistelutoimenpide>

SAK. Keskusjärjestöt. Viitattu 24.11.2017.
<https://www.sak.fi/tyoelama/edunvalvonta/keskusjarjestot>

SAK. Luottamushenkilöt. Viitattu 26.11.2017.
<https://www.sak.fi/tyoelama/edunvalvonta/luottamushenkilot>

SAK. Työ- ja virkaehtosopimus. Viitattu 24.11.2017.
<https://www.sak.fi/tyoelama/edunvalvonta/tyo--ja-virkaehtosopimus>

Tilastokeskus. Findikaattori. Ammatillinen järjestäytyminen. Viitattu 26.11.2017.
<http://findikaattori.fi/fi/36>

Tilastokeskus. 2013. Ennakkoäänestäjistä puolet on eläkeläisiä. Viitattu 29.9.2017.
https://www.stat.fi/til/kvaa/2012/kvaa_2012_2013-03-14_tie_001_fi.html

Tilastokeskus. Kysymysten ja lomakkeiden suunnittelu ja testaus. Viitattu 29.9.2017.
http://www.stat.fi/tup/htpalvelut/haastutk_toiminta_lomakesuunn.html

Tilastokeskus. Työtaistelutilasto 2016. Viitattu 26.11.2017.
http://www.stat.fi/til/tta/2016/tta_2016_2017-04-28_fi.pdf

Valtioneuvosto. Valtioneuvoston nimittäminen ja järjestäytyminen. Viitattu 26.11.2017.
<http://valtioneuvosto.fi/tietoa/nimittaminen-ja-jarjestaytyminen>

Kuviot

Kuvio 1: Opiskelupaikka, kaikki (n=172)	17
Kuvio 2: Vastaaajien sukupuoli, kaikki (n=179)	17
Kuvio 3: Opiskelupaikkakunta, kaikki (n=174)	18
Kuvio 4: Äänioikeus on tärkeä oikeus, kaikki (n=178)	19
Kuvio 5: Äänestämällä pystyy vaikuttamaan, kaikki (n=178).....	20
Kuvio 6: Vaaleissa äänestäminen, kaikki (n=179)	22
Kuvio 7: Kuuluu yhdistykseen tai seuraan, kaikki (n=180).....	24
Kuvio 8: Olen jo jonkun puolueen jäsen, kaikki (n=180).....	25
Kuvio 9: Kiinnostunut puolueen jäsenyydestä, kaikki (n=179)	26
Kuvio 10: Kiinnostus ehdokkuuteen vaaleissa, kaikki (n=179)	28
Kuvio 11: Yhteiskunnallisten asioiden opetus, kaikki (n=180)	29
Kuvio 12: Nuoria on tarpeeksi mukana politiikassa, kaikki (n=180).....	31
Kuvio 13: Uutisseuranta, kaikki (n=178)	32
Kuvio 14: Tekee vapaaehtoistyötä, kaikki (n=179).....	33
Kuvio 15: Tietää, mikä on opiskelijakunta ja mitä se tekee, kaikki (n=179).....	35
Kuvio 16: Tietää, mikä on nuorisovaltuusto ja mitä se tekee, kaikki (n=179)	37
Kuvio 17: Poliitikka on mielenkiintoista, kaikki (n=179)	42
Kuvio 18: Ymmärrän, mistä poliitikot puhuvat, kaikki (n=178).....	44
Kuvio 19: Poliittisilla päätöksillä on vaikutusta arkeeni, kaikki (n=179)	45
Kuvio 20: Päätöksenteko on avointa, kaikki (n=179)	46
Kuvio 21: Poliitikka vaikuttaa yksinkertaiselta, kaikki (n=177).....	48
Kuvio 22: Poliitikot edustavat minua, kaikki (n=178).....	49
Kuvio 23: Työmarkkinaosapuolten ja yrittäjäjärjestöjen olemassaolo, kaikki (n=175).....	51
Kuvio 24: Järjestäytyminen työelämässä, kaikki (n=176).....	52
Kuvio 25: Luottamusmiesjärjestelmän olemassaolo, kaikki (n=175).....	54
Kuvio 26: Luottamusmiehenä työskentely, kaikki (n=174).....	55
Kuvio 27: Työsuojeluvaltuutettuna työskentely, kaikki (n=174).....	57
Kuvio 28: Tietää työehtosopimuksen, kaikki (n=175).....	59
Kuvio 29: Tietää, mitä työelämässä työntekijältä vaaditaan, kaikki (n=176)	60
Kuvio 30: Työelämätaitojen opetus koulussa, kaikki (n=175)	61

Taulukot

Taulukko 1: Väite 1 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)	19
Taulukko 2: Väite 1 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)	20
Taulukko 3: Väite 2 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)	21
Taulukko 4: Väite 2 jaoteltuna sukupuolittain (n=173)	21
Taulukko 5: Väite 3 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	22
Taulukko 6: Väite 3 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	23
Taulukko 7: Väite 4 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=172)	24
Taulukko 8: Väite 4 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)	24
Taulukko 9: Väite 5 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=172)	25
Taulukko 10: Väite 5 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)	26
Taulukko 11: Väite 6 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	27
Taulukko 12: Väite 6 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	27
Taulukko 13: Väite 7 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	28
Taulukko 14: Väite 7 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	28
Taulukko 15: Väite 8 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=172)	30
Taulukko 16: Väite 8 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)	30
Taulukko 17: Väite 9 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=172)	31
Taulukko 18: Väite 9 jaoteltuna sukupuolittain (n=175)	31
Taulukko 19: Väite 10 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)	32
Taulukko 20: Väite 10 jaoteltuna sukupuolittain (n=173)	33
Taulukko 21: Väite 11 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	34
Taulukko 22: Väite 11 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	34
Taulukko 23: Väite 12 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	35
Taulukko 24: Väite 12 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	36
Taulukko 25: Väite 13 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	37
Taulukko 26: Väite 13 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	37
Taulukko 27: Eduskuntapuolueet vasemmisto-oikeisto -akselilla, kaikki	38
Taulukko 28: Vastausten keskiarvo, jaoteltuna opiskelupaikoittain	39
Taulukko 29: Vastausten keskiarvo, jaoteltuna sukupuolittain	39
Taulukko 30: Oma sijoittuminen vasemmisto-oikeisto -akselille, kaikki (n=174)	40
Taulukko 31: Eduskuntapuolueiden miellyttävyys, kaikki	41
Taulukko 32: Vuosien 2011 (Ronkainen 2012, 20) ja 2017 tulosten vertailu, kaikki	41
Taulukko 33: Väite 1 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	43
Taulukko 34: Väite 1 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	43
Taulukko 35: Väite 2 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)	44
Taulukko 36: Väite 2 jaoteltuna sukupuolittain (n=173)	44
Taulukko 37: Väite 3 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	45
Taulukko 38: Väite 3 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	46
Taulukko 39: Väite 4 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=171)	47
Taulukko 40: Väite 4 jaoteltuna sukupuolittain (n=174)	47
Taulukko 41: Väite 5 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=169)	48
Taulukko 42: Väite 5 jaoteltuna sukupuolittain (n=172)	48
Taulukko 43: Väite 6 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=170)	49
Taulukko 44: Väite 6 jaoteltuna sukupuolittain (n=173)	50
Taulukko 45: Väite 1 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)	51
Taulukko 46: Väite 1 jaoteltuna sukupuolittain (n=170)	52
Taulukko 47: Väite 2 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=168)	53
Taulukko 48: Väite 2 jaoteltuna sukupuolittain (n=171)	53
Taulukko 49: Väite 3 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)	54
Taulukko 50: Väite 3 jaoteltuna sukupuolittain (n=170)	54
Taulukko 51: Väite 4 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=166)	56
Taulukko 52: Väite 4 jaoteltuna sukupuolittain (n=169)	56
Taulukko 53: Väite 5 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)	57
Taulukko 54: Väite 5 jaoteltuna sukupuolittain (n=169)	58
Taulukko 55: Väite 6 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)	59
Taulukko 56: Väite 6 jaoteltuna sukupuolittain (n=170)	59
Taulukko 57: Väite 7 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=168)	60

Taulukko 58: Väite 7 jaoteltuna sukupuolittain (n=171)	61
Taulukko 59: Väite 8 jaoteltuna opiskelupaikoittain (n=167)	62
Taulukko 60: Väite 8 jaoteltuna sukupuolittain (n=170)	62

Kuvat

- Kuva 1: Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtaiset erot, Kaijus Ervasti .7
Kuva 2: Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtaiset erot, Kaijus Ervasti .7
Kuva 3: Sanapilvi avoimista vastauksista 63

Liitteet

Liite 1: Kyselypohja uusmaalaisten toisen asteen opiskelijoiden yhteiskunnallisesta valveutuneisuudesta vastauksineen	73
---	----

Liite 1: Kyselypohja uusmaalaisten toisen asteen opiskelijoiden yhteiskunnallisesta valveutuneisuudesta vastauksineen

KYSYMYS	VAIHTOEHTO	%	KPL
1. Opiskelen	lukiossa	49,4%	85
	ammattillisessa oppilaitoksessa	50,6%	87
2. Sukupuoli	nainen	54,7%	98
	mies	43,0%	77
	muu	1,7%	3
	en halua kertoa	0,6%	1
3. Opiskelukunta	Espoo	0,0%	0
	Vantaa	51,1%	89
	Jokin Keski-Uudenmaan kunta	35,6%	62
	Jokin Itä-Uudenmaan kunta	10,3%	18
	Jokin Länsi-Uudenmaan kunta	2,9%	5
4.1. Mielestäni äänioikeus on tärkeä oikeus	1 täysin eri mieltä	1,7%	3
	2 jokseenkin eri mieltä	1,1%	2
	3 ei eri eikä samaa mieltä	7,9%	14
	4 jokseenkin samaa mieltä	16,3%	29
	5 täysin samaa mieltä	65,7%	117
	En osaa sanoa	7,3%	13
4.2. Koen, että äänestämällä pystyy vaikuttamaan asioihin	1	1,1%	2
	2	8,4%	15
	3	25,3%	45
	4	39,9%	71
	5	20,8%	37
	En osaa sanoa	4,5%	8
4.3. Aion itse äänestää vaaleissa (kun ikäni puolesta pystyn)	1	6,1%	11
	2	4,5%	8
	3	14,5%	26
	4	20,7%	37
	5	40,8%	73
	En osaa sanoa	13,4%	24
4.4. Kuulun johonkin yhdistykseen / seuraan	1	44,4%	80
	2	7,2%	13
	3	7,8%	14
	4	5,6%	10
	5	24,4%	44

	En osaa sanoa	10,6%	19
4.5. Olen jo jonkun puolueen jäsen	1	83,9%	151
	2	4,4%	8
	3	3,9%	7
	4	1,7%	3
	5	2,8%	5
	En osaa sanoa	3,3%	6
4.6. Olen kiinnostunut jonkun puolueen jäsenyydestä	1	51,4%	92
	2	16,8%	30
	3	10,6%	19
	4	6,7%	12
	5	5,6%	10
	En osaa sanoa	8,9%	16
4.7. Minua kiinnostaisi lähteä ehdolle joihinkin vaaleihin	1	70,9%	127
	2	8,4%	15
	3	8,9%	16
	4	3,9%	7
	5	2,2%	4
	En osaa sanoa	5,6%	10
4.8. Kouluissa opetetaan tarpeeksi yhteiskunnallisista asioista	1	5,0%	9
	2	13,9%	25
	3	32,8%	59
	4	28,3%	51
	5	10,6%	19
	En osaa sanoa	9,4%	17
4.9. Nuoria on tarpeeksi mukana poliittisessa päätöksenteossa	1	12,8%	23
	2	26,7%	48
	3	26,7%	48
	4	7,8%	14
	5	2,8%	5
	En osaa sanoa	23,3%	42
4.10. Seuraan lähes päivittäin uutisia lehdestä / netistä / uutissovelluksesta	1	9,0%	16
	2	13,5%	24
	3	15,7%	28
	4	27,0%	48
	5	30,3%	54

	En osaa sanoa	4,5%	8
4.11. Teen jotain vapaaehtoistyötä	1	57,0%	102
	2	15,6%	28
	3	13,4%	24
	4	3,4%	6
	5	7,3%	13
	En osaa sanoa	3,4%	6
4.12. Tiedän, mikä on opiskelijakunta ja mitä se tekee	1	6,7%	12
	2	11,7%	21
	3	23,5%	42
	4	23,5%	42
	5	26,3%	47
	En osaa sanoa	8,4%	15
4.13. Tiedän, mikä on nuorisovaltuusto ja mitä se tekee	1	10,6%	19
	2	17,3%	31
	3	30,2%	54
	4	22,3%	40
	5	12,8%	23
	En osaa sanoa	6,7%	12
5.1. Keskusta	1	2,9%	5
	2	1,7%	3
	3	32,0%	55
	4	23,3%	40
	5	5,2%	9
	en osaa sanoa	34,9%	60
5.2. Perussuomalaiset	1	6,9%	12
	2	8,0%	14
	3	16,6%	29
	4	17,1%	30
	5	14,9%	26
	en osaa sanoa	36,6%	64
5.3. Kokoomus	1	1,7%	3
	2	5,1%	9
	3	11,9%	21
	4	13,1%	23
	5	31,8%	56
	en osaa sanoa	36,4%	64

5.4. Sosialidemokraatit	1	15,9%	28
	2	26,1%	46
	3	12,5%	22
	4	5,1%	9
	5	1,7%	3
	en osaa sanoa	38,6%	68
5.5. Vihreät	1	13,6%	24
	2	17,0%	30
	3	24,4%	43
	4	7,4%	13
	5	2,8%	5
	en osaa sanoa	34,7%	61
5.6. Vasemmistoliitto	1	55,4%	98
	2	6,2%	11
	3	6,2%	11
	4	0,6%	1
	5	1,1%	2
	en osaa sanoa	30,5%	54
5.7. Ruotsalainen kansanpuolue	1	5,7%	10
	2	3,4%	6
	3	13,7%	24
	4	21,1%	37
	5	13,1%	23
	en osaa sanoa	42,9%	75
5.8. Kristillisdemokraatit	1	5,7%	10
	2	4,5%	8
	3	17,0%	30
	4	19,3%	34
	5	14,8%	26
	en osaa sanoa	38,6%	68
6. Koen olevani	1	4,6%	8
	2	20,1%	35
	3	25,3%	44
	4	11,5%	20
	5	2,3%	4
	en osaa sanoa	36,2%	63
7.1. Keskusta	0	8,3%	15
	1	1,1%	2
	2	3,9%	7

	3	7,8%	14
	4	4,4%	8
	5	17,2%	31
	6	4,4%	8
	7	6,1%	11
	8	5,0%	9
	9	0,6%	1
	10	1,1%	2
	En osaa sanoa	40,0%	72
7.2. Perussuomalaiset	0	24,3%	43
	1	6,8%	12
	2	11,3%	20
	3	6,2%	11
	4	5,1%	9
	5	6,8%	12
	6	4,0%	7
	7	2,8%	5
	8	3,4%	6
	9	1,7%	3
	10	2,3%	4
	En osaa sanoa	25,4%	45
7.3. Kokoomus	0	9,0%	16
	1	2,2%	4
	2	5,1%	9
	3	3,4%	6
	4	7,3%	13
	5	14,6%	26
	6	4,5%	8
	7	7,3%	13
	8	5,1%	9
	9	1,7%	3
	10	1,1%	2
	En osaa sanoa	38,8%	69
7.4. Sosialidemokraatit	0	6,2%	11
	1	1,1%	2
	2	2,8%	5
	3	7,3%	13
	4	5,1%	9
	5	15,7%	28
	6	6,2%	11
	7	5,6%	10
	8	5,1%	9

	9	1,1%	2
	10	2,8%	5
	En osaa sanoa	41,0%	73
7.5. Vihreät	0	6,2%	11
	1	1,1%	2
	2	4,0%	7
	3	5,6%	10
	4	4,0%	7
	5	7,3%	13
	6	8,5%	15
	7	8,5%	15
	8	13,0%	23
	9	9,6%	17
	10	2,8%	5
	En osaa sanoa	29,4%	52
7.6. Vasemmistoliitto	0	8,5%	15
	1	1,7%	3
	2	4,0%	7
	3	6,8%	12
	4	9,0%	16
	5	12,4%	22
	6	3,4%	6
	7	7,9%	14
	8	5,1%	9
	9	2,3%	4
	10	1,7%	3
	En osaa sanoa	37,3%	66
7.7. Ruotsalainen kansapuolue	0	13,5%	24
	1	5,6%	10
	2	5,6%	10
	3	7,3%	13
	4	3,9%	7
	5	15,2%	27
	6	4,5%	8
	7	1,7%	3
	8	0,0%	0
	9	0,0%	0
	10	0,0%	0
	En osaa sanoa	42,7%	76
7.8. Kristillisdemokraatit	0	27,3%	48
	1	8,0%	14

	2	10,2%	18
	3	5,1%	9
	4	5,7%	10
	5	6,3%	11
	6	2,3%	4
	7	1,1%	2
	8	0,0%	0
	9	2,3%	4
	10	0,6%	1
	En osaa sanoa	31,3%	55
8.1. Poliitikka on mielenkiintoista	1	11,7%	21
	2	17,3%	31
	3	26,8%	48
	4	28,5%	51
	5	8,4%	15
	En osaa sanoa	7,3%	13
8.2. Ymmärrän, mistä poliitikot puhuvat	1	10,7%	19
	2	22,5%	40
	3	28,1%	50
	4	24,7%	44
	5	6,7%	12
	En osaa sanoa	7,3%	13
8.3. Poliittisilla päätöksillä on vaikutusta arkeeni	1	6,7%	12
	2	7,3%	13
	3	20,1%	36
	4	25,1%	45
	5	25,7%	46
	En osaa sanoa	15,1%	27
8.4. Päätöksenteko on avointa	1	6,7%	12
	2	14,0%	25
	3	22,9%	41
	4	16,2%	29
	5	3,9%	7
	En osaa sanoa	36,3%	65
8.5. Poliitikka vaikuttaa yksinkertaiselta	1	27,7%	49
	2	29,9%	53
	3	19,2%	34
	4	7,9%	14

	5	2,3%	4
	En osaa sanoa	13,0%	23
8.6. Koen, että poliitikot edustavat minua	1	22,5%	40
	2	27,0%	48
	3	14,6%	26
	4	8,4%	15
	5	2,2%	4
	En osaa sanoa	25,3%	45
9.1. Tiedän, miksi ammattiyhdistysliike, yrittäjäjärjestöt ja työnantaja-järjestöt ovat olemassa	1	3,4%	6
	2	7,4%	13
	3	15,4%	27
	4	26,9%	47
	5	31,4%	55
	En osaa sanoa	15,4%	27
9.2. Työelämässä aion kuulua ammattiliittoon / yrittäjäjärjestöön	1	4,0%	7
	2	4,0%	7
	3	14,8%	26
	4	27,3%	48
	5	22,2%	39
	En osaa sanoa	27,8%	49
9.3. Tiedän, miksi luottamusmiesjärjestelmä on olemassa	1	10,3%	18
	2	13,7%	24
	3	19,4%	34
	4	14,9%	26
	5	21,1%	37
	En osaa sanoa	20,6%	36
9.4. Olisin kiinnostunut työskentelemään luottamusmiehenä	1	23,6%	41
	2	16,7%	29
	3	15,5%	27
	4	10,9%	19
	5	4,6%	8
	En osaa sanoa	28,7%	50
9.5. Olisin kiinnostunut työskentelemään työsuojeluvaltuutettuna	1	21,3%	37
	2	17,2%	30
	3	19,0%	33

	4	6,9%	12
	5	2,3%	4
	En osaa sanoa	33,3%	58
9.6. Tiedän, mikä on työehtosopimus	1	1,1%	2
	2	1,7%	3
	3	14,3%	25
	4	24,0%	42
	5	46,9%	82
	En osaa sanoa	12,0%	21
9.7. Tiedän, mitä työelämässä työn- tekijältä vaaditaan	1	0,6%	1
	2	0,0%	0
	3	11,4%	20
	4	36,9%	65
	5	41,5%	73
	En osaa sanoa	9,7%	17
9.8. Koen, että koulussa on opetettu tarpeeksi työelämätaitoja	1	7,4%	13
	2	24,0%	42
	3	25,7%	45
	4	19,4%	34
	5	12,6%	22
	En osaa sanoa	10,9%	19

10. Minkälaisia asioita pitäisi mielestäsi nostaa enemmän julkiseen keskusteluun? (avoin vastauskenttä, vastaajia 91 kappaletta)

- nuorten oikeudet työelämässä. (itse olen käynyt jo monta vuotta töissä noin 10-20h/vk. Sanallani on siellä silti vielä erittäin pieni painoarvo, mutta jos pyydän jotain vanhempaa henkilöä puuttumaan asiaan kanssani, sitä lähdetään selvittämään.)
- Nuorten oikeuksista vaikuttaa.
- Nuoria koskevat päätökset
- Lgbt
- Ulkopolitiikka
- Arkipäiväisiä oikeasti kansan vaikuttavia asioita.
- Ilmastonmuutos, vähemmistöjen oikeudet ja itsensä hyväksyminen
- En osaa sanoa
- En osaa sanoa
- Lukiossa voisi opettaa myös käytännön elämään kuuluvia asioita, kuten työnhaku, miten ostaa asunto jne
- Mielenterveys
- Mieleeni ei tule mitään uutta, mutta asioille jotka ovat jo julkisuudessa, pitäisi tehdä tehokkaammin jotain.
- Nuorten epäaktiivisuus äänestämässä.
- Mistä rahat sosiaali ja terveysalalle?
- Mistä rahat kulttuuriin ja palveluihin?
- En osaa sanoa
- Miten saada aikaan yhteiskunta, joka on tasa-arvoinen

- Tabuja, hankalia aiheita ja todellisia epäkohtia yhteiskunnassa, joita ei uskalleta tuoda esiin.
- Eduskunnan tekemään työtä, sillä välillä en edes tiedä mitä asioita eduskunta on päättänyt milloinkin
- Veronkierto ja agressiivinen verosuunnittelu
- Opiskelijoiden/vähätuloisten leikkauksista asumistukseen yms. Vähävaraisilta ei saisi leikata tärkeitä perus asioista, muitakin keinoja voi löytyä.
- Vanhustenhoito. Vammaisten työllistämishjelmat (vaimmaiset voivat joutua maksamaan päästäkseen töihin).
- Muut sukupuolet, nuorten mielenterveys, vanhusten hyvinvointi
- En osaa sanoa
- Julkiseen keskusteluun pitäisi nostaa enemmän köyhien ja kodittomien asioita.
- Nuoret ja heidän mielipiteensä.
- SOME:n käyttöä pitäisi valvoa tiukemmin ja antaa enemmän rangaistuksia solvauksista/uhkauksista jne.
- Opintotuen saamisen vaikeus ja opintotuen rahallinen määrä
- Poliitiikan tuntemuksen ja työelämäkeskeisyyden lisääminen nuorten arkeen. Niitä kuitenkin esim. Lukiossa käsitellään melko vähän.
- Enemmän rakkautta, vähemmän rahaa.
- Koulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen liittyviä asioita
- Yksityisyrittäjien huono tilanne, se kuinka yrittäjyydestä tehdään lähes mahdotonta Suomessa.
- yhteiskunnalliset ongelmat
- Yhteiskunnalliset ongelmat, ihmisten todelliset mielipiteet hallituksesta
- tietotekniikka ja siihen liittyvät asiat
- Arkimateriaalien riittävyys yhteiskunnassa.
- Nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa, puolueiden pääajatuksat ja tarkoitukset
- Ongelmista puhuttaisiin enemmän "ongelmatapausten" näkökulmista ja siitä mite tilanteen voisi muuttaa heille paremmaksi, kuin siitä, miten he aiheuttavat ongelman.
- Kaikki mikä vaikuttaa yksilöihin
- Verosuunnittelu sekä turvallisuuspolitiikan ja kansalaisen oikeuksien vuorovaikutus.
- Taboo asioita
- Enemmän käytännönläheisiä asioita
- Se, miten suuryritykset ja miljonäärit yrittävät jatkuvasti muuttaa yhteiskuntaa omien etujensa mukaiseksi välittämättä muista ihmisistä.
- Mm. nuorten yksinäisyys, uskonnonvapaus, auttaminen ja lähimmäisenrakkaus sekä luonnon monimuotoisuuden ja eri lajien suojelemisen tärkeys
- Niken seksuaalinen suuntautuminen ja maahanmuuttopolitiikka.
- Vanhusten hoitoa ja heidän yksinäisyyttään, nuoriin ja opiskeluun kohdistuvat leikkaukset.
- Vähempiosaisten asioita (opiskelijat, yksinhuoltajat, työttömät...) lähinnä siksi, että uskon, että mitä useampi kuulee ja tietää ongelmista, sitä paremmat mahdollisuudet on, että jtn. tapahtuu..
- En osaa sanoa.
- Suomen rahan lainaaminen ja antaminen/lahjoittaminen/lainaaminen toisille maille, rahan käytön politiikan tärkeys järjestyksen vaihto: Ensin suomalaiset, sitten muut. yms. yms.
- Venäjä suhteiden merkitystä Suomelle (molemmiin puolin)
- Vähemmistöjen asema ja maahanmuuttajien tärkeys työvoimapulassa huonon huolto-suhteen takia.
- Yhteiskunnalliset leikkaukset ja erityisimmin koulutusta koskevat leikkaukset, koska nykyään jo erittäin stressaavasta ja raskaasta koulutuksesta tehdään vaikeampaa nuorille. Opiskelupaikat vähenevät, jolloin vaadittava taso nousee, jonka takia yhä useammat lopettavat kesken, koska eivät koe pystyvänsä päästä vaaditulle (koko ajan nousevalle) tasolle. Tai uskovat tämän vaikuttavan erittäin dramaattisesti heidän henkiseen- sekä fyysiseen terveyteensä.

- Ihmisten hyvinvointi kuten esim. yksinäisyys. Erilaisuus, maailman tilanne, myös positiivisuutta enemmän. Kaikkia ikäryhmiä ja vähemmistöjä tulisi edustaa tasapuolisesti. Ne joita asia koskee, tulisi olla päätöksenteossa, esim. miehet eivät voi päättää naisten (yksityis) asioista TARVITAAN OMA YMPÄRISTÖMINISTERI kestävä kehitys suurempaan huomioon.
- Suurperheiden asema yhteiskunnassa, nuorten hyvinvointi ja vanhuksat
- Translain uudistus tulisi saada tuotua positiivisessa valossa yhteiskunnalliseen keskusteluun. Sukupuolen moninaisuudesta pitäisi opettaa kouluissa, mediassa ja työpaikoilla.
- Positiivisia asioita olisi hyvä korostaa nykyistä enemmän julkisessa keskustelussa, vaikka negatiivisia uutisia on tällä hetkellä hyvin paljon. Ihmiset
- Äärioikeiston nousu keski-Euroopassa ja Suomessa. Kuinka pysäyttää ihmisiä radikalisoitumasta, millä tavoin saataisiin luotua uskoa tulevaisuuteen huolimatta tämän hetkisestä maailman poliittisesta tilanteesta.
- Anonyymi vihapuhe ei ole terveen ihmisen käytöstä. Vaikka elämä potkisi päähän, ei silti ole syytä haukkua ja joukkolynkata ihmisiä netissä.
- Koulumaailman ongelmista: digitalisaatio ei ole ratkaisu kaikkeen; luokkakoot ovat kestävämpiä; opettajien epäpätevyys ja suoranaiset räikeät virheet (oppilaiden haukkuminen mm. vauvoiksi/lukiotasoisiksi) opetustyössä. Näitä asioita on nostettu julkiseen keskusteluun hyvin radikaaleilla tavoilla (esim. Lahden tapahtuma). Keskustelu meni juupas eipäs -väittelyyn, joka ei ollut hedelmällistä.
- Kuinka huonoon jamaan opetus on mennyt ammattikouluissa. Lukiossa kurssit sai vielä käytyä, vaikka kurssitarjontaa kutistettiin. Ammattikouluissa kukaan ei ole perillä mistään, opetushenkilökunta näännytetään työtaakan alle.
- En osaa sanoa
- Maahanmuuttopolitiikan epäonnistuminen. Suomi on liian pieni maa ottaakseen ihmisiä lähi-idästä täyttämään tämän maapläntin. Muutamassa viime vuodessa on otettu 30-40 000 "pakolaista" (todellisuudessa rikkaita nuoria miehiä ilmaisen rahan perässä) ja joidenkin kymmenien vuosien kuluessa, kun he lisääntyvät lähi-idästä opittuun malliin, on määrä jo satoja tuhansia. Pelkästään tämä parinkymmenen tuhannen ihmisen ryhmä on jo ehtinyt raiskaamaan ja ahdistelemaan satoja suomalaisia naisia ja lapsia. Ja heidän hyysäämiseen käytetyt rahat imetään suomalaisilta kuten imettiin mm. ammatillisesta koulutuksesta 160 miljoonaa, ja nyt ammattikouluissa ei enää käytetä esim. käsipaperia koska säästetään heidän palvelemistaan varten.
- Suomalaiset isot mediat ovat heidän omistuksessa, jotka ajavat muun agendansa ohella tuota sairasta maahantulopolitiikkaa, joten uutisointi on myönteistä ja valheellista maahanmuuttajia koskevissa asioissa. Poliitikot ja toimittajat (paitsi ne kaikista pöyhöimmät) tietävät ja ovat tienneet että vaikkapa somalien kotiuttamisesta eurooppaan ei tule yhtään mitään. Kyse ei ole "pakolaisten" "auttamisesta" vaan maa nimeltään Suomi pilataan ja hävitetään rahan tieltä. TÄMÄ JOS JOKIN KUULUISI OLLA YK-KÖSPUHEENAIHE TÄLLÄ HETKELLÄ JA KAIKKI LÄHI-IDÄSTÄ "PAKOLAISVYÖRYN" MUKANA TULLEET PITÄISI PASSITTA TAKAISIN MISTÄ TULIVATKIN. NAISET JA LAPSET SAA JÄÄDÄ JOS HALUAVAT.
- Ilmastonmuutos ja suomen maaseutu
- En osaa sanoa
- Nuorten asiat ja koulutus
- Tasa-arvoisuutta ja oikeudenmukaisuutta kaikkien ihmisten välillä.
- Työntekijöiden ja opiskelijoiden hyvinvointi.
- Yrittäjyyden haasteita ja terveydenhuollon ongelmia.
- Pakolaisten asema Suomessa, palkkaerot
- kk
- Poliitiikkaa
- en tiedä
- trees
- Mielenterveys
- Nuorten liikuntaa ja sen kehittämistä parempaan suuntaan
- en osaa sanoa

- En osaa sanoa
- en tiedä
- Opiskelu mahdollisuudet
- emt
- se miksi Berner on eduskunnassa?
- kannabis
- nuorten ääni ja enemmän töitä nuorille.
- nuorten ääni
- tulevaisuuden näkymät suomen kannalta
- en osaa sanoa
- Opiskelijoiden hyvinvoinnista
- Se, että poliitikkojen palkka lasketaan,
- se että poliitikot on paska kasoja
- En tiedä.
- en osaa sanoa
- mielenterveysongelmat, ihmisoikeudet
- sodat ja koulutus
- en tiedä
- Hoitajien työn vaativuus!

11. Jätän sähköpostiosoitteeni ja osallistun arvontaan (vastaajia 129 kappaletta)